

17. září 1989

SBORNÍK PŘEDNÁŠEK SEMINÁŘE KV TECHNIKY

16. - 17. září 1989

LUBNÁ U LITOMYŠLE

O B S A H :

Úvod		str. 1
Anténa HB 9 CW pro pásmá 14, 21, 28 MHz	OK 1 TN	str. 7
Antenní přizpůsobovací články	OK 1 CZ	str. 13
Problematika rušení amatérskými radiovými vysílacími stanicemi	OK 2 VF OK 2 BBI	str. 29
Zpracování deníků na počítači C 64	OK 2 FD	str. 58
Všeobecné podmínky KV závodů a soutěží	OK 2 FD	str. 70
Seznam KV majáků	OK 2 PXJ	str. 85

Současná Litomyšl si zachovává všechny podstatné rysy historického města, které láká ročně desetitisíce návštěvníků k procházce malebnými náměstíčky a uličkami a k prohlídce cenných architektonických památek; proto byla roku 1965 prohlášena městskou památkovou rezervací. Zároveň však žije bohatým současným společenským i kulturním životem v duchu socialistického rozvoje, což bylo uznáno roku 1981 udělením Řádu práce. Roku 1984 dosáhlo město po připojení okolních obcí počtu 10.000 obyvatel.

Především byl v Litomyšli vybudován moderní průmysl. Tradiční obuvnická výroba byla zmodernizována a zdejší závod nár. podniku Botana využívá do celého světa sportovní, zvláště krasobruslařskou obuv. Textilní konfekční průmysl je zestoupen provozem nár. podniku Modeta, závod nár. podniku Gama vyrábí kancelářské potřeby. Nechybí ani strojírenský průmysl, představovaný závodem nár. podniku Kovopol na výrobu jednoúčelových strojů a zařízení, a rozšiřujícím se závodem nár. podniku Závody těžkého strojírenství, který se specializuje na výrobu hydraulických prvků pro speciální výrobu. Provoz družstva Drulov vyrábí signální pistole a provoz Okresního průmyslového podniku žací stroje na rákos; obojí je určeno především pro export. Socialistickému zemědělství slouží zdejší nár. podnik Oseva, technický rozvoj, zaměřený na vývoj a výrobu moderního technického vybavení pro semenářské podniky a zemědělské výzkumné ústavy, mj. malopercelních obilních kombajnů. Svými základy se hádá polovina minulého století litomyšlské pstruhařství, pěstované dnes v rámci závodu Státního rybářství v Litomyšli, jehož oblast pokrývá hlavně velkou část východních Čech. Dobré jméno mají okresné a ovocné školky Okresního podniku služeb, které využívají hlavně stromkové výpestky, ale také trvalky, skalničky a např. kanadské borůvky do celé republiky i do ciziny a úspěšně reprezentují naši vlast na zahradnických výstavách v zahraničí.

Hlavním průmyslovým podnikem ve městě je však koncernový podnik Sklo Union - Vertex, největší výrobce a zpracovatel skleněných vláken v ČSSR. V Litomyšli je umístěno podnikové ředitelství a základní závod 01, uvedený do provozu roku 1952. Závod s více než 1000 zaměstnanci je zaměřen hlavně na výrobu skleněného vlákna.

Speciální bezalkalickou sklovinu dodává nár. podnik Skloplast Trnava v podobě skleněných kuliček o průměru asi 2 cm. V speciálních píckách za obrovské teploty se z jedné kuličky vytáhne až 190 km nekonečného vlákna, i desetkrát tenčího než lidský vlas. Z vlákna se ve skárně vyrábí skleněné hedvábí. Důležitým výrobkem jsou izolační rohože Itaver. Výrobků závodu se používá hlevně v elektoprůmyslu, ve stavebnictví a k ztužování plastických hmot. Roku 1979 byla zahájena rozsáhlá modernizace a rekonstrukce závodu. Jejím cílem je zvýšení produkce skleněného hedvábí a izolačních rohoží a zvýšení jejich exportu do socialistických i kapitalistických zemí. Od roku 1985 jsou v provozu nové haly, vybavené výkonnémi stroji a výrazně zlepšující pracovní podmínky. Ve výstavbě je nová provozní budova a závodní zdravotní středisko.

Značná péče je věnována stavebním památkám města. Již od roku 1950 se nákladně rekonstruovaly vybrané budovy. Vyhlášení historického jádra Litomyšle za městskou památkovou rezervaci roku 1965 vycházelo z uznání výjimečné urbanistické hodnoty města jako celku, který je harmonickým souborem architektur od gotiky přes renesanci, baroko, rokoko, klasicismus a secesi po novorenesenci a novogotiku, a zároveň zůstává i pro dnešního člověka vhodným a esteticky působivým prostředím. Úspěšně se daří spojovat při rekonstrukci domů na náměstí zachování jejich historického vzhledu a působivých interiérů s požadavky moderního bydlení a prodejních provozoven pod ochranou litomyšlských podsíni. Právě ohled na zachování architektonického skvostu, jakým je Gottwaldovo náměstí, vedl k nákladnému vybudování odklonové silniční komunikace, která byla dobudována roku 1983 a míjí historické jádro města.

Znamenitého rozvoje doznal kulturní život, jehož doseg vždy daleko překračoval hranice města a měl často celonárodní význam. Prvním významným impulsem bylo založení novodobé tradice letních operních festivalů Smetanova Litomyšl v roce 1949. Cílem festivalů od počátku bylo dát možnost nejširším vrstvám obyvatel dalekého okolí poznat operní tvorbu Smetanovu a pak postupně i další díla předních českých, a výjimečně i dalších skladatelů, klasických i současných, v provedení nejlepších uměleckých operních scén v čele s pražským Národním divadlem.

Byla budována dvě hlediště - v zámeckém nádvoří pro 1500 návštěvníků, a v zámecké zahradě, která pojme 3000 diváků. V současné době je v provozu jen zahradní amfiteátr; nádvoří bude opět možno využívat po skončení rozsáhlých rekonstrukčních prací v zámku.

Jistým protějškem Smetanovy Litomyšle je dnes také již tradiční Mladá Smetanova Litomyšl. Byla založena z popudu ústředního výboru SSM a dalších ústředních institucí v roce 1974. Každoročně se v rodném městě Smetanově setkávají stovky mladých lidí - milovníků a vyznavačů vážné hudby, členů SSM a Hudební mládeže, aby v podání mladých interpretů vyslechly předevedním díla současných mladých skladatelů a v seminářích a přednáškách získaly další podněty k poslechu a porozumění dobré hudbě. Umělecké pořady se konají kromě Smetanova domu a dalších litomyšlských sálů také v intimním prostředí zámeckého divadélka, kde se jim dostává zvláštní neopakovatelné atmosféry.

Hudební život Litomyšle je doplněn ještě řadami abonentních koncertů ve Smetanově domě. Vedle předních orchestrů a komorních sdružení i sólistů vystupuje též Litomyšlský symfonický orchestr, který úspěšně pokračuje ve více než sedmdesátileté tradici amatérského hudebního života Litomyšle. Bylo proto jen zaslouženou odměnou všemu tomuto úsilí, když roku 1984 byly městu Litomyšli i Sdruženému klubu ROH v Litomyšli uděleny při příležitosti Roku české hudby ministrem kultury ČSR medaile za vzorné plnění jejich výchovného posléání v hudební oblasti.

Z dalších kulturních zařízení se nabízí návštěvníkům zhuštěný přehled historie města v postupně vybudované stálé expozici městského muzea. Je umístěno v budově někdejších piaristických škol a pak postátněného gymnázia, kde mimo jiné vyučoval i spisovatel Alois Jirásek a kde své gymnaziální studie prožili Zdeněk Nejedlý, Arne Novák a řada dalších představitelů české vědy a kultury.

Pobočkou muzea je Galerie Josefa Matičky v nejcennějším domě na náměstí, v renesančním domě U rytířů, se stálou expozicí díla vnímavého malíře - naivisty Josefa Matičky, inspirujícího se náměty z Litomyšle a okolí. Jak v muzeu, tak v domě U rytířů se konají po celý rok i výstavy nejrůznějších zaměření, mj. výstavy úspěšných fotografií - amatérů nebo profesionálních i amatérských výtvarníků, jejichž tvorba navazuje na bohaté výtvarnické tradice českomoravské vysokošiny.

V poslední době vystupuje do popředí ochrana životního prostředí. V rámci tohoto programu byl již roku 1949 vyhlášen za státní přírodní rezervaci známý Nedošinský háj, který byl v první polovině 19. století upraven v park s řadou romantických staveb a je dějištěm části dějů Jiráskovy „Filosofské historie“. Stavby až na nepastrné zbytky již nestojí. Zato je háj význačným příkladem lužního lesa. V jednom ze zde vyvraždících pramenů žije vzácný plž proměnka rakouská. Celý komplex dubohabrového lesa s ojedinělými jehličnany je hnízdištěm zpěvného ptactva, blízké rybníky zase vodního ptactva. Členy místní organizace Svazu ochránců přírody byla v Nedošinském háji roku 1984 vybudována naučná stezka s 9 informačními tabulemi. Roku 1985 byl pro celé město vypracován konkrétně zaměřený EKO - program, který bude vodít k rozvoji péče o ochranu životního prostředí, o městskou zeleně apod.

Znečnou pomocí při ubytování četných návštěvníků města při nejrůznějších příležitostech je nový Interhotel Dalibor, který byl uveden do provozu roku 1985 a který je umístěn v blízkosti centra města. Svými 140 lůžky s možností 70 přistýlek, restaurací se 120 mísity a dalšími hotelovými provozovnami poskytuje možnost ubytování daleko většímu počtu návštěvníků než dosavadní hotely.

I stručný přehled soudobého života města prokazuje, jak socialistické zřízení se snaží navazovat na pokrokové tradice Litomyšle ve prospěch potřeb socialistického člověka.

Vážení soudruzi, vážené soudružky, vážení radioamatéři,

KV seminář ČSR se koná v Lubné u Litomyšle pod záštitou JZD Osvobození. Proto využíváme této možnosti a chceme Vás v krátkosti seznámit s naší činností a dosahovanými výsledky.

JZD „Osvobození“ hospodaří na ploše 1 365 ha zemědělské půdy. Z toho orná půda má plochu 1 150 ha. Hlavními produkty v rostlinné výrobě jsou obiloviny, brambory, objemové krmení a přestování léčivých rostlin. V živočišné výrobě převládá výroba masa a mléka. Doplňkem výroby jsou kožešinová zvířata, výroba kostní moučky a výroba krmných past pro skot a prasata. V oblasti výroby dosahujeme dobrých výsledků. V obilovinách trvale dosahujeme průměrného hektarového výnosu na hranici 5 t/ha a u brambor konzumních jsme překročili hranici 30 t/ha. Výsledky rostlinné výroby se odráží i ve výsledcích živočišné výroby, kde dosahujeme dojivosti nad hranicí 4 100 l na dojnice a ve výrobě hovězího masa jmenovitě v přírůstcích u kategorie žíru dosahujeme denní přírůstek 1 kg na kus a den. U prasat jsou stabilizovány výsledky vzhledem ke zkrmování netradičního krmiva na úrovni 0,58 kg na kus a den.

V katastru našeho JZD jsou dvě obce, a to Lubná a Široký Důl. Pro naše družstevníky vytváří družstvo vhodné pracovní a sociální podmínky. Podporujeme individuální bytovou výstavbu, na kterou poskytujeme stabilizační příspěvky a návratné bezúročné půjčky. Pro rekreaci vlastních družstevníků a rodiných příslušníků je každoročně připravováno příjemné prostředí pro rekrece až již prostřednictvím SDR nebo ve vlastních rekreačních zařízeních jako jsou dva obytné přívěsy, které umisťujeme v atraktivních ATC po celé republice, dále máme umístěnu buňku na Sečské přehradě. Využíváme i další zařízení např. zař. Svazaru v Jánských Lázních. Naše JZD poskytuje našim členům důchodcům příspěvky k nízkým důchodům a příspěvky pro důchodce na naturálie.

Přispíváme na provoz mateřské školy a pionýrské tábory dětí členů JZD. Máme rozvinutou vlastní socialistickou soutěž mezi kolektivy a jednotlivci.

Velmi dobrá je spolupráce mezi JZD a MNV v obou obcích. JZD se podílí na Akcích "Z" jak vlastní pomocí, tak i sdružováním finančních prostředků na tyto akce. Podporujeme činnost složek NF nejen v obci, ale přejímáme záštitu nad některými sportovními podniky mimo JZD v rámci okresu. Plně podporujeme kulturní a sportovní vyžití našich členů, pro které zajišťujeme předplatné a návštěvu kulturních podniků v místě i mimo. Pronajímáme i sportoviště pro členy, a to zimní plochu v Litomyšli nebo plavecký bazén v Poličce. Cílem našeho JZD je to, aby se každý člen cítil v našem družstvu a v našich obcích spokojen a měl zajištěnu odpovídající práci.

Vážení radioamatéři, vážení hosté,

Přejeme Vám příjemný pobyt v naší obci, hodně úspěchů ve Vaši zájmové činnosti a pevně věříme, že i v dalším období navštívíte náš kraj.

HB9CV

OK1TN

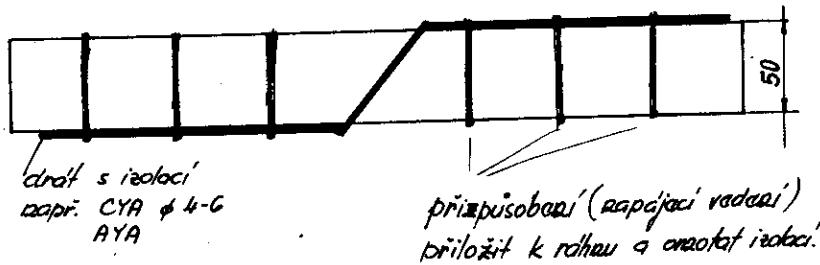
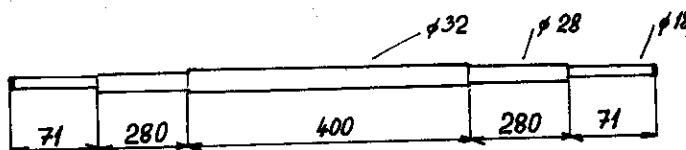
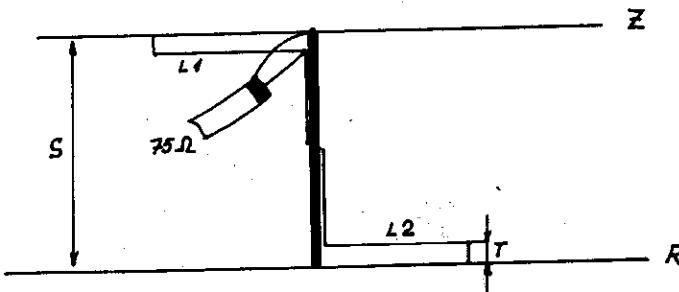
Pokud se radioamatér rozhodne přejít z drátových antén na směrové, přimlouvám se za HB9CV se kterou mám dobré praktické zkušenosti. Není to anténa se zázračnými vlastnostmi, ale sám fakt, že je svými parametry rovnocenná s klasickou tříelementovou Yagi anténou ji řadí mezi antény oblíbené a často používané.

Protože tato anténa byla u nás nekolikrát popsána / RZ 11-12 1969, / uvedu zde spíše praktické poznatky a zkušenosti z konstrukce a provozu. Pro správnou funkci připomínám několik zásad, které snad pomohou vyvarovat se chyb a pomohou při stavbě.

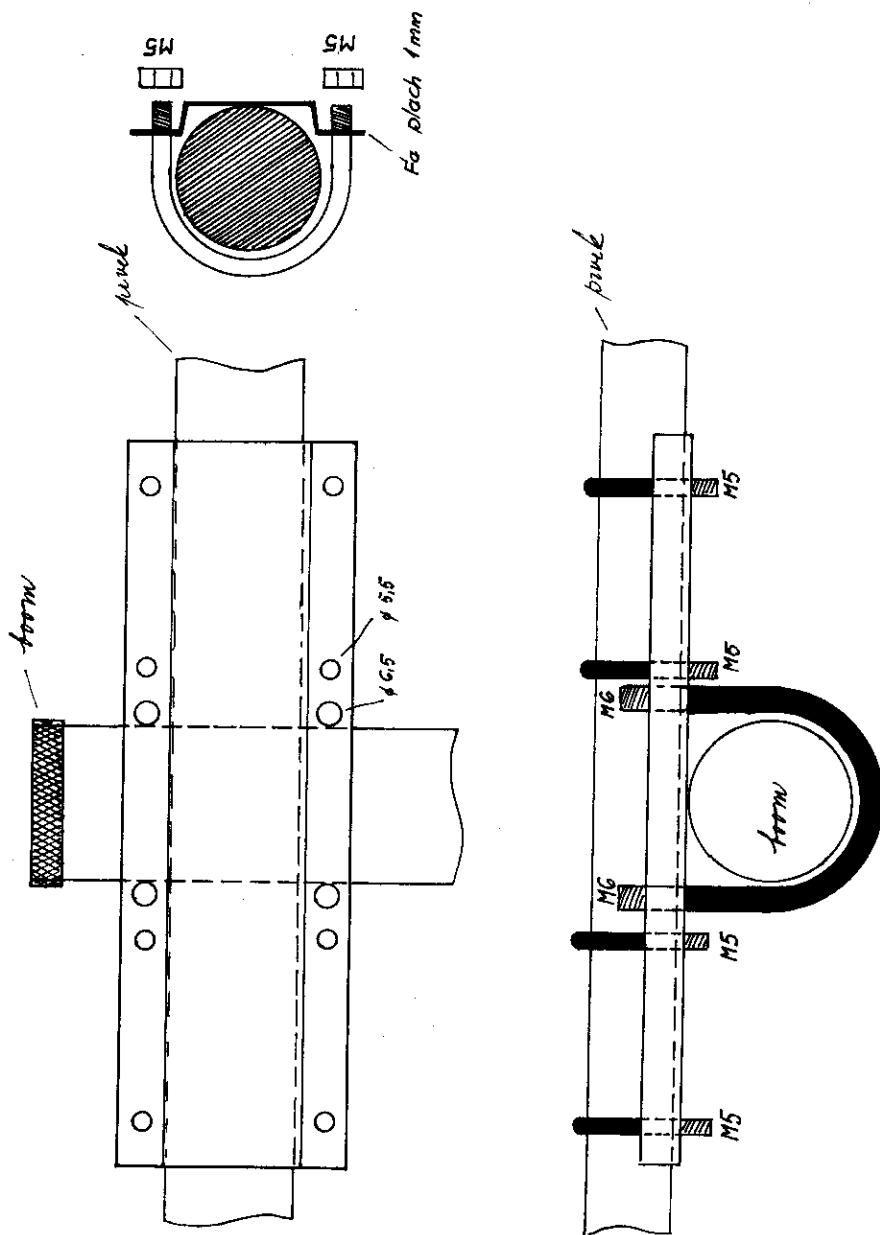
Anténu provést pečlivě, dostatečně mechanicky dimenzovat podle QTH a povětrnostních podmínek, umístit ji co možná nejvýše /min. 0,5 lambda/, otáčet vhodnou rychlosť a to podle použitého pásma / 0,5-2 otáčky za minutu/, naučit se ji správně používat podle podmínek šíření.

Průměry trubek volit tak, aby nebylo nutné mechanicky vyztužovat prvky ani rárello. Vhodným náčadem je Resistin ML. Nikdy nespojujeme trubky ve středu prvku. Prvek a varianty 75Ω musí být dokonale vodivě spojen s ráhnenem, protože ráhno je v tomto případě součástí napájecího vedení. Napájecí vedení je nejlépe provést izolovaným AL drátem, při použití měděného vodiče dbejte na dobrý přechod CU/AL. Při napájení 75Ω je nutné prvky prodloužit.

S použitím dalších direktorů nemám praktické zkušenosti a údaje jsou převzaty z Edice metodických materiálů čll. 1980.

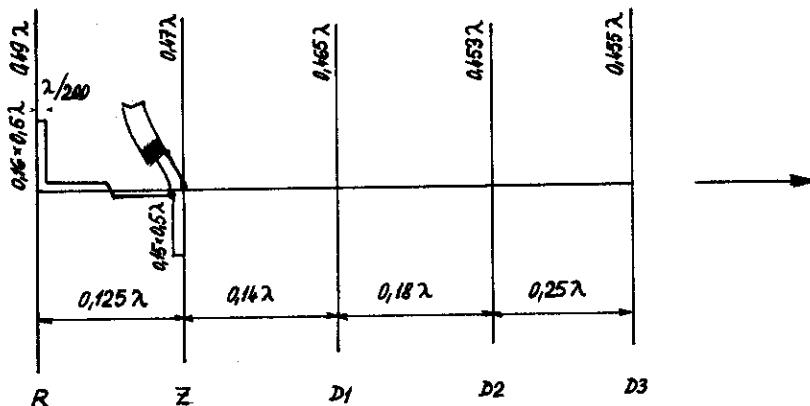

Pásmo	R	Z	S	L1	L2	T
20	4102	1010	264	132,5	143	12
15	735	674	177	106	113	7
10	536	494	132	78	84	5

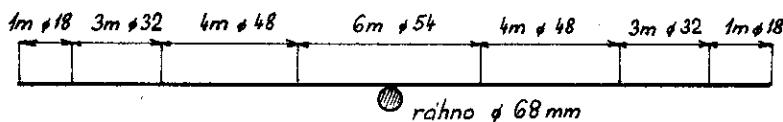
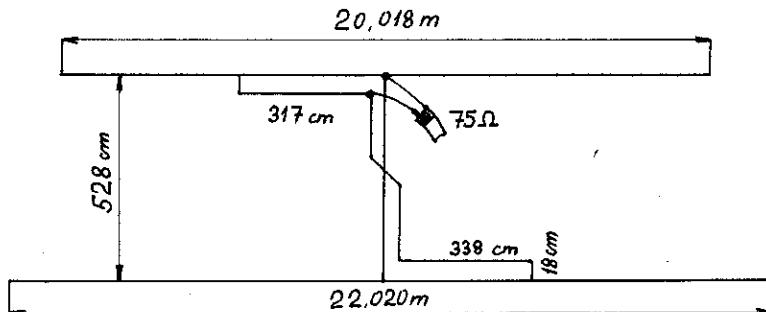
Rozměry antény HB9CV pro pásmo 40-2m

Pásmo	40	20	15	10	2
Frekv. MHz	7,05	14,2	21,2	28,5	144,5
λ mm	42 553	21 126	14 150	10 526	2026
R_e 0,49 λ	20 850	10 351	6 933	5 157	1017
R_a 0,47 λ	19 999	9 929	6 650	4 947	975,7
D1 0,465 λ	19 787	9 823	6 579	4 894	965,3
D2 0,453 λ	19 276	9 570	6 409	4 768	940,4
D3 0,455 λ	19 361	9 612	6 438	4 789	944,5
ROZITEC PRAZO	0,125 λ	5 319	2 640	1 768	1 315 259,5
	0,14 λ	5 957	2 957	1 981	1 473 290,6
	0,18 λ	7 659	3 802	2 547	1 894 373,6
	0,25 λ	10 638	5 281	3 537	2 631 519
	0,15-0,5 λ	3 191	1 584	1 061	789 155,7
0,16-0,5 λ	3 404	1 690	1 132	842	166
$\lambda/200$	212	105	70	52	10,3
5 P boom	29 573	14 680	9 833	7 313	1 442

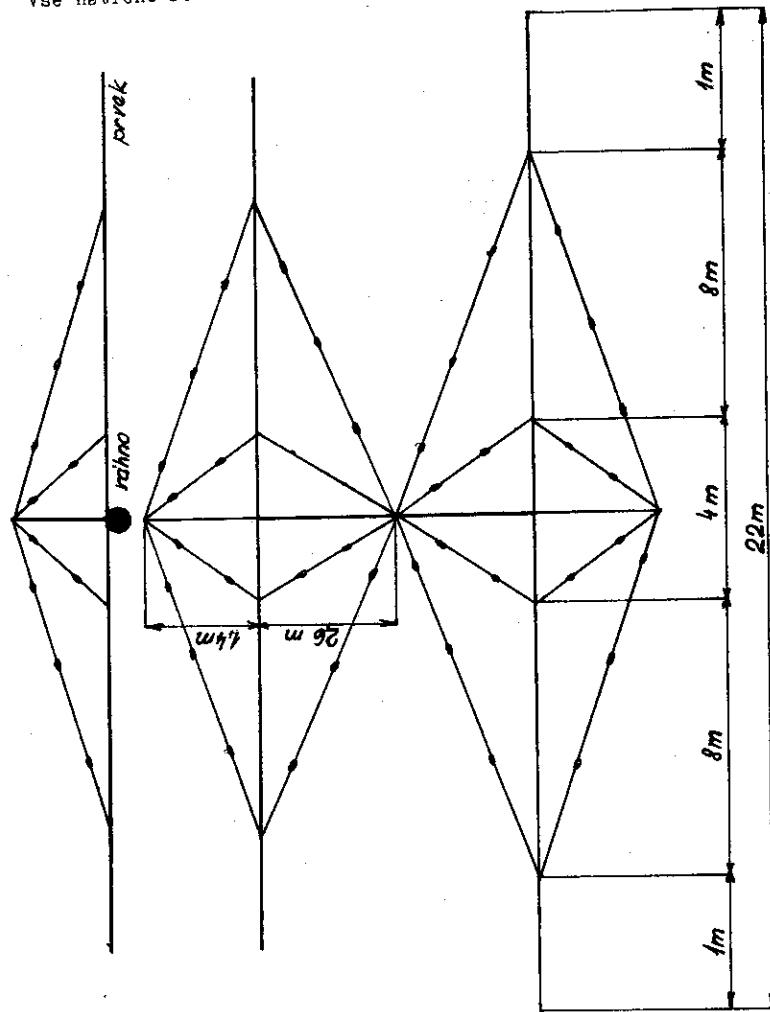

HB9CV pro pásmo 7 MHz

Čtyřcestka-pásmo sdílené je známé hlavně zarušením ze strany silných rozhlasových stanic. Přesto použitím dobré antény lze na tomto pásmu přecovat se vzácnými zeměmi DXCC. Není vyjímkou během jedné noci navázat spojení s celým jihoamerickým kontinentem. Největší přínos vidím hlavně po stránce příjmu, kdy se použitím směrové antény zvýrazní příjem ze směru žádaného s naopak sníží QRM ze směru ostatních. Během tří let jsem používal současně antény /7 MHz / dipol, vertikální zářič 12m, delta loop a HB9CV. Přínos směrovky byl jednoznačný i do směru kam vyzařovaly ostatní antény / po stránce příjmu /. Pro Ty, kteří mají možnost realizovat anténu větších rozměrů jsou následující zkušenosti a míry antény.

HB9CV pro 7MHz - systém vyvázaní prvků a ráhna. Použito ocelové
 lanko průměru 1mm izolované asi po 1,8m.
 Vše natřeno resistinML.

OK1TN

ANTÉNNÍ PŘIZPŮSOVACÍ ČLÁNKY

OKICZ

Ideálním stavem nebo spíše snem amatéra vysílače je mít řadu plno-rozměrných, nejlépe směrových antén, zvlášť pro každé pásmo, umístěných co nejvíce a také dokonale přizpůsobených ke koaxiálnímu kabelu. To je však pro většinu z nás utopie a tak se mnohem častěji setkáváme s anténami typu dlouhý drát různých délek, dipóly včetně kompromisních a zkrácených, Windom atd. Takové antény představují obecnou impedanci s reálnou složkou od jednotek po tisíce ohmů a s kapacitním nebo induktivním charakterem. K přizpůsobení všech takových antén, které mají jinou impedanci než je vlnový odpór koaxiálního kabelu a výstupní impedance TX, slouží anténní přizpůsobovací články, v zahr. lit. rovněž nazývané např. Transmatch, ATU /Antenna Tuning Unit/ nebo ASTU /Antenna System Tuning Unit/.

Hlavním úkolem anténního přizpůsobovacího článku /dále jen ASTU - ASTU proto, že se jedná o zařízení, které neledí jen vlastní anténu, ale celý anténní systém včetně napáječe/ je transformovat impedanci s minimálními ztrátami a provádět tak maximální přenos výkonu do antény. Po zařazení ASTU mezi výstup z TX a napáječ antény bude TX "vidět" reálných 50 ohmů. Přitom na napáječe mezi ASTU a anténu bude stále např. vyšší PSV, což nemusí být na závadu a nemusí představovat ztráty, kterými bychom se museli znepokojovat.

Existuje řada typů ASTU a jejich výběr se provádí s ohledem na naše požadavky příp. možnosti. Pro přizpůsobení nesymetrických antén, tj. antén s jednodráťovým napáječem nebo napájených koaxiálem, volíme ASTU ve formě L-článku, T-článku, pí-článku nebo LC obvodu s odbočkami příp. jejich různé modifikace /viz obr./.

Pro přizpůsobení symetrických antén, napájených symetrickým dvoudráťovým napáječem jako např. TV dvojlinka nebo žebříček /Zepp, V-beam, rhombic, horizontální smyčka, rohovka, dipóly napájené žebříčkem atd./ je nejlepší zvolit symetrické zapojení ASTU. V některých případech lze rovněž použít tzv. baluny, které převádějí nesymetrické napáječe na symetrické a tyto zařadit mezi

nesymetrický ASTU a symetrický napáječ. Zde je však nutno mít na paměti, že baluny na feritových jádřech nejsou vhodné pro větší hodnoty PSV a vyšší výkony. Udává se, že nejvyšší hodnota PSV, se kterou jsou schopny si poradit, je asi 2. Při přesycování jádra dochází k zahřívání a možnému zničení, rovněž i ke generování harmonických kmitočtů a možnosti TVI. Použitím symetrického zapojení ASTU se všem těmto problémům vyhneme.

ASTU je nutností i pro moderní tovární TCVR s polovodičovými PA, které musí pracovat do dokonale přizpůsobené zátěže. Připojí-li se totiž k takovému TCVRu i mírně nepřizpůsobená zátěž, vzroste PSV a ochranné obvody v TCVRu omezí výstupní výkon, aby nedošlo ke zničení PA. Zařazení ASTU mezi TCVR a nepáječ antény nám tedy umožní využít plného výkonu takového TCVRu.

ASTU "vyhlaďí" PSV i u antén napájených koaxem /např. INV.V, dipoly, W3DZZ, vertikální apod./, u nichž jsme se s rozdíly zrovna optimálně nestrefili do pásm, nebo takových, které vzhledem k šířce některých pásem nejsou schopny pracovat v celém pásmu s vyhovujícím PSV. Např. INV.V laděné na začátek CW pásmu 3,5 MHz bude na 3,8 MHz mít PSV i přes 3:1, přesto jej i na 3,8 MHz lze bez problémů po vyladění přes ASTU používat. Ztráty způsobené PSV na napáječi mezi ASTU a anténou, která ASTU neodstraní, jsou zanedbatelné a v provozu je vůbec nepoznáme.

ASTU nám také umožní provizorně pracovat i na pásmech, pro která nemáme anténu, ať už je to např. pásmo 160m nebo některá nová pásmá. Napáječ antény, kterou máme, vyladíme přes ASTU buď přímo beze změny připojení napáječe /např. koaxu/, nebo připojíme jen střední vodič resp. jen vnější vodič koaxu nebo oba vodiče zkratujeme a k ASTU připojíme jako jednodráтовý napáječ.

Jak již bylo uvedeno, typů ASTU je řada a určitou anténu přizpůsobíme několika různými typy. Otázka výběru vhodného zapojení ASTU záleží více méně na tom, čemu osobně dáváme přednost.

Proč může být s jedním typem ASTU anténa přizpůsobena lépe než s jiným, jinými slovy proč to s jiným ASTU může "lépe táhnout", nebývá ani tak typem ASTU, ale účinností přenosu, čili ztrátami v ASTU. Ztráty budou tím menší, čím se nám podaří realizovat větší poměr $Q_0 : Q_z$, kde Q_0 je nezatižené Q / Q_0 cívky změříme Q -metrem/ a Q_z je jakost zatíženého obvodu dána velikostí zatížení obvodu reálnými odpory /reálnou složkou impedancie/.

Z toho vyplývají nejdůležitější zásady konstrukce jakéhokoli typu ASTU: Q_0 musí být co nejvyšší a Q_z pokud možno nízké. Cívka musí být provedena co nejkvalitněji, aby měla vysoké Q_0 , o čemž se přesvědčíme nejlépe Q -metrem, a to na všech kmitočtech, na kterých ji chceme používat a s různými odbočkami. Cívka má být nejlépe vzduchová nebo na keram. kostře, vinutá silným, nejlépe postříbřeným drátem a s optimálním poměrem délky k průměru cívky. V šasi musí být umístěna v dostatečné vzdálenosti od kovových stěn.

Několik slov k indikaci stavu přizpůsobení: Reflektometr indikuje stav přizpůsobení mezi TX a ASTU svou minimální výchylkou ve směru zpět. To ale neříká nic o ztrátech v přizpůsobovaném obvodu a o výkonu, který se pak skutečně dostane do napájené antény. Proto je vždy dobré kromě reflektometru sledovat i indikaci relativního výstupního výkonu na výstupu z ASTU, tzn. měřit nějakým způsobem proud nebo napětí přímo na napáječi antény. /Vf. ampérmetry nebo nouzové žárovky a doutnavky indikující maximum proudu nebo napětí na napáječi antény měly své opodstatnění!/ Můžeme použít kromě vf. A-metru např. proudový transformátor na ferit. toroidu, kterým prochází napáječ antény a na kterém je navinuto 10 - 15 záv., se kterých se odebírá signál k detekci diodou a indikaci uA-metrem. K indikaci napětí pak lze diodou usměrnit napětí na výstupu z ASTU odebírané přes velmi

mály kondenzátor. Indikace proudu je vhodná pro většinu antén, jejichž délky nejsou v blízkosti násobků půlvln. Takové antény /např. 1W 4lm/ představují vysokou impedanci a je nutno indikovat naopak napětí.

Při ladění sledujeme současně reflektometr, kde ladíme na minimum odraženého výkonu, a indikátor výstupního proudu nebo napětí, kde ladíme na maximum. V některých případech můžeme být překvapeni tím, že odlišným vyleštěním ASTU, jinou odbočkou na cívce nebo použitím jiného ASTU /s menšími ztrátami/ dosáhneme vyšší indikace proudu nebo napětí do stejné antény, i když reflektometr udává pro oba případy PSV 1 : 1. Pak i výkon do antény je vyšší a náš signál u protistanice silnější /někdy nezanedbatelně! /

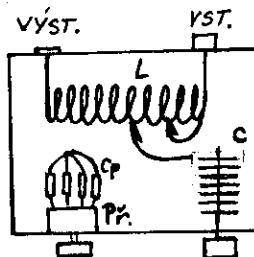
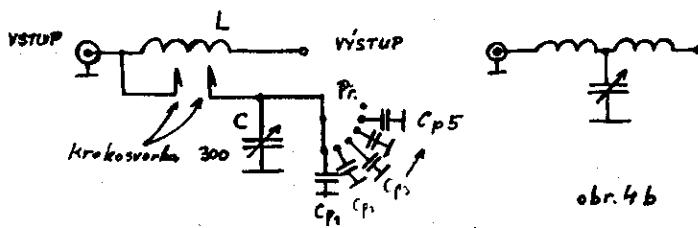
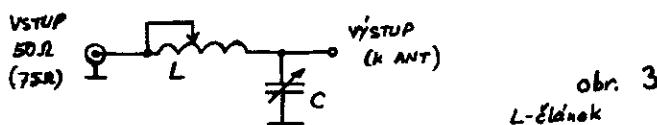
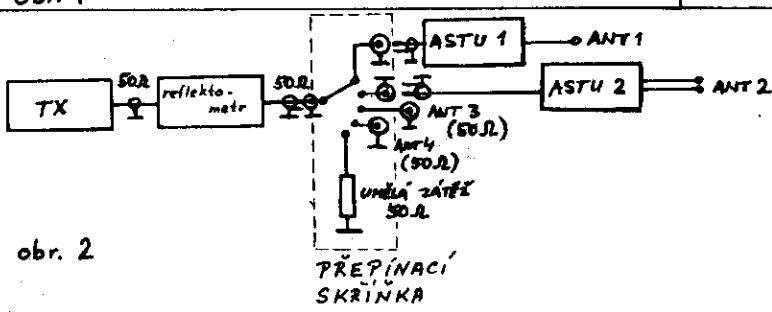
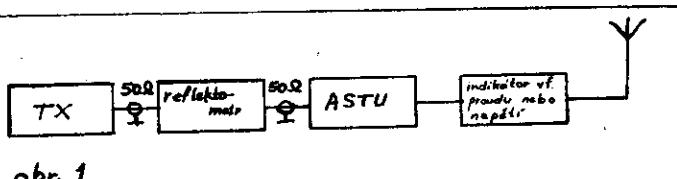
Popis obrázků:

obr. 1 - Blokové schema uspořádání mezi TX a ANT

Obr. 2 ukazuje jedno z možných řešení přepínání několika antén. Tento systém umožnuje využívat pro všechny antény jeden reflektometr. Přepínač skříňku lze řešit buď jako přepínač a koax. konektory pro vstup a výstupy a umělou zátěž připojovat vně přes jeden z konektorů. Jiná možnost je do skříňky zebudovat umělou zátěž a i reflektometr. Výsledná hodnota um. zátěže 50 ohmů je tvořena paralelní kombinací uhlíkových odporů a je náležitě dimenzována pro požadovaný výkon. Pro větší výkony mohou být odpory chlazený větrákem nebo ponořením do oleje. Obr. 2 ukazuje případ, kdy se využívají 2 ASTU, z nich jedno např. pro anténu 1W a druhé pro některý typ symetrické antény, např. dipólu nebo horizontální smyčky napájené žebříčkem. Ke konektorům ANT 3 a ANT 4 jsou pak přímo připojeny koaxy např. od směrové antény a GP. Na místě ASTU 1 a ASTU 2 lze použít kterékoliv přizpůsobovací obvody zobrazené na obr. 3 až 10 a může jich být i více podle počtu antén, které máme k dispozici. Přepínač musí být kvalitní keramický typ

např. z anténního dílu RM31. Takovým přepínačem lze přepínat až 9 antén plus um. zátěž. Pokud však některé výstupy použity nejsou, je lépe je prozatím připojit k výstupu pro um. zátěž nebo mechanicky zablokovat nepoužité polohy přepínače, aby při náhodném přepnutí do těchto poloh při plném výkonu nedošlo k poškození PA. Výhodou tohoto řešení je pohodlnost a rychlosť obsluhy hlavně při vlastním provozu, kdy lze okamžitě měnit antény a porovnávat je při příjmu i vysílání.

Na obr. 3 je zapojení často používaného L-článku. Na straně kapacity je připojena zátěž /anténa/ s vyšší impedancí. Antény s nižší impedancí lze přizpůsobit opačným zapojením, tj. prohovením vstupu s výstupem. Proměnná indukčnost - variometr - je např. ze zařízení RSI, RSB nebo jiných podobných. Dleme na čistotu cívky a sběrače - přechodový odpor značně snižuje Q a zvyšuje ztráty. Variometry s velkým počtem závitů a hustým vinutím se hodí jen na dolní KV pásmo. Využíváme-li jen několik jejich závitů na vyšších pásmech a přitom jsou ostatní zkratovány, má výsledná indukčnost velmi nízké Q a opět narostou ztráty v obvodu. Není-li variometr k dispozici, použijeme pevnou cívku s odbočkami a odbočky nastavíme experimentálně zvlášť pro každou anténu a pásmo. Cívka musí mít opět co nejvyšší Q, nejlepší jsou cívky vzduchové nebo na keramických kostrách vinuté silným drátem. K pokrytí celého rozsahu 1,8 až 29 MHz raději než jednu používáme 2 nebo 3 samostatné cívky, jejichž osy jsou kolmo na sebe. Na dolních pásmech jsou zapojeny do série a na horních využíváme jen nejmenší z nich /stejný způsob/, jako se používá v pí-článcích elektronkových PA/. Jen tak lze zaručit využívající Q v celém rozsahu. Kondenzátor je vzduchový s mezerami odpovídajícími používanému výkonu. Pro nižší výkony stačí rozhlasové typy, pro QRO musí být mezery 2mm nebo větší. C_{max} je 200 až 500 pF, pokud je k dispozici menší, přidáváme k němu paralelně pevné C.

obr. 4 c

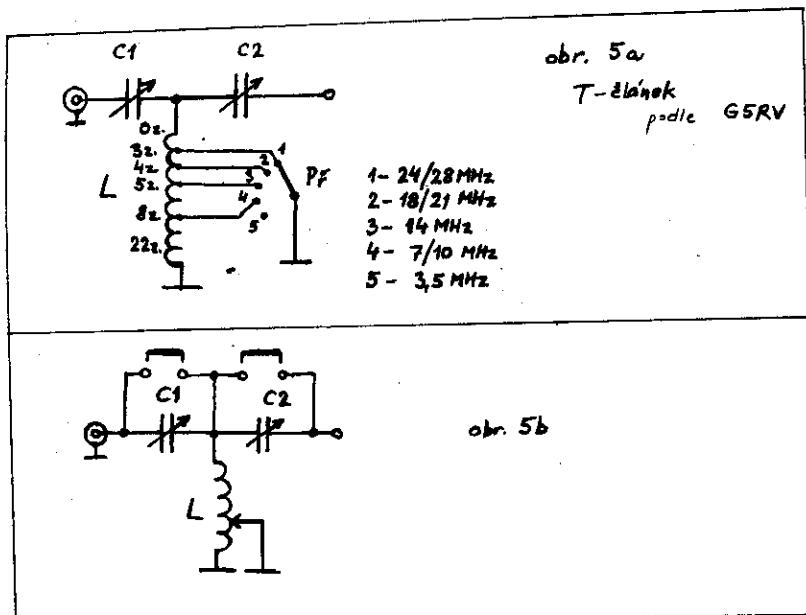
Konkrétní hodnoty L-článku z /2/ jsou určeny pro 1,8 a 3,5 MHz a jsou následující: cívka má asi 14 závitů drátem 1,2mm CuSm na kostře o průměru 40mm závit vedle závitu. Přesný počet závitů se nastaví experimentálně. C má 200 pF. Pro vyšší pásmá bude cívka úměrně menší.

Obr. 4a ukazuje zapojení univerzálního ASTU podle W4FA /4/. Konstruován je jednoduše za použití krokodýlků místo přepínače. Jednoduše tak lze nastavit požadovanou indukčnost zkratováním části závitů cívky a připojit kondenzátor do libovolného místa ne začátek nebo konec cívky /tak vznikne L-článek/ nebo na odbočku cívky /tak vznikne T-článek podle obr. 4b/. Přepínač slouží k rozšíření rozsahu kapacit až do 1800 pF. Pevná přídavná kondenzátory C_p musí být kvalitní keramické nebo silicové náležitě napěťově dimenzované /min. 1 kV do 100 W/. Při práci s tímto typem ASTU je nutno zachovávat velkou opatrnost a manipulaci provádět jen s odpojeným TX. Při doteku částí s vf. napětím dochází ke hloubkovým popálením!

V originálu je L vzduchová cívka tvořená 12 závity drátem o průměru asi 1,5 až 2mm navinutá na průměru 30mm.

Na obr. 5 jsou zapojení T-článků, které jsou jako ASTU celkem populární. Na obr. 5a je schema T-článku v provedení podle G5RV /2/, /3/ pro pásmá 3,5 až 28 MHz s pevnou cívkou s odbočkami. C1 a C2 mají po 200 pF, cívka L je navinuta drátem 1,2mm CuSm na kostře o průměru 40mm a má celkem 22 závitů vinutých těsně. Odbočky počítané od horního konce pro jednotlivá pásmá jsou uvedeny ve schematu.

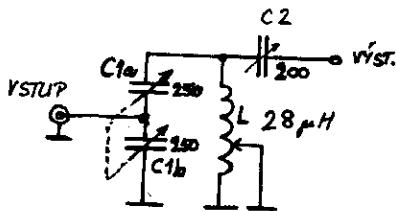
Obr. 5b ukazuje T-článek využívající opět proměnnou indukčnost, která má mít asi 22 uH min., aby byl obvod použitelný na všech pásmech. C1 a C2 mají 350 pF. Zkratovacími spojkami lze vyředit jeden z kondenzátorů a tak vytvořit L-článek, který je prakticky ekvivalentní L-článku z obr. 3. Rozdíl je pouze v tom, že tiskový

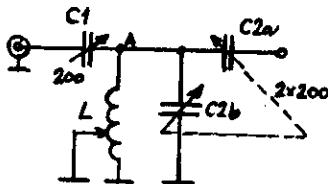
I-článek se bude chovat jako horní propust a L-článek z obr. 3 jako dolní propust. I celý T-článek se chová jako horní propust a nelze od něj tedy očekávat žádné přídavné potlačení harmonických kmitočtů. Ovšem selektivní vlastnosti anténních přizpůsobovacích obvodů by neměly být uveřejněny u zařízení, které již májí mít všechny harmonické a nežádoucí kmitočty potlačeny.

Další populární typy ASTU jsou uvedeny na obr. 6 a 7. Schema na obr. 6 představuje obvod, který popularizoval W1ICP a nazval Ultimate Transmatch. Cl_a + Cl_b je duál s rotorem odizolovaným od kostry nebo kondenzátor typu "split stator".

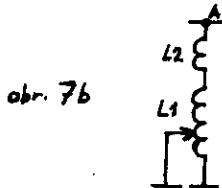
Dalším typem ASTU je tzv. SPC Transmatch, který vyvinul W1FB a který je na obr. 7. Stejně jako obvod z obr. 6 jde vlastně o modifikaci T-článku z obr. 5, který má o jeden kondenzátor navíc. Z hlediska dosažitelného rozsahu přizpůsobení je zcela jedno,

obr. 6 Ultimate Transmatch padle W1ICP

obr. 7.a SPC Transmatch padle W1FB

obr. 7.b

použijeme-li T-článek z obr. 5 nebo zapojení z obr. 6 a 7. Jsou si rovnocenné a lze s nimi přizpůsobovat impedance v širokém rozsahu. Proto může být z hlediska konstrukční jednoduchosti výhodnější T-článek. Výhodou SPC Transmatch z obr. 7 je však proti zapojením z obr. 5 a 6 větší kmitočtový rozsah se stejnými hodnotami součástek, navíc potlečení harmonických kmitočtů a větší napěťová zatížitelnost. Díky přídavné kapacitě C2b se snižuje úroveň vf. napětí na C1 a C2, takže mezery mezi plechy C1 a C2 mohou být o něco menší než pro druhé dva typy. Jinými slovy pro daný výkon může dojít k sršení mezi deskami C1 a C2 u zapojení podle obr. 5 a 6, zatímco k němu ještě nedojde u zapojení z obr. 7, /7/. Maximální indukčnost L je opět zhruba 22uH až 30uH, což postačuje pro celý rozsah KV, pro 1,8 MHz je ^{někdy} zapotřebí $\sqrt{2}$ větší kapacitu C1. Obr. 7b ukazuje zapojení cívky doporučené pro SPC Transmatch na všechna pásmá podle /1/. L1 je proměnná indukčnost 25uH a L2 je malá přídevná indukčnost drátem 2,5mm, 3 závity na průměru 25mm, délka vzduchové cívky je 38mm. L2 zlepšuje Q obvodu na 21 až 28 MHz.

Na dalších schematech jsou uvedeny symetrické ASTU. Obr. 8 ukazuje jedno z možných řešení. Nesymetrický nízkoimpedanční vstup je připojen na vazební vinutí L1, které je umístěno přesně ve středu symetrické cívky L2. Kvůli symetrii se často L2 rozděluje na dvě stejné části, mezi kterými je umístěna L1. L2 tvoří spolu s C1 paralelní rezonanční obvod. C1a, C1b je ladící vzduchový kondenzátor typu split stator nebo duál. Jeho rotory jsou uzeměny. Symetrický napáječ antény se připojuje na odbočky L2, vždy symetricky vzhledem k jejímu středu. Na cívce lze najít místa pro přizpůsobení širokého rozsahu impedancí od nízkých /blízko středu cívky/ po vysoké /na koncích cívky/. Jinou alternativou obvodu je uzemnit střed cívky a použít jednoduchý lad. kond.

Příklad možného provedení ASTU /používaného autorem pro přizpůsobení ant. W8JK napájené žebříčkem na 7 až 21 MHz/: Byla využita hotová cívka, která byla k dispozici /L2/ a která má celkem 16 závitů drátem 2mm CuAg na keram. kostře o průměru 70mm, délka vinutí 150mm. Odbočky jsou vyvedeny přesně symetricky vzhledem ke středu cívky ze 3., 4., 5., 6. a 7. závitu. Přesně ve středu cívky je přes L2 izolační fólie /nejlépe teflon/ a na ní navinuty mezi závity L2 4 závity vazebního vinutí Ll. Ll je vinutá koaxiálem o vnějším průměru 6mm, z něhož byl vytažen střední vodič a využívá se jen stínění. Získáme tak Cu vodič s velkým povrchem a vf. izolací. Cl je duál 2x100 pF. Na 7 MHz se obě sekce zapojují paralelně a odpínají od země. Cl a napáječ se k odbočkám cívky připojují buď přepínačem nebo pomocí krokodýlkou. Dbáme na mechanickou symetrii celého obvodu, která je kritičtější se vzrůstajícím kmitočtem.

Vazební vinutí je možno doplnit kondenzátorem a vytvořit tak obvod podle obr. 8b, je to alternativou změny vazby mezi Ll a L2 změnou polohy, resp. zasouváním Ll do středu L2. Z hlediska obsluhy jde však o prvek navíc, který činí obsluhu složitější. ASTU podle /6/, viz obr. 8b, používá na místě C_s ladící kondenzátor s max. kapacitou 335 pF, Cl_a, Cl_b má 2x200 pF. Mezery mezi plechy min. 0,5mm pro 150W a min. 2mm pro 1 kW. Cívka L2 je dělená na dvě části a její provedení je znázorněno na obr. 8c. Pro pásmo 80 a 40m má L2 2x14 závitů a Ll 6 závitů pro pásmo 20m má L2 2x3závity a Ll 2 závity. Průměr cívky je 75mm. Cívky jsou vyměnné.

Na obr. 9a je schema stejného typu ASTU, kterým je možno se vyhnout odbočkám na cívce poněkud elegantnějším způsobem a to zařazením C2 mezi obě vinutí symetrické cívky L2. Obvod se ladí tak, že C2 se nastaví zhruba do středu a Cl se při příjmu vyle-

dí na maximální šum. Pak se doladí C2 na další vzdálost šumu a nakonec se doladí opět C1. Potom se přepne na vysílání a se sníženým výkonem se provede mírné doladění podle reflektometru na min. odražený výkon a maximum proudu do antény, /indikátory proudu nebo napětí mohou být v obou přívodech do antény, zároveň lze kontrolovat symetrii/.

Na obr. 9b je znázorněno provedení stejného ASTU pro pásmo 3,5 až 28 MHz podle G5RV [3]. Pro každý z rozsahů 3,5; 7 až 10; 14 až 21 a 24 až 28 MHz se používají samostatné cívky, přepínané přepínačem. Provedení cívek je stejně jako na obr. 8c. Cívky pro poslední dva rozsahy jsou vzduchové samonosné a vazebními vinutími L3c, L4c lze nastavit optimální vazbu na minimum PSV zasouváním mezi L3a,b a L4a,b. C1 je duál 2x150 pF, C2 duál 2x500 pF, podle autora G5RV vyhoví do 100 W kondenzátory ze starých rozhlasových přijímačů.

Rozsah 1 - 3,5 MHz, L1a L1b mají 2x16 záv. drátem 1,6mm CuSm, těsně na kostře o průměru 40mm, mezi vinutími je 10mm mezera pro navinutí L1c, která má 5 závitů.

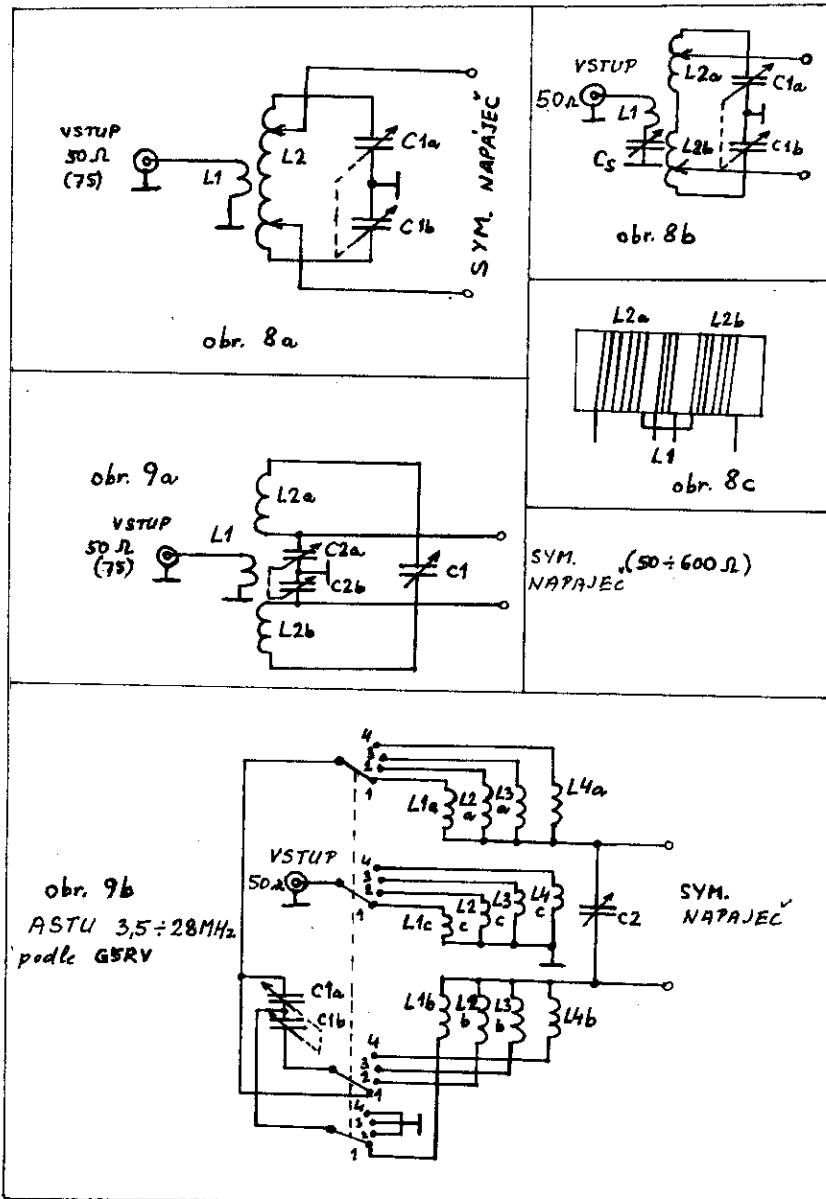
Rozsah 2 - 7-10 MHz, L2a L2b mají 2x11 záv. drátem 1,6mm CuSm, těsně na kostře o průměru 40mm, mezi vinutími je 10mm mezera pro navinutí L2c, která má 4 závity.

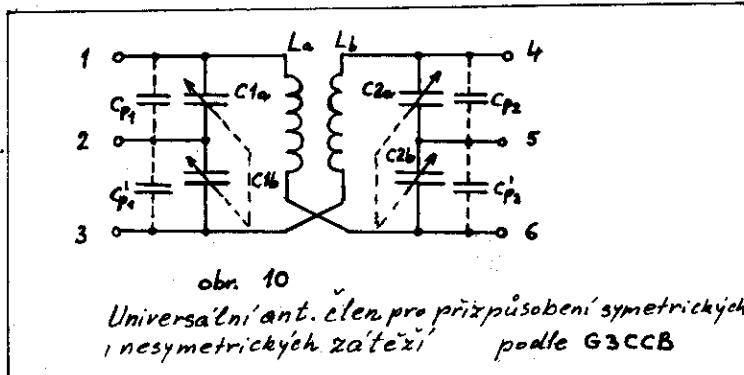
Rozsah 3 - 14-18-21 MHz, L3a L3b mají 2x6 záv. drátem 2mm CuSm, samonosně na průměru 40mm, mezery mezi závity 2mm, L3c má 3 závity, vazba nastavena na min. PSV.

Rozsah 4 - 24-28 MHz, L4a L4b mají 2x4 záv. drátem 2mm CuSm, samonosně na průměru 40mm, mezery mezi závity 3mm, L4c má 3 závity, vazba nastavena na min. PSV.

Přepínač má 4x4 polohy, kvalitní keramický typ.

C1 a C2 jsou opatřeny stupnicemi /toto platí pro všechny typy ASTU/, a bylo možné pro každé pásmo a antenu si poznámenst správné nastavení ovládacích prvků. Pokud ladění ASTU trvá jen velmi krátkou dobu.

A nakonec zapojení univerzálního anténního přizpůsobovacího článku, který na rozdíl od předchozích, které byly typu nesymetrický - nesymetrický nebo nesymetrický - symetrický, umožňuje přizpůsobovat oběma směry všechny druhy zátěží, tj. nesym.-sym., nesym.-nesym., sym.-nesym. a sym.-sym. Zapojení je na obr. 10 a popsal ho G3CCB, /8/. Symetrické zátěže se připojují k bodům 1 - 3, 4 - 6, nesymetrické mezi 1, 2 nebo 3, 2 resp. 4, 5 nebo 6, 5. 2 a 5 jsou připojeny na zem.

ASTU je laděn dušly, ke kterým se v případě potřeby připojují přídavné kapacity. G3CCB ve své verzi použil duály $2 \times 365 \text{ pF}$ a pevné kondenzátory až do max. kapacity $2 \times 1300 \text{ pF}$ na každé straně.

Autorem doporučované hodnoty cívek pro různé možnosti přizpůsobení a Q_z uvádí tabulka:

f	$X_L = 90$	180	360 ohmů	
3,5	4	8	16	uH
7	2	4	8	
14	1	2	4	
21	0,67	1,33	2,67	
28 MHz	0,5	1	2	

Maximálně tedy 9 výměnných nebo přepínaných cívek. Cívky jsou vinutý bifilárně dvojicí drátů. G3CCB použil plochou dvoulinku

s impedancí 72 ohmů. Cívky jsou vinuty na kostrách o průměru 35mm závit vedle závitu. Počty závitů pro doporučené hodnoty indukčnosti /viz předchozí tabulkou/ jsou následující:

L_{uH}	záv.	L_{uH}	záv.	L_{uH}	záv.
16	14	2	2,5	2,67	3,25
8	8,5	1	1,25	1,33	1,58
4	4,75	0,5	0,625	0,67	0,875

Velký rozsah doporučených indukčností slouží k tomu, abychom mohli přizpůsobovat prakticky cokoliv k čemukoliv. V praxi obvykle tak velkou univerzalnost nevyžadujeme a vystačíme s jednou cívkou pro každé pásmo, optimální hodnoty pro danou anténu. V jiné verzi tohoto ASTU pro jednu anténu na 5 pásmech vystačí GM30XX s 5 výměnnými cívkami 2x1, 2, 4, 8 a 16 záv. bif. na kostře 50mm a duálny 2x365 pF s přepínáčem pro přídavné kapacity, /9/.

Všeobecné zásady pro konstrukci ASTU:

1. Pokud máme možnost, používáme antény dobře přizpůsobené ke koaxu a ASTU nepoužíváme. Pokud to nevedí násemu FA, lze provozovat i napáječe až do PSV zhruba 3 : 1 aniž by to představovalo jakékoliv znetelné ztráty. Vyloučením ASTU bude o několik ovládacích prvků méně.
2. ASTU je naopak nutné pro tranz. PA a pro přizpůsobování napáječů s obecnou impedancí ke koaxiálu.
3. Přílišná miniaturizace se u ASTU /ani ve výstupních obvodech PA/ nevyplácí. Volíme proto vždy co nejkvalitnější součásti, hlavně cívky, které mají být větších rozměrů, vzduchové nebo na keram. kostře nebo jiném vf. materiálu, vinuté silnějším drátem, nejlépe nestříbřeným. Cívka musí mít co nejvyšší Q_0 .
4. Izdící kondenzátory používáme vzduchové s mezerami dimenzovanými na používaný max. výkon, tj. zhruba 0,5mm do 100W, min. 2mm do 1kW, pevné keram. nebo slídové kondenzátory na 1kV do 100W.

5. Cívky montujeme vždy v dostatečné vzdálenosti od kovového šasi.
U symetrických ASTU musí být cívky montovány rovněž symetricky
vzhledem ke kostře přístroje.
6. Vyvarujeme se používání nekvalitních prvků, jako jsou obyčejné
síťové páčkové vypínače, bakelitové a pertinaxové přepínače a
příchytky, dráty s PVC izolací, silikonové kostry cívek apod.
Použití takových prvků povede buď hned nebo po čase k vypálení,
propálení, roztažení nebo zkroucení takových materiálů a
to i při výkonech řádově desítky W. Pokud nejsou k dispozici
kvalitní keramické přepínače, použijeme raději drátové propojky
na kvalitní izol. zdířky nebo pomocí krokodýlků.
7. Spolu s reflektometrem používáme současně i nějšský indikátor
napětí nebo proudu do antény nebo měřič síly poté a ladíme
současně na minimum odraženého výkonu a maximum výkonu do ant.
8. Při ledění TX do antény používáme snížený výkon, doledění při
plném výkonu provádíme co nejkratší dobu s ohledem na možné
poškození PA a rušení na pásmu. Iřed a během ledění se ujistíme,
že zvolený kmitočet je volný /používá se zkratka QRL?/.
9. Při práci s ASTU dbáme na bezpečnost vlastní i jiných osob.
Vf. energie způsobuje hloutkové popáleniny a nebezpečné vf.
napětí se v LC obvodech objevují již při relativně nízkých
úrovních výkonu.

Použitá a doporučená literatura:

- /1/ ARRL Antenna Book 1984
- /2/ ATU or ASTU? - G5RV; Radio Communication August 1983
- /3/ Versatile Switched Antenna Feed System - G5RV; Radio Comm. Aug 88
- /4/ Antenna Tuner - W4FA; CQ August 1985
- /5/ Technical Topics - G3VA; Radio Communication September 1980
- /6/ Ham Radio Techniques - A survey of antenna tuners - W6SAI;
Ham Radio July 1981
- /7/ The QRF Transmatch - A Novel Approach - WLFB; QST August 1986
- /8/ A pi-tuned balun ant. coupler ... - G3CCB; Radio Comm. November 1980
- /9/ ATU - GM3OXX; Sprat 30, 33.

PROBLEMATIKA RUŠENÍ AMATÉRSKÝMI RÁDIOVÝMI VYSÍLACÍMI STANICAMI

František Vondrák, OK2VF
Zdenka Vondráková, OK2BBI

Při každé technické činnosti vzniká jednak očekávaný - žádoucí výrobek, ale zároveň také nežádoucí produkty /kouř, výparы, teplo.../. Záleží jen na stavu vědeckého poznání, technické a technologické úrovně, dále také na společenských možnostech, jak se tyto nežádoucí produkty a jejich vlivy omezí na minimum, aby neškodily lidské spo- lečnosti.

Toto platí v plné míře i o našem rádioamatérském vysílání a o "rušení", které při tom způsobujeme. Chtěl bych hned úvodem prokázat, že rušení amatérskými vysílacími stanicemi není záležitost tak jednoduchá a jednoznačná, jak se to snaží někteří současní rá- doby odborníci tvrdit !

Je bohužel již prokázaným faktem, že převážná část českoslo- venškých radioamatérů vysílačů /dále jen radioamatérů/ ne vlastní vinou, musí tvorit - stavět větinou z toho "co šuplík dá", nebo ekvivalentně co Sedláček v Rožnově ve II. jakosti, nebo co Bazar, v nejlepším případě co TESLA má na pultech, dále na co kapsa a vě- domostí stačí. Tomu pochopitelně větinou odpovídá i technická úro- ven. Nechci tvrdit, že někteří radioamatéři nedovedou postavit per- fektní zařízení, ale současný průměr je na tom opravdu velmi špatně. Z tohoto hlediska se pak bez nadsázký převážná většina radioamatérů dívá na docílení technické parametry svých provozovaných vysílacích zařízení. Kdyby tato amatérská mřížka platila u profesionálních stanic rozhlasu, televize, spojů, letiště, vojska.... a pod., asi by pro rušení nikdo v ČSSR nenavázal jedno jediné spojení, věřte, tako- vá je pravda.

Je však také pravdou /a nikdo dosud neprokázal opak/, že neby- lo a není skutečnou vinou radioamatérů, když vysílají ve svých KV - VKV pásmech, že ruší některé gramofony - magnetofony, elektronicky řízené vysavače - ventilátory, bytové melodické zvonky, domovní te- lefon - hlasitý vrátný, městský rozshlas nebo rozhlas po drátě, některé typy počítačů, případně další speciality amatérské HiFi techniky - barevné hudby. Podobných věcí je poslední dobou čím dál tím více. Pro radioamatéry je až neuvěřitelným štěstím, že profe-

sionální služby jako letectví, železnice, spoje, kosmická technika a mnohé další, neqdrebírají zařízení a elektroniku z Oravy nebo Bratislav, totiž při umu a dovednosti nejmenovaných podniků a bohužel nejen těchto podniků, bychom zažili opravdové zázraky z kříše divů a pohádek a radioamatéři by si už asi nikdy nemohli zavysílat.

Podívejme se na tento problém i z jiné stránky a zkuste si proměřit úroveň rušení z tyristorových regulátorů osvětlení, kde elektrické vedení 220V a lustr fungují jako dobrá anténa pro DV-SV ! Totéž platí i o vysavačích, zejména těch elektronicky řízených, řízených stolních větrácích ! Zkuste si proměřit vyzařování oscilátorů a jejich harmonické kmitočty z televizních a rozhlasových přijimačů, úrovně vyzařování "rádiem ovládaných" hraček v pásmu CB a jejich následné přebuzení KV zesilovačů společné televizní antény /dále jen STA/. Rádiem ovládané dálkové řízení výměníkových stanic produkuje takové spektrum kmitočtů /potlačení nežádoucích kmitočtů pouze 30dB/, že spolehlivě zamoří celé KV-VKV pásmo, včetně rušení STA na domě. Vždyť jen jaké rušení okolí produkuje indukční obloukové pece VŠKG Ostrava? Tyristorově řízené jednotky těžních strojů, výroby ČKD Praha, produkuji tak neuvěřitelné rušení harmonickými kmitočty sítě vč. ovlivnění sinusovky, že zamoří celé oblasti naší republiky. Odfiltrování těchto technických divů ČKD si vyžadá miliardové investice.

Toto všechno a mnoho dalších, možno říci technických absurdností, jde v kritické chvíli na vrub chudáků radioamatérů vysílačů, často násobeno zlou náladou a někdy i alkoholickým opojením rušených sou-sedů.

Z toho všeho je zřejmé, že v otázkách radioamatérského rušení existuje řada zjevných rozporů a náhled veřejnosti a bohužel i některých orgánů na celou problematiku, je značně vzdálen objektivní pravdě, která je dána zákony ČSSR, ČSN předpisy a povolovacími podmínkami FMS. Nesmíme se bát o tomto všem říkat pravdu, musíme nekomпромisně trvat na dodržování všech těchto zákonů a platných technických norem, to však musí platit pro všechny, tedy i pro výrobce bez výjimky ..... a věřte, v konečné formě se to radioamatérům jen vyplatí.

Nepovažuji se za odborníka v tomto směru, spíše chci objasnit celou šíři problémů, jež se naší vysílací činnosti dotýkají a předat skromné zkušenosti, jak jsem je sám získal při provozu stanic OK2VF a OK2BBI. Odvolávám se na skutečné a mnou oblíbené autority v oblasti odrušování a všechn vřele doporučuji prostudovat:

1. Rušení a odrušování - Ing Josef Skála - modré AR č.2/1980
2. Zásady konstrukce moderních SSB vysílačů - OK2BUH - Šperlín - sborník Olomouc 1985
3. Vstupní části KV přijimačů - OK2BBC - Ferenc - sborník Olomouc 85
4. Parazitní vazby a přenosy - M.L.Volin SNTL/1970

V každém sborníku, časopisech RZ - AR - ST se mnoho zkušených autorů zabývá touto vysoko aktuální problematikou. Zde platí dvojnásob - hledat, studovat, zkoušet a měřit!! Za přečtení stojí AR 5 až 10/1988 - Nejlepší z nás mezi dvěma sjezdy aneb umění vítězit.

I. AMATÉRSKÁ VYSÍLACÍ STANICE

Jako správní radioamatérů musíme si začít dělat pořádek nejprve u sebe a kolem sebe. Co je pro nás závažné - nejdůležitější:

1. Povolovací podmínky pro zřizování, provozování a přechovávání amatérských rádiových stanic - FMS 22.1.1979
2. Předpis o zřizování, provozování a přechovávání amatérských rádiových stanic - FMS 22.1.1979 a z těchto předpisů odvozené příslušné směrnice a podmínky provozu radioamatérských stanic Svazarmu.
3. Radiokomunikační řád - doporučení CCIR
4. ČSN 34 1010 - Ochrana před nebezpečným dotykovým napětím /ČSN 332010/
5. ČSN 34 4200 - Ochrana radiového příjmu před rušením /ČSN 34 4230/
6. ČSN 34 4110 - Radiové vysílače - bezp.ustanovení /ČSN 36 7111, 36 7112/
7. ČSN 34 2820 - Předpisy pro antény /ČSN 36 7210, 36 7211/
8. ČSN 34 3800, 34 3810 - Revize elektrických zařízení a bleskosvodů
9. ČSN 35 8031 - Klimatické odolnosti souč. pro elektroniku
10. Ostatní - ČSN 34 4211, 33 4225, 33 4230, 34 2855, 34 2875 .....

Výnatek z povolovacích podmínek: - § 25 /prostudovat i § 24/

1. Nežádoucí vyzařování vysílačů musí být udržováno na nejnižší dosažitelné hodnotě, odpovídající čs. státní normě, Radiokomunikačnímu řádu, případně doporučení CCIR.
2. V kmitočtových pásmech do 440 MHz není přípustné používání superregeneračních přijímačů. Nežádoucí vyzařování jiných druhů přijímačů použitych na amatérské stanici musí odpovídat čs. státní normě

/ČSN 34 2870 "Předpisy o odrušení rádiových přijímačů".

3. Provozem amatérské rádiové stanice nesmí být rušeny jiné radiokomunikační služby, zejména v místě přijímané čs. rozhlasové a televizní stanice. Případy eventuálního rušení příjmu na přijímačích s řádnou venkovní anténou musí být řešeny ve spolupráci s územně příslušnou pobočkou Inspektorátu radiokomunikací Praha nebo Bratislava. Majitel povolení je povinen o vzniklé a jemu známém rušení uvědomit tento orgán co nejdříve.

Výnatek z Radiokomunikačního řádu:

Střední výkon j a k é h o k o l i v nežádoucího vyzařování do anténního napáječe n e s m í přestoupit:

- u vysílačů do 30 MHz hodnotu 40 dB pod středním výkonem na základním kmitočtu. Kromě toho tato hodnota nesmí přestoupit 50 mW /u vysílačů pohyblivých 100 mW,
- u vysílačů od 30 MHz do 150 MHz o středním výkonu do 25 W hodnotu 40 dB pod středním výkonem na základním kmitočtu. Tato hodnota nesmí přestoupit 25 mikrowattů, není ji však třeba snižovat pod 10 mikrowattů, u vysílačů 25 W nebo více hodnotu 60 dB pod středním výkonem na základním kmitočtu. Tato hodnota však nesmí přestoupit 1 miliwatt.

Budeme-li považovat 1 miliwatt za konstantu, potom orientačně - zjednodušeně vychází:

potlačení při 40 dB	$\frac{P_1}{P_2} \dots 10^4 \times$	/ pouze kategorie do 25W
potlačení při 50 dB	$\dots 10^5 \dots$	to je max. 100 W
potlačení při 60 dB	$\dots 10^6 \dots$	-"- 1000 W
potlačení při 70 dB	$\dots 10^7 \dots$	-"- 10 kW

K tomuto všemu není co diskutovat, nebo cokoliv dodávat, nako nec je včí a ctí každého skutečného radicamatéra mít svá vysílací zařízení v pořádku. Jen tudy vede cesta, aby současně vedle sebe pracovali nejen desítky, ale i stovky radioamatérů, aniž se vzájemně nepřijatelně rušili nebo rušili své okolí a veřejnost.

Zde je nutno otevřeně říci - pokud některý radioamatér nechce "rozumět česky", zcela ignoruje oprávněné požadavky a zájmy druhých, nedá se nic jiného dělat - musí dostat od Inspektorátu radiokomunikací /dále jen IR/ - ROS přes ruce, aby nepovažoval právě to své zařízení za nedotknutelnou "modlu", aby si mohl místo nekonečného pokoušení trpělivosti svého okolí v takto získaném volném čase přečist

- nastudovat závazné předpisy a normy. že toto platí i pro kolektivní vysílací stanice není třeba zdůrazňovat!

Neznám situaci v celé ČSSR, ale v našem Severomoravském kraji máme v IR-ROS opravdu přísné, ale seriozní odborníky a sám se domnívám, že mají velké pochopení pro problémy radioamatérů a ctí zásadu "rušení může nastat . . . ale musí být co nejdříve všemi dostupnými prostředky odstraněno". Chtěl bych proto touto cestou apelovat na všechny radioamatéry - neprovokujme IR-ROS ani ostatní kontrolní orgány - vždyť to co se poslední dobou děje, zejména na pásmech VKV, nemá nic společného se zdravým rozumem:

- a/ Za Boubíny se staví 100 W lineáry . . .
- b/ Byly zakázány SR /superreakční/ oscilátory, pochopitelně technika jde dopředu, bohužel tyto SR sólooscilátory byly úplná neviňátká proti dnešním radioamatéry "vylepšeným zařízením" např. FT 225RD kde jsou vyřezány ALC omezovače - NF signál z mikrofonu je kliprován antiparalelními diodami . . . a podobné "znetvořené divy techniky".
- c/ V této souvislosti je namístě varovat všechny radioamatéry, skončete s různými pokusy s jednou až pětikilowattovými lineáry /poslední dobou vesměs na 144 MHz/ a nezkoušejte s nimi jezdit v soutěžích, nebo jen potají v noci, systémem . . . "uvidíme co to udělá - co nemí prokázáno to se nestalo - zapřít se dá všechno". Je nutno mít na paměti že takové rušení, např. kosmických komunikací, přenosových systémů . . . apod., může mít pro všechny radioamatéry nejen ostudu, ale i katastrofální dopad třeba i v celosvětovém měřítku.

Je často až neuvěřitelné jak málo je třeba v některých záležitostech radioamatérského rušení po technické stránce udělat, aby rušení bylo odstraněno - zaniklo. Pro stručnost a laickou srozumitelnost bych tyto zásady shrnul do 7 odstavců :

1. Ze strany radioamatérů /kolektivních stanic/, musí být upřímný a skutečný zájem nerušit, mít svá zařízení v pořádku. I v současné době disponují radioamatéři prostředky a technickými zařízeními /byť mnohde nevhodnými a zastaralými/ jak toho dosáhnout. Jedná se o přehledové komunikační přijímače, VF generátory, absorbní vlnoměry a jiné měřící přístroje s různými přípravky omezující rušení.

2. Vysílat pouze takovým výkonem v souladu s Povolovacími podmínkami FMS - § 5, ale hlavně jen takovým výkonem jaký umožňují technické parametry daného zařízení, prakticky to znamená, do jaké míry má potlačené nežádoucí produkty vysílání /harmonické a parazitní kmitočty - kliksy - šumy . . . apod./.

Jen pro informaci uvádím v praxi odzkoušené úrovně /na jednom nebo několika ks nám dosažitelných zařízení/ :

Boubín	tech.parametry dovolují pouze . . .	0,2 W	VF výkonu
Jizerka	. . .	2 W	-"-
M 160	. . .	20 W	-"-
Otava /staré provedení 4xtal.filtr/	. . .	20 W	-"-
Otava /staré provedení 8xtal.filtr/	. . .	80 W	-"-
Otava /nové provedení 79/	. . .	20 W	-"-
Atlas	. . .	50 W	-"-
Sněžka /dle kusu různé/	. . .	25 W	-"-
FT221 /analog.stupnice/	. . .	30 W	-"-
FT225RD /dig.stupnice/	. . .	25 W	-"-
FT726R, FT736R, IC275/475 apod.	. . .	300 W	-"-
TR9000, IC290, FT290R	. . .	25 W	-"-
FT757GX, FT747	. . .	100 W	-"-
FT767GX a- na KV pásmech	. . .	100 W	-"-
b- na 144 MHz	. . .	20 W	-"-
c- na 430 MHz	. . .	50 W	-"-
TS930/940, IC730/740/751/761/781	. .	1000 W	-"-
TS140S/430/440/520, FT101, FT200	. . .	200 W	-"-

Tyto údaje platí za předpokladu, že následné použité lineáry nezhoršují docílené parametry - jsou téměř ideální. Jíž vidím jak řada radioamatérů s tímto nesouhlasí, ale pravdu musíme respektovat /nežijeme na pustém ostrově/, jde o to, že nejde dát za každé vysílací zařízení lineár a u amatérských konstrukcí to platí dvojnásob. Vždyť se nejde v praxi spolehnout ani na technické údaje světových a zejména né Japonských výrobců a firem. Oma otázka lineáru je značně problematická. Lze se oprávněně domnívat, že právě tyto lineární zesilovače z nichž některé jsou lineární jen podle názvu, mají v současnosti "na svědomí" největší část rušení na našich pásmech. Musíme si být plně vědomi, že lineární zesilovač nejen zvedá výkon základního TCVRu, ale obvykle se

násobí nelinearity použitych zesilovacích prvků a tím se podstatně zvyšuje nežádoucí parazitní vyzařování. "Cituji OK2BUH - sborník Olomouc 85, str. 36 . . . vysílač o výkonu 1 kW s odstupem IM 40 dB udělá na pásmu stejné rušení jako vysílač 1 W s odstupem IM 10 dB !!" Řada radioamatérů se přiklání k názoru, že by bylo opravdu žádoucí, kdyby každé vysílací zařízení s lineárem nad 50 W VF výkonu bylo někým odborně prohlédnuto a prověřeno, zda jeho technické parametry zaručují provozní způsobilost. Relativní zůstává slovo někým a na čem proměřeno, "cejchovaný šroubovák" na toto asi stačit nebude! Je neodpuštiteLNé že tato pracoviště nejsou ani v hlavních městech ČSSR při Ústředních radioklubech.

Pokud se Vám podaří nějakým způsobem zajistit si vysílací zařízení ze zahraničí, pak je třeba vědět, že největší péčí potlačení nežádoucího rušení a kvalitě VF signálu věnuje firma ICOM, nejmenší pozornost firma YAESU a HEATHKIT. Dále musíme také vědět, že i cena je obvykle obrazem kvality tohoto zařízení a že právě ty relativně nejlacinější modely nesplní Vaše očekávání a očekávání Vašich nejbližších radioamatérských sousedů, právě po stránce potlačení nežádoucího vyzařování i když to jsou vesměs z jiných hledisek perfektní a výtečná zařízení.

3. Při tomto našem rozboru nesmíme přehlédnout, že je nutné respektovat i zásadu, že radioamatéři si svá zařízení staví, zkouší, sladují a nastavují. Obecně definováno, radioamatéři pocházejí z ródu nenapráviteLNých pokusníků, což je velice správné, pokrokové a dokonce velmi žádoucí. Všechno musí mít ale svá pravidla a meze. Tím chci říci, že by se nemuselo vyžadovat tolik osobní statečnosti dát OK stanici správný report a upozornit ji na skutečnou závadu. Radioamatéři si musí vzájemně pomáhat, to je nevyhnutelná skutečnost, ale nelze vyžadovat závazné posudky na vysílací zařízení na pásmech a navíc při plném provozu. Tudy správná cesta nevede, na to jsou, respektive by měly být přístroje v kolektivních stanicích.

Na druhé straně není také opravdu možné, aby takový radioamatér pokoušel do nekonečna trpělivost ostatních po řadu měsíců nebo dokonce roků, nebo aby na nedokončeném neseřízeném vysílacím zařízení pravidelně vysílal, nebo dokonce závodil v soutěžích. Vím, je to tvrdá realita, ale v zájmu pořádku musí být respektována!

4. Nelze opominout ani ohleduplný provoz na amatérských pásmech, zejména toto platí při závodech a soutěžích. Toto je především otázkou výchovy v kolektivních vysílacích stanicích. Zde větší na nových radicamatérů dělá to, co kolem sebe vidí a zkouší, co se mu dovolí. Přimlouval bych se za to, aby se co nejrychleji zapomnělo na v Severomoravském kraji /avšak toto má platnost v celé ČSSR/ zdomácnělou metodou "velkého klacku", kdy OK stanice úmyslně zvedá úroveň rušení - parazitního vyzařování kolem své frekvence + - 20 kHz /obyčejně vyřazením ALC, zvětšenou vazbou PA stupně s anténou . . . velkým výkonem apod./, aby si vytvořila, vybojovala kolem své stanice "čistý flek"! Takovou stanici obvykle poznáte podle toho, že obvykle celý závod "sedí" uprostřed provozního pásma a neustále "melou" výzvu. Tyto stanice závodí systémem že není rozhodující kolik spojení udělají oni, ale okolí nesmí udělat více!! Tyto stanice se v zájmu "boje" nerozpakují překračovat Povolovací podmínky po všech stránkách, s humorem se tvrdí, že v těchto kolektivních stanicích se výkonové limity Povolovacích podmínek FMS pro třídy C - B - A nikdy moc nepřekračují - ale na žhavení koncových flašek!

Největším paradoxem mnohde bývá, že členové těchto "takých kolektivek", obvykle zastávají nejdůležitější funkce v řídící struktuře našich radioamatérských orgánů ve Svazarmu a vytváří dojem legitimnosti této metody "velkého klacku".

V zahraničí se pro toto jednání a pro tyto radicamatéry vžilo označení KROKODÝL - žádné uši - velká tlama. Jsou to zvířata značně nebezpečná.

5. Využívání nových poznatků a dostupných technických prvků na účinné omezování rušení působené amatérskými vysílacími stanicemi:

a/ Přizpůsobení členy - TRANSMATCH - jsou bezpodmínečně nutné jak nejúčinnější prvky omezujející jednak rušení vyššími harmonickými tzv. dolní propusti, pí-články, ale zejména umožňují přizpůsobit impedanci napaječe vysílací antény k impedanci koncového stupně vysílačního zařízení. Tento koncový stupeň pak obvykle pracuje do reálné zátěže o impedanci 50 ohmů, tím je schopný odevzdat optimální výkon při maximálním potlačení nežádoucích produktů.

V technice KV je toto již osvědčená a vžitá praxe a obvykle se používá všude i u profesionálně vyráběných továrních zařízení. Je však již nyní prokázáno, že je existenční nutností tyto přizpůsobovací členy používat i na VKV - UKV pásmech. Najdou však i uplatnění mezi TCVR a PA stupněm, nebo těsně pod anténou v místech přepínacího relé s předzesilovacím stupněm. Jejich konstrukční provedení musí však odpovídat potřebám VKV techniky. Tento přizpůsobovací člen by neměl chybět zejména u všech zařízení 144 MHz. Jen si poslechněte v pásmu 430 MHz při jakémkoliv soutěži nebo závodě na dvou metrech, co je zde slyšet československých stanic a v jaké síle, ale těch se nikdy nemůžete dovolat, jsou to třetí harmonické z pásmu 144 MHz.

Pro praxi se jako nejvhodnější prokázala kombinace těchto přizpůsobovacích členů s měříčem SWR/POWER, kdy lze snadno a s přehledem vyladit tento přizpůsobovací člen s anténou na SWR 1:1.

b/ Odrošovací filtry - pásmové propusti - LOW-PASS FILTER -

použití těchto filtrů není nikdy na závadu i když některé zdalej profesionální tovární zařízení je nepotřebují, jejich použití je však vždy nutné všude tam, kde bylo něco zanedbáno po konstrukční nebo technologické stránce. Nejúčinněji se jejich nasazení projevuje mezi výstupem vysílače a antenní svodem KV i VKV pásem, je-li zachována jejich impedance a průchazí výkon pro který jsou konstruovány. Lze se plně spolehnout na tovární výrobky, ale i amatérské kopie nebo konstrukce pracují k plné spokojenosti.

Ve zmenšeném provedení jako tzv. horní propusti, L-články, nebo jako pásmové zádrže, by se měly montovat do všech antenních přívodů TVP - FM VKV přijímače, do společných televizních antén . . . apod. Zde vykonávají neocenitelné služby. Pokud seriozní výrobci vybavují již své výrobky těmito filtry, jsou náklady na ně vyčíslené jen několika Kčs /centimetry drátu $\varnothing$ 0,4 mm a obvykle 3 ke keram. kondensátorů/. Musíme-li tyto filtry individuálně vyrábět /v zahraničí jsou v širokém sortimentu běžně dostupné/ a montovat externě na televizní nebo rozhlasové přístroje, je to záležitost značně náročná a nákladná.

Doporučuji prostudovat: SNTL - Milan Český - Příjem rozhlasu a televize - odstavec 33 - Rušení pronikající do obvodů přijímače v důsledku elektromagnetických polí vysílačů a rušivých signálů.

- c/ Síťové odrušovací filtry - použití těchto vhodných filtrů je vždy žádoucí a účinné u všech elektronických zařízení - TVP - TUNER - VIDEO - POČÍTAČ . . . apod., to i v případě že nehrozí rušení od amatérské vysílací stanice. Jejich aplikace však pro daný případ použití vyžaduje určitou praxi a zkoušení na místě samém.

Důvodem je tvoření tzv. ZEMNÍCÍCH SMYČEK - OKRUHŮ, které vznikají vždy v kombinaci ochrany nulováním dle ČSN 34 1010 a jak se vžilo označení - skutečným uzemněním antény, mikrofónu, převodníku /někdy náhodně i hromosvodu/. Do těchto zemnících smyček se nám při vysílání indukuje značná část VF energie z vysílací antény . . . a výsledek všichni známe - nežádoucí rušení! Naší snahou musí být jednak nevytvářet zbytečně tyto zemnící smyčky /např. zemněním všech přístrojů nejkraťši cestou do jednoho společného místa/, nebo je vhodným způsobem přerušovat /např. že do televizního koaxiálního svodu v rádiíme širokopásmový transformátor - BALUN 75/75 ohmů s jen induktivní vazbou - kovový plášt koax. kabelu musí být přerušen/.

V některých případech k tomuto účelu musíme používat spec. konstruované nebo jen upravené síťové odrušovací filtry. K obvyklému odrušovacímu filtru přidáme indukčnost jako zádrž VF energie, tvořenou trifilárním vinutím síťových vodičů na toroidu, nebo jen vhodnou feritovou tyčku - dají se použít rozměrné feritové antény.

V této souvislosti je nutné upozornit, že u těchto síťových filtrů je bezpodmínečně nutné vřadit do přívodu fázového vodiče přístrojovou pojistku z bezpečnostních důvodů, neboť bytové zásuvkové obvody bývají obvykle jištěny pojistikou E27/16A - viz ČSN 34 1020.

V poschodových domech se nám mohou tvořit obdoby zemnících smyček, například prostřednictvím přívodních a odvodních trubek ústředního topení procházejících jednotlivými byty a poschodiimi. Právě rezonance těchto smyček dovele natropit velké problémy, neboť se do nich dovedou naindukovat zvlášt velké

výkony z antény. Pak je nutné v každém poschodi "stoupaček ústř. topení" provést vyzkratování těchto trubek pomocí plochého měděného pásku a objímek, jimiž se obvykle provádí doplňková ochrana pospojováním dle ČSN 34 1010. Při zjištování a vyhledávání těchto rušících smyček nám prokáže neocenitelné služby citlivý absorbční vlnoměr - v nouzi stačí jen indikátor VF pole.

- d/ Nezbytné měřící přístroje a přípravky které radicomatér - vysílač nutně potřebuje pro svoji práci a které by neměly chybět ve výbavě kolektivních stanic:
- přehledový přijímač, nejlépe komunikační, schopný monitortovat signál z vysílače a jeho harmonické kmitočty, parazitní oscilace a jiné druhy nežádoucího rušení.
  - jednoduchý přenosný absorbční vlnoměr /nebo jen citlivý měřič síly VF pole/ se kterým vyhledáváme tzv. zemní smyčky a místa kudy se nám indukuje nežádoucí VF energie způsobující rušení nebo zahlcení přístrojů.
  - spolehlivý cejchovaný širokopásmový měřič SWR/POWER, nutno však dodat že má smysl jen takový, který má zvýšenou citlivost při měření SWR alespoň 1:3 nebo ještě více /POWER 150W /SWR 50W/ a hlavně nesmí ztrácat schopnost měřit SWR blízko. Jedné, neboť za určitých okolností nám poskytuje informace o rušivém výkonu nežádoucího parazitního vyzařování. To zejména ve spojení s přizpůsobovacími členy TRANSMATCH se snadno nastavují vazby s anténou u koncových stupňů vysílače . . . např. nejde vyladit SWR 1:1 při přetažené - nadkritické vazbě s anténou, nebo při nevhodně připojeném nebo umístěném uzemnění vysílacího zařízení.
  - jednoduchý VF voltmetr, stačí vhodná sonda ke stávajícímu měřícímu přístroji, nebo jen jednoduchý indikátor VF pole.
  - zatěžovací odpor 50 ohmů, alespoň 20 W pro umělou zátěž antény vhodné konstrukce při minimálním SWR na pracovní frekvenci.
  - odrušovací filtry, alespoň jeden kus spolehlivého síťového odrušovacího filtru . . . a oddělovacího BALUNU 75/75 ohmů opatřeného typovými konektory.
  - přenosný TVP nejlépe na baterie je vítaným přístrojem pro monitorování rušícího pole, ale není nezbytný, někdy stačí

upravit ten, kterým se obšťastňujeme při dlouhodobém vysílání v přírodě.

6. Radioamatér vysílač by měl být po technické stránce na takové výši, aby si byl schopný při svém experimentování vylaborovat - přizpůsobit svá zařízení a hlavně antény tak, aby úspěšně fungovaly a hlavně, aby nerušily ostatní OK radioamatéry, ani okolní veřejnost.

Při hledání cesty jak tohoto dosáhnout, je předpokladem používání osvědčených a vyzkoušených návodů a technologií, které mohu mě dostupnými prostředky zvládnout.

- a/ Využívání směrových antén s dobrým průběhem SWR, neboť tyto nejúčinněji vyzařují VF výkon do prostoru žádaným směrem a vytvářejí nejmenší elektromagnetické pole schopné působit rušení nebo zahlcení.
- b/ GP antény vyžadují dobrou protiváhu - zem /radiály/, v opačném případě působí velké potíže a rušení. Nezanedbatelnou výhodou je vertikální polarizace a kruhový všeobecný vyzařovací diagram.
- c/ Z drátových antén jsou bezesporu nejvhodnější laděné dipóly, kde používáme tzv. žebříček jako svod. Tyto antény s dobrým přizpůsobovacím členem TRANSMATCH lze spolehlivě vyladit na SWR 1:1 na libovolném pásmu, včetně nových pásem WARC a pak opravdu neruší své okolí jak jiné typy antén.
- d/ Dobré uzemnění, podotýkám z vysokofrekvenčního hlediska snad není třeba ani připomínat, neboť podcenění se vždy vymstí nežádoucím rušením. Pro rozvod se velmi osvědčily v páseku zformované opředení - punčošky ze stíněných kabelů, co nejkratší cestou v jednom bodě propojit všechna zařízení na stole. Jen připomínám, že nezmíme toto opominout ani při vysílání v přírodě, neboť i nejlepší tovární zařízení nejsou proti tomuto imunní a vyžadují ke své bezvadné činnosti nejen spolehlivé uzemnění, ale i předepsané tolerance napájení buď sítě 220 V, nebo 12 V = zdroje, dále pak předepsané impedance spolupracujících antén, mikrofonů . . . apod.
- e/ Radioamatér by měl při stavbě svých zařízení postupovat velice zodpovědně, pokud je to jen možné, stavět jednodušší osvědčená zařízení, kde lze spolehlivě zvládnout i technologii stavby.

Vždyť jaký má smysl stavět cenově náročná zařízení supermoderní koncepce s integrovanými obvody, procesory, se syntézou kmitočtu ovládající různé fázové závěsy několikanásobného směšování a s digitální stupnicí, když je pro uvedení do chodu k dispozici jen již dříve zmíněný "cejchovaný šroubovák". Tato zařízení pak dovedou v provozu jen nepopsatelně rušit a nejen kolem své frekvence, ale i mimo amatérská pásmá různými šumy, zakmitáváním, vyzařováním na více kmitočtech.

Věřte, že kvalitního CW nebo SSB signálu lze spolehlivěji dosáhnout jednoduchými konstrukcemi a v únosných cenových reacích. Je totiž velkým omylem si myslet, že je svatou povinností zkušenějších radioamatérů tato "monstra" přivádět k poslušnosti a je už vůbec neodpustitelné, když si tuto pomoc někdo dokonce vynucuje tím, že vysílá na tato nedohotovená monstra a s patřičným lineárem!

Vážení přátelé, žádného rádioamatéra nikdy nereprezentovali řeči - byl často velmi učené, ale jen a jen stabilita, kvalita CW - SSB signálu a provozní zručnost v kombinaci s HAM-SPIRITEM. To je třeba mít vždy na paměti. V této oblasti jsme toho asi příliš zanedbali, dokonce nemůže být ani omluvou, že jsme všichni byli do tohoto stavu hrubě vmanipulováni. Uvedu za všechny ty případy - jediný nejtypičtější - v bývalém podniku RADIOTECHNIKA, zde nejen nerespektovali Povolovací podmínky § 24 - 25 . . . a Radiokomunikační řád, ale ani zákon o státním zkušebnictví č. 30/1968 v souvislosti se sedmou částí zákona č. 37/1971 Sb. a vyhláškou ÚNM č. 32/68 Sb. Stačí snad jen vzpomenout PETR 104 - BOUEFÍN - JIZERA - OTAVA 67 - LABE !

O tom všem by se daly psát snad ty nejsmutnější romány, ale to přenechme povolanějším. V současné době věci došly až tak daleko, že Vám už není nic platné, že si např. za poslední peníze seženete třeba FT726R vč.perfektního příslušenství na VKV. Zbudou Vám jen oči pro pláč, když se na VKV vyrojí "kobylky - sarančata" / tak se mezi radioamatéry nazývají všichni ti novodobí taky odborníci, taky DX-mani se svými super lineáry/, v těchto situacích každého opustí humor a obvykle vypnete stanici, než byste věčně poslouchali všechny ty nesmyslně učené řeči o nezbytnosti rušení /samořejmě těch druhých/, kterými se zakrývají konstrukční omypy, překračování

povolovacích podmínek a jiné prohřešky. Sám nedovedu vystihnout co brání té většině, po všech stránkách dobrých, zkušených a poctivých radioamatérů, radikálně skoncovat se všemi těmi "sarančaty a krokodýly" - asi pro toto nedozrála doba ani okolnosti. Tyto záležitosti nejsou někdy zase tak jednoduché jak by se zdálo - přesvědčte se sami, vytkněte o p r á v n ě n ě některé stanici že ruší na pásmu - "sarančata" se okamžitě domluví a stěžují si hromadně oni, obvykle s velkým úspěchem!! Hřeší na to, že n i k d y n i k d o n e b u d e z á l e ž i t o s t z k o u m a t, ani se nebude zajímat jaký je dynamický rozsah jejich přijimače, případně jaký je IP, obvykle se pyšně uvede jen SNEŽKA - TR9000 - FT225RD . . . , ale nikde se už nedozvíte, že např. pod anténou mají předzesilovač se ziskem někdy až 30+35 dB a moc byste se divili s jakými transistory a v jakém provedení. Nikde se také nedozvíte v jakém stavu mají to své zařízení . . . apod., ale to už jsme zašli do oblasti morálky a to jsme nechtěli.

7. Vysílací činnost radioamatérů se stala nejen finančně náročnou, ale nepředstavitelně konfliktní a obtížnou.

V hrubých rysech leze rozdělit amatérskou vysílací činnost do dvou kategorií:

- a/ Radioamatérů pracující QRP - QRPP, nebo jen pracující přes převadče. Nutno zdůraznit celosvětový nárušt těchto činností. Tato činnost má své zápory i nesporné klady. Největší výhodou je, že tento radioamatér nemá obvykle žádné z výše uvedených potíží s rušením, je však zapotřebí zřízení dobrých antén. Není třeba se ohlížet na žerty svých kolegů, že s QRP lze navázat spojení se kteroukoliv vysílací stanicí na zeměkouli, když známe její telefonní číslo.
- b/ Chce-li však radioamatér dosáhnout solidních výsledků, zúčastnit se národních a mezinárodních závodů - soutěží, nebo získat některou z předních výkonnostních tříd ve své odbornosti, pak mu nezbývá nic jiného než vysílat výkonem v rámci svých povolených operátorských tříd a podstoupit všechna ta rizika.

Zcela opomíjím veliké cenové relace solidních továrních nebo jen amatérských zařízení - TCVRů - antén a dalšího nezbytného příslušenství, chceme jen a jen poukázat na ty skutečnosti a souvislosti s odrušováním.

Z naší vlastní praxe můžeme doložit - viděno statisticky, že s každým šestým ČB - TVP, s každým druhým barevným TVP - videopřehrávačem, jež si zakoupí sousedé v okruhu 200 + 300 m, jsou potíže /gramofony - MTF . . . apod. neuvažují/ viz II. až V. díl tohoto příspěvku. Každý tento jeden případ, vyřeší-li se Vám úspěšně, vyžaduje minimálně oddělovací filtr v antenním svodu, nebo častěji, účinný odrušovací síťový filtr 220 V, případně obojí. Žijete-li ve městě, prosím spočítejte si co jen toto stojí práce a peněz, o co musíte ochudit rodinu.

Nikomu nepřejí zažít v jakém počátečním afektu a v jakém nervovém napětí se většina těchto případů řeší. Ještě mnohem horší jsou případy pokud rušíte vadnou STA - společnou televizní anténu na domě . . . tu hrůzu nelze ani popsat!! Co může radioamatér - vysílač při TVI dělat - univerzální rada neexistuje, doporučuji přečíst RZ č.10/1980 - zde se řeší případy TVI ve spolupráci s IR - ROS. Z vlastní zkušenosti doporučujeme s "postiženým sousedem" pokud to vůbec je jen možné, jednat slušně - přátelsky . . . pozveme jej obvykle do vlastního bytu, kde mu jasně prokážeme - předvedeme, že při vysílání nerušíme jak BTVP JVC tak ORAVAN, vč. připojeného videa AIWA. Po kávě, příp. po skleničce se soused už více zajímá o samotné vysílání a o to, jak by ani on nebyl rušený. Potom obvykle jdeme s přenosným TVP do jeho bytu, zde obvykle objevíme nějakou banální záležitost /přerušený svod, vadnou koncovku, odpojený plášt koax. kabelu . . . apod./. Při závažnější záležitosti si domluvíme a to už obvykle v dobré sousedské pohodě další odpoledne, kdy ní rečou přinečeji potřebná zřídicí přístroje, abyhom zjistili kterou cestou se nežádoucí VF energie dostává do rušeného přístroje /absorbční vlnoměr, VF voltmetr, síťový odrušovací filtr, antenní oddělovací filtr, pásmové filtry s vhodnými konektory . . . apod./. Osvědčilo se CB pojítko mezi mnou a obsluhou vysílače /OKZBBI/. Poslední dobou se nám nestalo, že bychom museli psát na IR - ROS, že máme neodstranitelný případ TVI - BCI.

V každém případě musíte mít v pořádku nervovou soustavu a pak taky nesmíte zapomenout si držet sousedy od těla, neboť v opačném

případě se stanete úplnými otroky jejich choutek a nálad. Zásadně nikdy nic na samotném televizoru nebo přijímači neopravujeme, na to jsou, respektive by měli být, kvalifikovaní opraváři. Na sousedech však tvrdě vyžadujeme, aby měli svoji instalaci a zařízení po bezpečnostní a funkční stránce v naprostém pořádku.

Nesmíte nikdy připustit diskusi na téma: zda od toho vysílání nemohlo dojít ke spálení elektromotoru v pračce - zda to vysílání nezpůsobuje že jim stále kape vodovod - že se jim spálila už třetí žárovka na WC . . . a podobné oduševnělosti. Pozor - opraváři někdy dovedou svoji profesní bezradnost zakrýt pomluvou na účet radioamatéra - ale to se snadno v našem případě dá vyřešit u vedoucího střediska RTS podniku OPOS Karviná s.M. Šrubafé, který je nejen vynikajícím odborníkem, ale i bývalým radioamatérem vysílačem. Vábec nejvíce a nejtěžší jsou problémy s různými veřejnými funkcionáři v obvodě, kteří v těchto případech obvykle hledají pole svého uplatnění. K tomu lze pouze dodat, pokud nemáte dobré jméno na MĚNV, zažijete opravdu velmi nemilá překvapení. V Havířově máme to štěstí, že místopředseda MĚNV zná problematiku radioamatérského vysílání, neboť jeho syn v minulosti patřil mezi dobré radiové operátory - OL, on sám má velice kladný poměr k veškeré Svažarmovské činnosti a je potešitelné, že toto lze říci i o jiných funkcionářích MĚNV - KSČ - ROH - SČSP - SSM. Základ tohoto dobrého vztahu musí být oboustranný, tím chci jen říci, že tito funkcionáři musí na vlastní oči vidět a vědět o dobré a prospěšné práci nás všech radioamatérů v kolektivních stanicích, při práci s mládeží a při veřejných akcích Svažarmu!

Poněkud z jiného pohledu musíme řešit vzniklá rušení u starých dědečků a babiček v penzi, kteří žijí v našem okolí. Ti si nikdy nepůjdou nikomu stěžovat, to však neznamená, že při svém osamění se rádi nedívají na televizi a neposlouchají rádi rozhlas. Podíváte-li se blíže na ten jejich televizní nebo rozhlasový přijímač, poněkud se Vám zatají dech, jsou obvykle z doby "Marie Terezie" a jejich stav je vesměs velice špatný. Zde je každá rada dobrá, snad je nejlépe sehnat nějaký starší fungující televizor s dobrou obrazovkou - opravit - seřidit jej a darovat!! To se dá udělat v jednom, nejvýše snad ve třech případech, ale v žádném případě v celém svém okolí - my jiné řešení neznáme!

Musíme přihlédnout i k dalším souvislostem, které sice působí v anonymitě, avšak v konečné podobě nepříznivě, možno říci že nebezpečně, ovlivňují veřejné mínění proti radioamatérskému vysílání. V principu jde o to, že souhrn potíží s radioamatérským vysíláním a zejména s odrušováním /i když se v plné míře přímo dotýká činnosti všech kolektivních vysílacích stanic Svazarmu v ČSSR/, nikdo nebude z oficiálních míst Svazarmu a jiných vrchnostech institucí na vědomí a nepomáhá je řešit a odstranovat, obvykle se jen poukáže na to, že jsou mnohem a mnohem důležitější a závažnější problémy než odrušování. Dokonce tyto problémy jsou označovány jako soukromo-individualistické, nebo případně klubové - skupinové nezádoucí tendenze. Bohužel opak je pravdou! Zvažte kolik se asi v každém jednom městě za běžný kalendářní rok cvičí mladých lidí a dětí v oboru radiotechnika, ve všech možných existujících výcvikových útvarech od ZO Svazarmu přes PD, OSMTe . . . až po RK Svazarmu a kolektivní vysílaci stanice. Je nutné si veřejně přiznat, že praktická účinnost těchto kurzů se pohybuje okolo 10 %, učí-li se morze - jsou to řádové procenta! Účinnost kurzů samozřejmě určuje řada faktorů, od výcvikových pomůcek přes cenové relace a nedostatek radiomateriálu až po samotného cvičitele, kterým bývá obvykle radioamatér. Pokud děti v kurzu dobře poznají praxi a dodejme, měly by poznat dobré radioamatérskou skutečnost včetně problematiky kolem odrušování, dále brzy poznají celosvětovou realitu a jejich praktické možnosti s čím vysílat - zvláště u děvčat, pak jiná účinnost kurzů radiotechniky není možná! Zde je právě ono "čertovo kopýtko", neboť z těchto neúspěšných dětí a veřejnosti co opustí - nedokončí z různých příčin kurzy, se rekrutují odpůrci, kteří v negativním smyslu ovlivňují veřejné mínění proti radioamatérskému vysílání. Naopak v úspěšném kurzu, kde děti dostanou materiál, mohou stavět, mohou vysílat na spolehlivém zařízení které neruší, pak je to určitě baví a to je pak ta nejlepší propagace radioamatérství mezi dětmi a veřejností.

Nikdo si nemůže ve své naivitě myslit, že třeba stotisícové město je tak veliké, že se lidé, rodiče, prostě veřejnost nic nedozví? Poměrně rychle se šíří pravdy, bohužel i polopravdy o stavu a problémech naší radioamatérské vysílací činnosti a s tím spojených problémů kolem rušení a odrušování, metodou JPP /jedna paní povídala/. Rodiče potom své děti orientují na jiný druh zájmové činnosti . . . sport - motokáry - recitační a divadelní kroužky -

turistiky. Je snad nejhorší, když se děti a mládež orientují sami, na výčepy - na drogy - na sklepy - na vandalismus a podobnou společensky nežádoucí činnost.

Proto se zde přimlouváme u všech funkcionářů, rad radioamatérství, členů KOS, prosíme Vás, zachovajte alespoň dětem - mládeži - OL, iluzi, že mohou v klidu neomezeně vysílat, nabažit se dosyta v tomto sportu vysíláním alespoň na těch převaděčích! Věřte nám, když radioamatér vysíláč nevysílá - pak to není radioamatér, tudy opravdu nevede cesta k rozvoji radioamatérství. Nás osobně až děsí naše současná realita na amatérských pásmech vůči evropské a světové úrovni a to nechceme připomínat statisíce mladých na CB pásmu. Tak mimochodem, poslechněte si na pásmech italské, španělské a někdy i sovětské radioamatéry, je to někdy až příliš veselé a kuriózní, nikdo je však neokřikuje, nikdo jim nezastavuje činnost, proč taky?? Vždyť je to sport!!

Mladý začínající radioamatér nutně potřebuje nejen podporu rodičů, ale i pomoc od kolektivní vysílací stanice. Aby totiž mohl vysílat, nutně potřebuje účinnou venkovní anténu. V kurzech se mu dostalo poučení, že na zřízení venkovní antény musí mít povolení vlastníka - vlastníku domu. Správy sdílí povolení vydávají obvykle bez problémů, je-li žádost doporučena radioklubem Svazarmu a je-li postaráno o bezpečnost. Bytová družstva povolení obvykle ze zásady nevydávají, vymýšlejí si spoustu nesmyslů /schválený projekt od vyšší projektové organizace, předem výchozí režimi . . . apod./, povolení však obratem vydají, dostanou-li návrh na soudní projednání. Právní poradnu si však musí hradit mladý radioamatér, potom se vždy už najde škodolibec, který náležitě vysvětlí co všechno v praxi děláme pro mládež. Toto je teprve počátek nesnází. Aby dalším potížím předešel, doporučuje se mu nejprve "pacifikovat" své okolí a to nejlépe pomocí tzv. imitace skutečné antény /směrovku uděláme ze dřeva - KV anténu natáhneme ze silikonové prádelní šňůry, situaci prospějí velmi výrazné barevné pruhy/. Neuvěříte kolika lidem po natažení této "jako" antény se spálí žehlička nebo mixér, kolik nefungujících vysavačů bude tato anténa mít na svědomí, jak se v okolí zhorší obraz TVP a jiné výmysly. Když dotyčný radioamatér přečká několikeré zničení svého díla, pak by měl všem těm, řekněme nejaktivnějším sousedům, propašovat myšlenku ať si doporučeným dopisem stěžují na příslušném IR - ROS. Až přijdou "rafani" z IR - ROS a zjistí za co všechno

může ta silikonová nebo dřevěná anténa, nebojte se, oni už nějakou vhodnou pokutou a ostudou usměrní každého divocha. Potom si už můžeme natáhnout skutečnou anténu a snad v klidu vysílat - říkáme snad ?!

Velmi se tímto omlouváme všem členům IR - ROS, v žádném případě se nejedná o zlomyslnost, ale o praktické zkušenosti s nižšími uličními organizacemi a bohužel i s vysokoškolsky vzdělanými funkcionáři, kteří s největší ochotou vyšetřují rušení svého okolí právě u začínajících mladých radioamatérů vysílačů a nějaká silikonová - dřevěná anténa jim v jejich bohulibém úsilí nepřekáží.

Na závěr kolem všech problémů amatérských vysílacích stanic nutno říci ještě několik slov:

- a/ Všichni tak nějak cítíme, že každý radioamatér vysílač se sice narodil jako učiněné nevinátko - andílek /a stále se tak tváří/, který nepostřehl, že za život mu narostly pořádné čertovské parohy. Neděláme si o sobě žádné iluze, ale čeho je moc - toho je příliš. Současný stav a praxe jednání s radioamatéry vysílači jsou neudržitelné, nemáme prakticky žádná práva ani zastání a to je nejmírnější možná formulace, zato povinností, úkolů, kontrol a dohlížejících je nespočetně více než samotných radioamatérů vysílačů. Radioamatérství už dávno není zábava! Za současného stavu věcí už i ti nejsolidnější, říkejme "skalní OK", opouštějí naše řady a není už nic paradoxnějšího, než jak to s OK značkou vypadá po 18 hodině na amatérských pásmech. Což opravdu nikoho nezajímá, že stovky našich dobrých a schopných operátorů se nemohou pro TVI - BCI zúčastňovat národních i mezinárodních závodů, že nemohou vůbec vysílat ?? Chceme tuto skutečnost jen připomenout, řešení a názory přenecháváme fundovanějším a zkušenějším OK amatérům a funkcionářům.
- b/ Ano, radioamatér vysílač musí mít svoje zařízení v naprosto bezvadném a bezpečném stavu po všech stránkách, musí vysílat jen takovým výkonem který mu umožňuje povolovací podmínky, ale hlavně jaký umožňuje technické parametry jeho zařízení! Musí používat a využívat všechny dostupné technické prostředky pro vylepšení technické funkce svého zařízení - antén a věřte není to záležitost jednoduchá ani levná!

Na druhé straně, splní-li si radioamatér svoje zákonné povinnosti, nemůže nikdo činit jakékoliv příkoří, případně mu časově omezovat jeho vysílání. Organizace a orgány na všech stupních řízení naší radioamatérské a Svažarmovské činnosti se musí zasadit za tohoto radioamatéra, poskytnout mu i právní ochranu vč. podpoření jeho odvolání třeba až na nejvyšší státní a politické orgány. Jednou se už musí odhadlit kde je pravda a kde je vina - potrestán musí být skutečný viník, ať sedí v kterémkoliv křesle. Pokud se nebude tato zásada zachovávat, nebudou v ČSSR moci existovat skuteční radioamatéři vysílači a nebude mít prážadlný smysl se radioamatérem vysílačem stát. Radioamatér opravdu nemůže veškerý svůj čas, ani své veškeré prostředky, věnovat problémům odrušování z prominutím výrobních zmetků! Připomínám, že v tomto musí opravdu všichni radioamatéři táhnout za jeden provaz a být nekompromisní - jiné cesty není!

II. PROBLÉMY A TECHNOLOGIE KOLEM PRŮMYSLOVĚ VYRÁBĚNÝCH ANTÉN PRO FM ROZHLAS A TELEVIZI V ČSSR.

V ČSSR vyrábí antény pro FM rozhlas a televizní příjem několik výrobců, všichni však používají obdobnou technologii a materiály /hliník - hliníkové slitiny - kadmiováno železo - plasty/. O ekologii už bylo ledacos řešeno, všichni dnes již víme, že venkovní prostředí, zvláště v průmyslových oblastech je značně chemicky agresivní /kouře, výparы, děšť, teplo, chlad/. V zásadě, když chceme něco skutečně poznat, musíme se na vše podívat detailně, v otázce antén nejlépe poznáme situaci když takovou /často nefungující/ televizní anténu po 5 až 10 letech sundáme se střechy a zjistíme si proč nefunguje a v čem je příčina, pak je zajímavé pečlivě prostudovat ČSN 36 7210 jak je to vžebec možné /mimo chodem zpracovátem ČSN 36 7210 je VÚST A.S.Popova a nám všem dobře známý Jindra Macoun/?!

Nejsme sice povoleni k tomu, abychom se mohli vyjádřit zda je to dobrá či špatná ČSN norma, to necháme na svědomí Jindrovi Macounovi a Úředu pro normalizaci a měření, ale to co sundáte se střechy je přímo lidská a z hlediska spotřebitele a nás radioamatérů neuvěřit-

telné. Jedno však víme zcela určitě, že pro výrobce jsou právně zcela nezávazné a nepostižitelné formulace: má být, je nutno věnovat, mají být chráněny a jiné poznámky - spíš rady, že pro průmyslové oblasti s agresivním prostředím se doporučuje zdokonalená povrchová úprava.

Ochranný kryt chránící místo připojení napáječe a symetrikačního členu - tzv. antenní krabice KOVOPLAST 438, pod dipolem vlastní antény, není, ani nemůže být /vzduch článkům č.41-57-58 ČSN 367210/ konstruována jako vodotěsná - voda by se v ní neměla zdržovat, měla by spíše vytéci. Do této krabice jsou vhodnou konstrukční úpravou přivedeny oba konce skládaného dipólu z hliníku. Koaxiální kabel se k dipólu připojuje prostřednictvím symetrikačního členu /článek 42,43 ČSN 36 7210/ obvykle typy 3PK 050-45, 3PK 050-47. Tento symetrikační člen se připojuje k hliníkovému dipólu pomocí dvou slabě pocínovaných měděných vodičů ø 0,8 mm a dvou železných /dle čl.46 ČSN 367210 kadmionovaných/ šroubků M 3 s podložkami. Myslím, že není třeba zdůrazňovat co udělá chemicky agresivní deště s touto materiálovou kombinací - hliník - měď - železo! Bohužel to není jediná technologická nedomyšlenost, koaxiální kabel se montuje k symetrikačnímu členu pomocí středního vodiče pod šroubek M 3, opět kombinace měď - měď - železo, zde vlivem silného dotažení obvykle problémy nevznikají, avšak měděné opletení koaxiálního kabelu se připojuje pomocí železné - kadmiováné spony a dvou železných, někdy měděných šroubků M 3. Zde obvykle vznikají vždy potíže, neboť volně dotažená kombinace měď - železo - železo - měď a dešťová voda vykonají své. Není bez zajímavosti, že takový suchý "přechod" pláště koaxu se sponou na symetrikačním členu, znamená prakticky přerušení obvodu /prorazí se až na pětím cca 100 V/. Je-li tento "přechod" mokrý od dešťové vody, vykazuje od 0,9 do 60 ohmů!!

Domnívám se, že je zbytečné k tomuto cokoliv dodávat, nevíme zda se chtěl někdo někomu pomstít, ale povedlo se mu to dokonale, hlavně vůči radioamatérům.

Norma ČSN 34 3800 předepisuje max. 5-ti leté revizní lhůty. Generální opravou - revizí se má danému zařízení vrátit původní vlastnosti zaručované výrobcem /ČSN 36 7210 říká, že má být u antén I.třídy zaručena životnost minimálně 10 let/. Podstatné je, že se asi nenajde nikdo, kdo by viděl udržovat - revidovat v těchto lhůtách antény od STA /na šikmých střechách určitě ne/, přitom je to zákonnou povinností vlastníka domu, aby toto zabezpečil.

Když k tomuto vlastníka domu /Správu sídliště/ donutíte, provokativně se na STA podívají dalekohledem . . . tzn. vizuální režize a opět se nic neděje dotud, pokud všechno nezkoroduje - nerozpadne se a občané se kolektivně nevzbouří.

Nevím, zda je to pro ČSSR typické, ale v městě Havířově montovalo antény a STA na budovách nejméně 11 různých dodavatelů /OPOS, KAVOZ Karviná, TESKO P.Místek, Průmyslové stavby - Praha - Bratislava - Opava - Ostrava, JRD Čadca . . . a jiní/. Při projednávání této záležitosti v roce 1982 se zástupci OPOS vyšlo najavo, že OPOS je pochopitelně schopný udržovat a zodpovídat jen za ty antény a STA, které sám montoval, nebo které rádnou kolaudaci sám převzal . . . , ale to by bylo údajně něco přes 20% z celkového počtu STA v Havířově /totiž zdaleka né všechny STA jsou odborně smontovány a pro venkovní rozvody nejsou vždy použity dvoupláštové koaxiální kable a v mnoha "stoupáčkách" účastnického rozvodu chybí i zakončovací odpory 75 ohmů/. Zbývá dodat, že OPOS pracuje velmi seriozně a na pracovišti v Karviné pracuje jeden z nejlepších odborníků na tuto problematiku, MS - Jan Šárovský OK2BPH. To však nic nemění na situaci, kterou jsme sami zažili v roce 1982, jak nám v sousední budově kolektivní vysílací stanice OK2KHF v Havířově provedla opravu téměř půl roku nefungující STA přidružená výroba JRD Čadca . . . tento "opravář" vyhodil z antenních krabic všechny zkorodované symetrisační členy a koaxiální kable 75 ohmů zapojil přímo na 300 ohmový dipól. Vzduš tomuto, občané byli spokojeni s obrazem, sepsali dokonce poděkování JRD. Zeptejte se však členů OK2KHF co oni na to? Téměř nemohou ani vysílat. K tomuto není třeba nic dalšího dodávat, je nezvratnou pravdou, že za dobu 5 až 10 let m u s í z á k o n i t š e dojít k tomu, že radioamatér ruší TV a FM rozhlas i kdyby měl svoje vysílací zařízení v tom nejlepším pořádku!!

Rušení STA musí dále zákonitě nastat tím, že není vyřazena z činnosti AM /0,15 - 30 MHz/ zesilovací jednotka - vložka. Vyšla sič v dávné minulosti směrnice, doporučující při generálních opravách tyto AM vložky vymout ze soupravy, vždyť tyto prakticky ničemu neslouží, jen způsobují a dá se těži transformují rušení STA svým zahlcením vstupu jednak od profesionálních služeb - VB - armáda - milice - rušičky - ale také CB pojítka a rádiem ovládané hračky v pásmu 27 MHz, dále jsou to zejména KV radioamatéři, kteří v těchto pásmech přeče legálně vysílají!! Není ani zanedbatelné zahlcení vstupu této AM jednotky od jiskřicích komutátorů elektromotorů

ve vysavačích a od síťových vypinačů, případně stykačů. Těm, kteří žijí v omylu o účelnosti AM vložky v STA, doporučuji připojit anténu radiopřijímače DV - SV - KV na rozvod STA, rozhlasovou stanici téměř neuslyšíte ve změti vyzařovaných harmonických kmitočtů z rozkladových obvodů TVP a kombinančních kmitočtů z oscilátoru TVP. Radiopřijímač DV - SV - KV dává každý v byte co nejdále od rozvodu STA - májí obvykle svoje feritové a prutové antény. Ono by se toho dalo STA vytknout mnohem a mnohem více, od přenosu barvy až po konstrukční záležitosti, ale to sem jednak nepatří a za druhé na to jsou povolanější odborníci. Chci jen potvrdit, že dobré smontovaná a dobře fungující STA není překážkou, naopak velkým přínosem pro radioamatéry.

V roce 1982 nařídil IR - ROS generální opravu vadné STA v místě našeho působení v Havířově, tuto GO včetně výměny antén řádně provedl podnik OPOS a při ověřovacím provozu bylo prokázáno; že ani od kolegů z jiného kraje vypůjčený 2 kW lineár za IC740 vč. přizpůsobovacích členů nezpůsobuje v pásmech 14 až 28 MHz nejmenší rušení na obou programech ČSSR a prvního programu PLR vč. FM rozhlasu. Směrovka TH3MK3 nasmerována na antény STA ve vzdálenosti cca 15 metrů. Později totéž bylo prokázáno v pásmech 144 ~ 430 MHz, kdy za FT726R byly zapojeny 100 W lineáry s přizpůsobovacími členy. Samotná OTAVA vzor 79 vypůjčená z OK2KDS však působila viditelné rušení již při cca 40 W svého výkonu jak na CW tak SSB.

Jen pro informační porovnání několik amatérských měření v průběhu dalších let :

Zařízení - IC740 + 200 W lineár v pásmu 14 až 28 MHz

- FT726R + 100 W lineár v pásmu 144 MHz

Směrovka TH3MK3 a 6element YAGI, obojí cca 15 m od STA.

Měřeno VF napětí ve voltech na 75 ohmovém konektoru antén vytáženém ze zesilovače STA a to vždy stejným VF voltmetrem.

Pro srovnání FM anténa CCIR pod střechou, kde je symetrizace a transformace koax. kabelem a se smyčkou lambda/2.

VADNÁ STA	NOVÁ STA	1984	1986	1988
KV VKV	KV VKV	KV VKV	KV VKV	KV VKV
I program TV ČSSR	80 30	0,1 0,1	0,1 0,5	0,4 0,5
II program TV ČSSR	3 30	0,04 0,1	0,1 1	0,1 3
I program TV PLR	0,1 3	0,1 0,1	0,1 0,1	0,1 0,5
FM-VKV-OIRT ant.	10 4	0,11 0,2	0,4 1	0,4 1
Externí anténa FM	- -	0,001 0,02	0,001 0,02	0,001 0,02
CCIR pod střechou				

Pro ostatní ať toto slouží pro poučení, pro naše stanice OK2VF a OK2BBI to je smutná vidina do budoucna. V tomto směru by měl být proveden základní výzkum, aby se vyloučily faktory negativně ovlivňující spolehlivou funkci STA. Toto není jen v zájmu radioamatérů, ale v zájmu široké pracující veřejnosti.

III. ŠÍŘENÍ RADIOVÝCH VLN V I. a II. TELEVIZNÍM PÁSMU.

Je již dlouhou dobu všeobecně známo a prokázáno, že vysílání televize v I a II televizním pásmu je neperspektivní a že tato pásmá jsou nejvíce ze všech zamořena rušením všeho druhu, navíc v letních měsících dochází často k odrazu prostorové vlny od styčné plochy cuchého a studeného vzduchu s vlhkým a teplým prouděním. Někdy dochází také k odrazům od vrchních vrstev ionosféry, obojí má za následek šíření televizního signálu na velké vzdálenosti, pak televizní vysílače pracující ve stejném kanále se vzájemně intenzivně ruší. Vysvětlujte tuto skutečnost lidem, když tomu nerozumí nebo nechtějí rozumět, nakonec se to všechno stejně svede na radioamatéra, rušení se projevuje v celé oblasti, postiženo je mnoho lidí a zde pak končí obvyklé legrace! Velmi by se propělo široké veřejnosti, nakonec i radioamatérům, kdyby se už konečně přestal I.program televize vysílat v těchto nevhodných pásmech - stejně k tomu musí jednou dojít!! Právě těchto DX podtrínek by mohli s úspěchem využít radioamatéři v pásmu 6m, které je už ve většině zemí vráceno zpět radioamatérům /byl třeba jen v omezeném rozsahu/. Tato řešení i když jsou nevyhnutelná, zřejmě potřebují odvahu a statečnost a na tu si budeme muset nějaký čas poškat.

IV. VÝROBCI ROZHLOSOVÝCH A TELEVIZNÝCH PŘIJÍMKAJŮ.

Výnatek ze zprávy předsedy vlády s.L.Adamec na 12. zasedání ÚV KSČ :

Soudružky a seudruzi,

„ří omezených zdrojích a v podmírkách ekonomické nerovnováhy je plán na rok 1989 zamýšlen na dohlížení sociální orientace výroby. Podniky zatím nadřazují své cíle nad požadavky spotřebitelů. Zneužívají monopolního postavení k prosazování jednostranných výhod a k diktování vlastních podmírek. V socialistickém státě nelze trpět stav, aby odberatelé byli vůči dodavatelům v nerovnopravném postavení - musíli se mítřit s jehoželivou činnou výrobkou a službou. S tím souvise i naše úsilí o postupné zabezpečení stability vnitřního trhu. To stavíme na první místo a ostatní části plánu tomu podřizujeme.“

To, co řekl předseda vlády s.L.Adamec, platí v plné míře na výrobce našich rádiových a zejména televizních přijímačů TESLA - ORAVA - TESLA BRATISLAVA. Co všechno zlého a špatného se už v tomto směru prokázalo, nelze ani vypsat - viz serie DUKLA - TESLA COLOR . . . apod. Výrobce má monopol /v tom negativním slova smyslu/ a nikdo v ČSSR jej nedonutí, aby výrobky odpovídaly ČSN normám, světovému standartu a potřebám spotřebitelů. Spotřebitelé v této podnicaté bezvýběru, ani vůči životním zájmy, zde nízkou kvalitu zapříčinují subdodavatelé nebo výrobci diskrétních, případně polovodičových součástek.

Každá nová série TVP postaví radioamatéry před téměř neřešitelný problém:

- Jednou je to konstrukčně špatně řešený vstup antenního signálu do TVP s antiparalelními diodami, kdy jakýkoliv VP signál nebo proudový impuls způsobí rušení - rozpadnutí synchronizace obrazu /nakonec se přišlo na způsob jednoduchého odstranění tohoto nedostatku pomocí cívečky cea 5 závity drátu 0,5 mm - viz RZ 10/1980/.
- Jindy to jsou špatně navržené otvody dekodování chráněněho signálu, kdy již velmi nepatrné pole VP zígrále z pásmo 3,7 MHz "vymaže" barvy, zatím co ČB obraz je v pořádku /údajně tato výřezí změna hodnoty dvou součástek/.

- Pak to jsou TVP, kde nestíněné vodiče k regulačnímu potenciométru zvuku rezonují přesně lambda/4 v pásmu 144 MHz a z TVP máme náraz monitor veškerého vysílání v pásmu 2 metrů /odpomůžete 30 cm stíněného kablíku/.

Nelze snad ani vypsat všechny ty nedostatky, které pak v konečné formě ztrpčují život občanům, ale zejména radioamatérům.

Snad nejsolidnější TVP na našem trhu z hlediska imunity proti rušení KV - VKV je přenosný TESLA ORAVAN /tvrdí se, že kus od kusu je odlišný/. Je však faktum, že tento TVP používáme s připojeným videorekordérem ATWA G 7000, vedle vysílací boxu, při plném výkonu tř. A na jakémkoliv pásmu, nevíme co je rušení obrazu. Zamění-li se na stejném místě videorekordéry za TESLA typ VM 6465 - nastane zkámaň, již při 40 W VF výkonu nastává rušení obrazu. Zodpovědní pracovníci podniku TESLA bezohledně prosazují názor, že není v zájmu výrobce a tudíž ani spotřebitele /z důvodu vyšší ceny/ vyrábět rádiové a televizní přijímače s ohledem na imunitu proti rušení, opírají se o ČSN normy, které jim to prakticky ani nepředepisují. Kdo z čtenářů zná způsob tvrzeny v ochvělování ČSN norm a jakou šířku v tomto ohledu výrobci ví, že toto tvrzení naprostě nemůže obstát. Výrobci tím, že ze své neschopnosti nebo pohodlnosti ignorují problematiku odolnosti svých výrobků proti rušení, ušetří z toho titulu cca 10,- max. 15,- Kčs na výrobku /vstup antény - vstup sítě - kapacity v diodovém usměrňovači/, násobíme-li to počtem vyrobených kusů za rok, vyjde pravděpodobně značná částka. Lze vůbec mluvit o úspore, když se tím sníží užitná hodnota výrobku? Nejdívnejší je, že vedoucí pracovníci za tuto dostávají plat, prémie a snad i odměny!

Představte si, kdyby tato zcestná myšlenka napadla někoho v TATŘE nebo v AZNP Mladá Boleslav, že ušetří národnímu hospodářství řádově 500,-Kčs na každém automobilu vypuštěním tlumiče výfuku! Získané?! Pak by se jen žádalo na občanech, aby to v zájmu společnosti pochopili, potom by se už přeci muselo respektovat i to, že když si někdo za druhé peníze koupí auto, tak s ním chce taky jedit, třeba i v noč ~ ve městě!

Myslete si že je to neskutečné - omyl - po radioamatérech se taky žádá aby pochopili, že když si občan koupil za 15.000,-Kčs zmetek, promiňte barevný televizor TESLA, že prý v ČSSR není jiného výrobce, než aby radioamatér se vysílal, olešpon ne pokud se takový

občan dívá na televizní program - dokonce prý je to někde i písemné rozhodnutí . . . třeba jej pečlivě uschovat, nebo zaslat Dr. Josefovovi OK1YG, příspěvek pro pokračování „Za tajemstvím éteru“.

Přenechme ironii DIKOBRAZU, podle platných zákonů dosud je a nadále musí být faktum, že ten, kdo vyrábí zmetky, musí nést i následky svého protispolečenského jednání. Čím spíše se naše socialistická společnost zbaví lidí, kteří nesou zodpovědnost za tento nepříznivý stav, tím lépe. Neuvěříte, co je v naší republice schopných dělníků a inženýrů, kteří mají upřímnou snahu a j s o u s c h o p n i vyrubit radiové a televizní přijímače na solidní evropské úrovni se vším všudy.

Proto ve všech případech rušení, kdy má radioemstér prokazatelně svoje zařízení v naprostém pořádku v soulalu s předpisy a ve vině je špatná kvalita přístroje spotřebitele - postiženého, musí se zjednat náprava k tiží výrobce těchto nekvalitních zařízení /skryté vady/. Nemájte obavy, že to jsou problémy neřešitelné, pouze se z velké pohodlnosti nechťejí dosud tekto řešit. Chceme jen upozornit, že v naší socialistické republice zákony dosud platí a to pro všechny !!! Právě zde by Svezarm měl dostát své úloze a svým povinnostem.

Jen poznámku na závěr - neměli bychom podceňovat, že někdy za svévolným porušováním zákonů stojí ona prapodivná "hmotná zainteresovanost", jež dovedou výrobci navodit velmi vynálezovým způsobem a zejména na "pravých" místech !

V. VÝROBCI OSTATNÍCH ZAŘÍZENÍ.

Snad nejzajímavější případy nastávají, rušíte-li nějakým způsobem gramofony, magnetofony, školní rozhlas, melodické zvonky, počítadla ... a jiné zařízení a přístroje.

V minulosti byly takovým postrachem trojkombinace EUROFON. V Itálii se dokonce nesměly vůbec prodávat a ironí bylo, že v ČSSR se pak prodávaly jako luxusní zboží. Tyto přístroje byly chyběně konstruovány /chyby v kostření a zemnění jednotlivých dílů přístroje/. Opravdu je nešlo žádným způsobem odrušit, stejně jako nejdou někdy odrušit některá amatérská "monstra" z HiFi techniky. S těmito případů nelze nic rozumnějšího udělat, než že je hodíte do popelnice. Jenom co však dělat v případě, když stejně úmysly mají majitelé těchto zázraků s radioamatérem vysílačem ?!

Je-li výrobek jen trochu solidnější, žádné rušení se u něho nemůže projevovat, v ojedinělých případech vždy spolehlivě odpomůže vhodný síťový filtr, nebo někdy i vhodné provedení antény a uzemnění. Mikrofonní šňůry musí být opravdu stíněné, při větších délkách používáme slabší koaxiální kabely.

Při souborech přístrojů TVP - RP - MTF - GRAMO - VIDEO ... anod, nebo při spolupráci s hudebními soubory, musíme tyto spolupracující přístroje dát k sobě, je vždy nutné provést řádné zemnění celého souboru přístrojů do jednoho jedinečného místa - bodu, zejména nesmíte připustit vytvoření tzv. zemníčích smyček, do kterých by se mohla indukovat VF energie, vhodně dimenzovaný síťový filtr je nutný.

V této souvislosti chceme varovat ty, kteří si pohrávají s myšlenkou odpojit v síťových zásuvkách zemnici - žlutozelené vodiče / spotř. I. trídy - ochrana nulováním dle ČSN 34 1010 - ČSN 33 2010 /, někteří hazardéři s životem tvrdí, že je to nutné pro odstranění brumu nebo rušení - opak je pravdou !!!

VI. ZÁVĚR.

Za většinu těžkostí a komplikací můžeme poděkovat našim neseriouzním výrobciům, kteří mistrně využívají svého monopolního postavení a toho, že na našem trhu není skutečná konkurence. Musíme však v zájmu objektivity přiznat, že některé problémy s rušením se musí řešit všude na celém světě, toho nejsou nikde ušetřeni, jenomže oni je skutečně řeší! Důkazem jsou sta a statisíce vysílajících radioamatérů v kterékoliv denní době na amatérských pásmech - to prostě nelze přehlédnout!! Byli jsme svědky v zahraničí, jak jeden majitel nového TVP si telefonicky stěžoval výrobcí, že je rušený amatérským vysíláním /zcela nepatrné moaré/. Druhý den přijel montážní vůz firmy a za 25 minut nebylo o rušení ani mluvy, na důkaz solidnosti firmy poprosili radioamatéra, aby zkousil vysílat na všech pásmech - nakonec všichni zúčastnění dostali darem firemní těžítko s hezkou tužkou, vše se stihlo za 90 minut.

Není to radioamatér, kdo u nás bere tak horentní sumy za TVP - Tunery - MTF a pod.

Není to radioamatér, kdo lidem prodává všechny ty s prominutím zmetky. Tak k čertu proč by měl za to všechno trpět! Radioamatér má svých problémů nad hlavu, tak proč má být pestihován za práci navíc, za obětavou práci pro naši socialistickou společnost, vždyť ~~on~~ propaguje naši vlast po celém světě jak nikdo jiný. Umístí-li se dokonce v mezinárodním závodě na předním místě, je to stejná, nebo dokonce větší propagace ČSSR jako našich sportovních reprezentantů - tuto pravdu nikdo nezmění ať dělá co dělá!

Zpracování deníku na počítači C64

Data o spojeních lze mimo ručního zpracování zápisem do deníku případně další QSL kartotéky zaznamenávat pomocí domácího počítače. Záleží pak jen na typu tohoto počítače, použitém paměťovém médiu a vlastním programu, jak nám počítat usanění "papírovou" práci amatéra. Pro závody se nám nabízí možnost kontroly duplicitních spojení, zpracování výsledků a tisk deníku ze závodu a přehledů. Pro práci DX lze zaznamenávat QSL informace, registrovat stav DXCC, WAZ, WAS a dalších diplomů. Lze také vést i normální deník na počítači tam už ale záleží, jaké médium pro záznam dat použijeme. Čím více dat chceme zpracovat, tím vykonnéjší počítač k tomu potřebujeme. Vynecháme-li extrémní požadavky a vezmeme-li do úvahy potřeby průměrného amatéra-vysílače, dojdeme k zadání úloh, které lze splnit prakticky na každém domácím počítači s pamětí 64 kB.

Pro zpracování deníku ze závodu to představuje zpracovat okolo 1000 spojení pro každé pásmo, což lze provést i programem psaným v Basicu a za použití kazety. Příklad takového programu pro závod CGWW je uveden na konci tohoto článku ve formě výpisu programu. Obecné požadavky na podobný program jsou:

- automatická kontrola duplicity spojení
- jednoduché zadávání dat
- možnost přerušení a pokracování ve zpracování
- automatické sledování násobic

Výpočet bodů za spojení a sledování násobic předpokládá zabudování specifických podmínek závodu uvnitř programu. Program pro více závodů by se ale pak stal komplikovaným a je vhodnější mít pro každý závod samostatný program. Výsledkem programu je pak soubor dat o spojeních na kazetě (disku), který lze pak dalším programem zpracovat do formy deníku ze závodu a ten vytisknout spolu s přehledy o spojeních a násobicích (tzv. checklisty). Výpis takového programu opět pro závod CGWW je uveden za programem pro deník. Oba programy jsou psány v jazyku Basic pro Commodore 64, ale po malých úpravách je lze používat i na počítači Sinclair příp. Atari. Mohou je použít i uživatelé diskových jednotek, i když ti mají širší možnosti, zejména při použití tzv. relativních souborů, případně souborů s přímým přístupem na disk. Použití takovýchto typů souborů totiž zvyšuje kapacitu a rychlosť zpracování. Program pro C64 s takovým zpracováním existuje celá řada, ale na jiném typu počítače je nelze využít, takže okruh zájemců mezi našimi amatéry je menší, takže se o nich zde nebudu zmiňovat podrobněji.

Programy, které byly zatím uvedeny slouží pro zpracování deníku za závodů po závodech. Během závodu je možné doporučit pouze použití programu pro sledování duplicit a to ještě v omezené míře, snad pouze tam, kde se jedná o velké množství spojení, např. v kategorii multi-multi. U tohoto případu je pak nutné, aby program měl dostatečnou kapacitu, byl rychlý a pohodlný pro obsluhu. Tyto vlastnosti lze zaručit u domácích počítačů pouze u programů psaných v assembleru nebo Pascalu.

Platí u nich totéž, co o programech s přímým přístupem na disk, tedy že využívají maximálně daných možností počítace a jsou proto většinou použitelné je na typu počítace pro který byly napsány. Uvedu zde proto jen obecné požadavky na program sledování duplicit:

- kapacita minimálně 3 až 4 tisíce znaků
- rychlý algoritmus vyhledávání duplicit
- abecední třídění znaků podle pásem
- tisk checkistik
- doplňující údaje (čas, vlastní znacka, datum)
- ochrana dat proti výpadku napájení
- možnost kontroly dat a jejich opravy
- rychlý přechod z pásmu na pásmo

Nejjednodušším postupem, který splňuje tyto požadavky, je metoda přímého zápisu dat do paměti s přímým zatížováním a automatickým zápisem bloků na disk. Pásmo je přitom zakódováno jako 1.znak volací znacky. Kontrola správnosti zápisu lze provést dotazem na správnost, což lze současně využít i pro kontrolu duplicit před navázáním spojení.

Poslední oblastí pro využití zpracování dat na počítači je zpracování běžného deníku s možností tisku samolepek, QSL listek, veden agendy a spojení pro určité diplomy a podobně. Toto zpracování se podobá jakémukoliv jinému databázovému zpracování dat a jeho dvoření závisí na kapacitě počítače. Pokus nejsou naše nároky velmi vysoké, postatí k tomuto účelu i domácí počítač spolu s obecným programem databanky (u C64 např. Superbase 64) nebo si můžeme program napsat podle vlastních představ v Basicu. Je třeba si ale opět uvědomit, že největší dobu u takového zpracování představuje vlastní zápis údajů a proto se vždy vyplatí věnovat maximální jednoduchosti obsluhy programu s vyloučením všech nepřípustných možností. Pro toho, kdo si je schopen napsat vlastní program, se pak nabízí maximální využití schopnosti svého počítače.

Na závěr mohu nabídnout programy pro uživatele C64 z uvedených oblastí - kdo má zájem, může se obrátit přímo na mou adresu: Ing.Karel Karmasin OK2FD, Gen.Svobody 636, 67401 Třebíč.

```

1 REM *** PROGRAM PRO DENIK CQ WW - 1 PASMO ***
5 MAX=999
10 DIMWW$(999),ZZ(40),DD$(100),V$(999)
12 POKE53280,1:POKE53281,1
15 A$="*":B$="";MD$="CW":B$="80"
16 PRINT"J ***CQ-WW-CONTEST PROGRAM BY OK2FD***"
20 YES="B?":D$="A":IO$="D"
50 PRINT"NNNNOK : ";YES
55 INPUT"?BBBBBB";YES
100 PRINT"NSBB NEBO CW: ";MD$
101 INPUT"?BBBBBBBBBBBB";MD$
107 PRINT"ABAND: ";B$
108 INPUT"?BBBBBB";B$
110 NA$="CQ-WW-"+YES+"- "+MD$+"- "+B$
120 PRINT"NNOVY LOG (A/N): ";IO$
121 INPUT"?BBBBBBBBBBBBBBBB";IO$
127 IFO$="A'THENLP=1
130 IFO$="N'THENLP=2
133 IFLP=0THEN120
140 FF$="CQWW"+YES+MD$+B$
160 PRINT"NDISK NEBO KAZETA (D/K): ";IO$
161 INPUT"?BBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBB";IO$
162 IFIO$="D'THENIO=0
163 IFIO$="K'THENIO=1
164 IFIO=0THEN160
165 PRINT"ZALOZ DISK/KAZETU"
170 GETP$: IFP$="THEN170
180 FR$="";FW$=" "
190 IFIO=0THENFR$=",S,R":FW$=",S,W"
252 PRINT"NRX....."
255 FOR I=1 TO MAX
260 WW$(I)=A$:NEXTI
270 FORJ=1TO40
272 ZZ(J)=0:NEXTJ
273 DK=1
275 FORJ=1TO100
280 DD$(J)="*":NEXTJ
282 IFLP>1THENGOSUB9500
290 PRINT"J *** ";NA$;"***";IO$
300 SE$="59":IFMD$="CW"THENSE$="59"
305 RC$=SE$
310 PRINT"MENU:":PRINT
320 PRINT"J1 LOG
330 PRINT"J2 OPRAVA DAT
340 PRINT"J3 SKORE A VYPIS QSO
350 PRINT"J4 VYPIS NASOBICU
360 PRINT"J5 KONEC
375 GETX$:IFVAL(X$)<10RVAL(X$)>5THEN375
380 ONVAL(X$)GOTO2000,1500,1400,5000,6000
500 PRINT"J. UTC CALL      SENT RCV'D DX  B Z D":RETURN
600 PRINTNR$#TM$#TAB(16)SE$#15#RC#ZX$#DX$#PT$#S$MZ$#S$MX$#:RETURN
1400 PRINT"J**SKORE A VYPIS QSO**"
1415 PRINT:PRINT"BAND   QSO BODY    ZONY DXCC"
1420 PRINT:PRINTB$#TAB(9)GTAB(15)PTAB(23)ZTAB(29)D
1451 M=D:D:RS=P*M
1454 PRINT"JCELKEM"TAB(10)P X "TAB(17)M" = "TAB(29)RS
1455 INPUT"JCHCES VYPIS QSO (A/N) ";P$
1456 IFP$<>"A"THEN290
1460 INPUT"JD CISLA: ";LN
1465 INPUT"DO CISLA: ";LH
1477 GOSUB500
1470 FORNN=LNTOLH

```

```

1475 GOSUB2700:GOSUB600
1480 GETP$: IFF$="" THEN1480
1485 IFP$="N" THENGOTO290
1490 NEXTNN
1495 GOTO1455
1500 PRINT "OK** Oprava dat ***"
1510 INPUT "#Zadej cislo QSO: "; NN
1512 IFNN>NDRNN=OTHEN290
1513 GOSUB500
1515 GOSUB2700:GOSUB600
1520 PRINT:PRINT "Chces to opravit (A/N) ?"
1525 GETP$: IFF$="" THEN1525
1530 IFP$="A" THEN1540
1535 GOTO1510
1540 PRINT "#Zadej nova data: "
1545 PRINT "CALL: "; I$: INPUT "#####"; CN$
1550 IFCN$=I$ THEN1595
1555 ID$=I$: IFLEN(I$)>6 THENID$=LEFT$(I$,6)
1556 GOSUB10000
1557 WWS$(I)="-"
1560 ID$=CN$: I$=CN$: IFLEN(CN$)>6 THENID$=LEFT$(CN$,6)
1570 GOSUB10000
1595 PRINT "#NOVA DATA: "
1596 PRINT "UTC: "; TM$
1597 INPUT "#####"; TM$
1600 PRINT "ESENT: "; SES$$
1601 INPUT "#####"; SE$#
1602 PRINT "RCVDV: "; RC$#
1603 INPUT "#####"; RC$#
1604 PRINT "ZONE: "; ZX$$
1605 INPUT "#####"; ZX$: ZD=VAL(ZX$): IFZD>40 THEN1604
1606 PRINT "DXCC: "; DX$#
1607 INPUT "#####"; DX$: GOSUB3400
1608 PRINT "BODY: "; PTS$$
1609 INPUT "#####"; PT$: PT=VAL(PT$)
1610 PRINT "MZD: "; MZ$#
1611 INPUT "#####"; MZ$: MZ=VAL(MZ$): IFMZ=1 THENMZ=16
1612 PRINT "INDX: "; MX$#
1613 INPUT "#####"; MX$: DX=VAL(MX$): IFDX=1 THENDX=32
1620 PRINT "#NOVA DATA: "; STOP
1640 GOSUB2900:GOSUB2700:GOSUB600
1650 PRINT "DALSI QSO ? (A/N) "
1655 GETP$: IFF$="" THEN1655
1660 IFP$="N" THEN290
1665 GOTO1500
2000 PRINT "J"; NA$
2185 PRINT:PRINT "QSO CISLO: "; N+1; " BAND: " B$" MODE: " MD$#
2200 PRINT:PRINT "F1-ZRUS F3-OPRAV F5-MENU F7-ULOZ"
2213 PRINT "-----"
2217 PRINT "KELUTC "; TM$: INPUT "#####"; TM$#
2218 TM$=RIGHT$(TM$,4)
2219 IFY>OTHEN2290
2220 I$="": INPUT "@CALL"; I$: IFI$="" THEN290
2225 IFLEN(I$)>10 THENPRINT "@MAX 10 ZNAKU!": GOTO2220
2227 WC=0
2228 ID$=I$: IFLEN(I$)>6 THENID$=LEFT$(ID$,6)
2230 GOSUB10000
2235 IFY>OTHEN2290
2240 PRINT "KESENT "; SE$: INPUT "#####"; SE$#
2245 IFY>OTHEN2290
2250 PRINT "KELCVD "; RC$: INPUT "#####"; RC$#
2255 IFY>OTHEN2290
2260 PRINT "KELZONE "; ZD$: INPUT "#####"; ZD$#
2265 IFY>OTHEN2290
2270 PRINT "KELDXCC "; DX$: INPUT "#####"; DX$#
2271 GOSUB3400

```

```

2275 PT=3
2280 ZO=VAL(ZO$): IF ZO=140RZO=150RZO=160RZO=40 THEN PT=1
2282 IF ZO=15ANDDX$="OK" THEN PT=0
2284 IF ZO=20 AND(DX$=="YO" "ORDX$=""LZ" "ORDX$=""SV" "ORDX$=""SV5" "ORDX$=""SV9") THEN
2286 IFWC=1 THEN PT=0
2289 Y=0: PRINT"NESETISKNI FUNKCNI KLAVESU"
2300 GETF$: IFF$="" THEN 2300
2400 IFF$=CHR$(133) THEN 2000
2410 IFF$=CHR$(134) THEN 2500
2420 IFF$=CHR$(135) THEN 290
2430 IFF$=CHR$(136) THEN 2600
2440 GOTO 2290
2500 PRINT"ZADEJ CISLO POLOZKY: "
2520 GETY$: Y=VAL(Y$): IF Y<10RY>6 THEN 2520
2530 ONY GOTO 2217, 2220, 2240, 2250, 2260, 2270
2600 REM---HODNOCENI---
2630 Q=Q+1
2640 P=P+PT
2645 MZ=0: DX=32
2650 IF ZZ(ZO)=0 THEN ZZ=Z+1: ZZ(ZO)=ZO: MZ=16
2660 FOR J=1 TO DK
2670 IF DX$=DD$(J) THEN DX=0
2675 NEXT J
2680 IF DX=32 THEN DK=DK+1: DD$(J-1)=DX$: D=D+1
2695 N=N+1: NN=N
2690 GOSUB 2900
2695 GOTO 2000
2699 REM---DEKODOVANI---
2700 IF NN>N THEN PRINT"CISLO NEEXISTUJE": RETURN
2740 D$=V$(NN)
2750 NR$=STR$(NN): GOSUB 3300
2760 T$=MID$(D$, 1, 2)
2765 SR$=MID$(D$, 3, 1)
2800 ZX$=MID$(D$, 4, 1)
2810 BD$=MID$(D$, 5, 1)
2820 DX$=MID$(D$, 6, 3)
2830 I$=MID$(D$, 9)
2835 X$=LEFT$(T$, 1): X=ASC(X$): IF X=255 THEN NX=13
2836 T1$=STR$(X): T1$=RIGHT$(T1$, 2)
2837 IF X<10 THEN T1$="0"+RIGHT$(STR$(X), 1)
2840 X$=RIGHT$(T$, 1): X=ASC(X$): IF X=255 THEN NX=13
2841 T2$=STR$(X): T2$=RIGHT$(T2$, 2)
2842 IF X<10 THEN T2$="0"+RIGHT$(STR$(X), 1)
2843 TM$=T1$+T2$
2844 TM$=T1$+T2$
2850 X=ABC(SR$): IF X=255 THEN NX=13
2851 IF X>127 THEN C$=X-X-128
2852 IF X<16 THEN SE$=59: GOTO 2857
2853 Y=0: IF (XAND16) THEN Y=Y+1
2854 IF (XAND32) THEN Y=Y+2
2855 IF (XAND64) THEN Y=Y+4
2856 SE$=59-Y: X=XAND15
2857 RE$=59-Y: SE$=STR$(SE$): RC$=STR$(RE$)
2858 AD$=S$: IF C=1 THEN AD$="9"
2859 SE$=SE$+AD$: RC$=RC$+AD$
2860 X=ASC(BD$)
2861 MX$="": IF XAND32 THEN MX$="1"
2862 MZ$="": IF XAND16 THEN MZ$="1"
2863 X=XAND15: PT$=STR$(X)
2870 X=ASC(ZX$): IF X=255 THEN NX=13

```

```

2871 IFX<9THENZ$="0"+RIGHT$(STR$(X),1):GOTO2890
2875 ZX$=RIGHT$(STR$(X),2)
2890 RETURN
2899 REM---KODOVANI---
2900 X$=LEFT$(TM$,2):X=VAL(X$):IFX=13THENX=255
2901 TS=CHR$(X)
2902 X$=RIGHT$(TM$,2):X=VAL(X$):IFX=13THENX=255
2903 TS=T$+CHR$(X)
2904 X$=LEFT$(SE$,2):X=VAL(X$):X=59-X
2905 Y=0:IFX=OTHEN2910
2906 IF(XAND1)THENY=Y+16
2907 IF(XAND2)THENY=Y+32
2908 IF(XAND4)THENY=Y+64
2909 X$=LEFT$(RC$,2):X=VAL(X$):X=59-X
2910 X=X+Y:IFLEN(SE$)=3THENX=X+128
2911 IFX>255THENX=128
2912 IFX=13THENX=255
2913 SR$=CHR$(X)
2950 IFZ$=13THENZ$=255
2955 ZX$=CHR$(Z$)
2982 X=PT+MZ+DX
2983 BD$=CHR$(X)
2990 V$((NN))=T$+SR$+ZX$+BD$+DX$+I$
2995 RETURN
3300 NR$=MID$(NR$,2):LE=LEN(NR$)
3310 IFLE=1THENNR$=NR$+" "
3320 IFLE=2THENNR$=NR$+S$
3350 RETURN
3400 LD=LEN(DX$):IFLD=1THENDX$=DX$+" "
3410 IFLD=2THENDX$=DX$+S$
3420 RETURN
5000 PRINT"** VYPIS NASOBICU ***"
5110 PRINT"ZONE:";FORI=1TO40
5120 X=Z$((I)):IFX<>OTHENPRINTX;
5130 NEXTI
5140 PRINT:PRINT"DXCC:";FORI=1TO100
5150 Y$=DD$((I)):IFY$(<)>"*THENPRINTY$S$;
5160 NEXT
5200 PRINT"DALE? "
5210 GETP$:IFP$=""THEN5210
5220 GOTO290
6000 PRINT"UPRAVDU KONEC?"
6010 GETP$:IFP$=""THEN6010
6020 IFF$(<>"A")THEN290
6030 GOSUB9000:END
9000 PRINT"UCHOVANI DAT NA DISK/KAZETU***"
9001 F=2:OPENF,10,10,FF$+FW$
9002 PRINT#F,"LOG"
9003 FORJ=1TO N
9004 PRINT#F,V$((J))
9005 NEXT:PRINT#F,"CR"
9006 PRINT"LOG JE ULOZEN"
9030 PRINT#F,"SKORE"
9035 PRINT#F,N
9040 PRINT#F,Q
9041 PRINT#F,P
9042 PRINT#F,Z
9043 PRINT#F,D
9044 PRINT#F,DK
9090 PRINT#F,"ZONE"
9100 FORJ=1TO40

```

```

9110 PRINT#F,ZZ(J):NEXTJ
9125 PRINT#F,"DXCC"
9130 FORJ=1TO100
9140 PRINT#F,DD$(J):NEXTJ
9150 PRINT"SKORE ULOZENDO"
9310 PRINT#F,"DUPE"
9320 FORI=1TOMAX
9330 PRINT#F,WW$(I)
9340 NEXT
9400 PRINT"VSE HOTODOV"
9490 CLOSEF:RETURN
9500 PRINT"CTENI DAT Z DISKU/KAZETY***"
9501 F=1:OPENF,IO,IO-1,PF$+FR$
9502 INPUT#F,TX$
9503 N=N+1
9504 INPUT#F,D$
9505 IFD$<>"CR"THEN I$=D$:GOTO9503
9506 PRINT"LOG JE PRECTEN"
9530 INPUT#F,TX$
9532 INPUT#F,N
9534 PRINT"POSLEDNI CISLO QSO BYLO: "N
9550 INPUT#F,Q
9551 INPUT#F,P
9552 INPUT#F,Z
9553 INPUT#F,D
9554 INPUT#F,DK
9580 INPUT#F,TX$
9590 FORJ=1TO40
9600 INPUT#F,XX$:ZZ(J)=VAL(XX$):NEXTJ
9610 INPUT#F,TX$
9620 FORJ=1TO100
9630 INPUT#F,DD$(J):NEXTJ
9725 INPUT#F,TX$
9730 FORI=1TOMAX
9740 INPUT#F,WW$(I)
9750 NEXTI
9900 CLOSEF:RETURN
10000 REM---DUPE CHECK---
11000 I=INT((ASC(RIGHT$(ID$,1))-65)*MAX/26)
11010 IFI<OTHENI=I+1000
11020 IFWW$(I)=ID$THENPRINT"DUPE":RETURN
11030 IFWW$(I)=="THENPRINT"DUPE":WW$(C)=ID$:RETURN
11040 I=I+1
11050 GOTO11020

```

READY.

```

1 REM *** PROGRAM PRO TISK DENIKU ZE ZAVODU CQ WW ***
5 DIMV$(999),ZZ(40),DD$(100)
7 OPEN1,B,B,"$ORTS1712":SYS62622:CLOSE1:REM TRIDENI - VOLAT SYS51712
10 NAS$="CQWW":MOS$="CW":CS$="OK2FD":DA$="26/27NOV89":YE$="89":BA$="80":DK$=
15 S$="":A$="*":M1$="":M2$="":DUPL":BL$=""
18 OPEN4,4
20 PRINT"***PRINT OF CONTEST RESULTS BY OK2FD***"
30 PRINT"CONTEST: ";NA$
35 INPUT"?";NA$
40 PRINT"NEW NEBO SSB: ";MO$
41 INPUT"?";MO$
45 PRINT"?CALL: ";CS$
46 INPUT"?";CS$
50 PRINT"?YEAR: ";YE$
51 INPUT"?";YE$
54 PRINT"?DATE: ";DA$
55 INPUT"?";DA$
56 PRINT"?BAND: ";BA$
57 INPUT"?";BA$
60 PRINT"?DISK/KAZETA: ";DK$
61 INPUT"?";DK$
65 IO=B:IFDK$="K"THENIO=1
66 FR$=""IFI0=BTHENFR$=",S,R"
70 FF$=NA$+YE$+MO$+BA$
100 OPEN1,IO,IO-1,FF$+FR$ 
140 INPUT#1,TX$ 
150 N=N+1
155 INPUT#1,D$:IFD$<>"CR"THENV$(N)=D$:GOTO150
157 PRINT"?DELKEM PRECTENO "N-1" QSO"
159 MAX=N-1:N=1
160 FORI=1TO8:INPUT#1,TX$:NEXT
161 FORI=1TO40:INPUT#1,ZZ(I)
162 NEXT
163 INPUT#1,TX$ 
164 FORI=1TO100:INPUT#1,DD$(I)
165 NEXT:CLOSE1
170 GOSUB2700
190 GOSUB800
200 N=N+1:IFN<MAX+1THEN170
204 GOSUB750:GOSUB780
210 PRINT"*** KONEC BANDU ***"
220 INPUT"?JICHES TISK CHECKLISTU? (A/N) : ";P$
250 IFP$="A"THENGOSUB1500
280 GOTO1050
300 REM---BA/BA---
310 IFBA=1THENBA$="160"
320 IFBA=2THENBA$=" 80"
330 IFBA=3THENBA$=" 40"
340 IFBA=4THENBA$=" 20"
350 IFBA=5THENBA$=" 15"
360 IFBA=6THENBA$=" 10"
370 RETURN
400 REM---BA$/BA---
410 IFBA$="160"THENBA=1
420 IFBA$="80"THENBA=2
430 IFBA$="40"THENBA=3
440 IFBA$="20"THENBA=4
450 IFBA$="15"THENBA=5
460 IFBA$="10"THENBA=6
470 RETURN

```

```

700 REM---HLAVICKA---
705 PG=PG+1
708 PRINT#4,"-----"
710 PRINT#4,CHR$(14)"LOG OF "NA$YE$MO$" CONTEST "CS$
711 PRINT#4,"-----"
712 PRINT#4,CHR$(10)
720 PRINT#4,"MODE: "MO$"           BAND: "BA$"           DATE: "DA$"           PAGE: "PG
730 PRINT#4,"-----"
732 PRINT#4,"TIME    CALL          SENT      RCVD      POINTS      MULTIPLIER"
734 PRINT#4,"-----"
749 RETURN
750 REM---PAGE TOTAL---
751 PRINT#4,CHR$(10)
755 PRINT#4,"PAGE TOTAL : "SPC(30)PPSPC(8)PZ;S$PD
756 PRINT#4,"-----"CHR$(10)
758 BP=BP+PP:BZ=BZ+PZ:BD=BD+PD:BQ=BQ+PD
760 PP=0:PZ=0:PD=0:PQ=0
765 IFPR=50THENPR=0
770 IFN>MAXTHENPRINT#4,CHR$(12)
779 RETURN
780 REM---BAND TOTAL---
785 PRINT#4,"BAND TOTAL FOR "BA$" METERS :"SPC(16)BPSPC(8)BZ;S$BD
787 PRINT#4,"-----"CHR$(10)
788 GOSUB400
790 P(BA)=BP:Z(BA)=BZ:D(BA)=BD:Q(BA)=BQ
792 BP=0:BG=0:BZ=0:BD=0
795 PRINT#4,CHR$(12)
799 RETURN
800 REM---PRINT OF LOG---
803 IFPR=50THENGOSUB750
805 PR=PR+1
810 IFPR=1THENGOSUB700
814 NE$=M1$
815 IFPT=0ANDDX$<>"OK "THENME$=M2$
816 CA$=I$+LEFT$(BL$,11-LEN(I$))
820 PRINT#4,TM$"      "CA$"      "SE$"      "15      "RD$ZX$"      "PT$ME$;
830 IFMZ=1THENPRINT#4,"      "      "ZX$";:PZ=PZ+1
832 IFMZ=0THENPRINT#4,"      ";
840 IFMD=1THENPRINT#4,"      "DX$";:PD=PD+1
842 IFMD=0THENPRINT#4,"      ";
850 PP=PP+PT:PQ=PQ+1
855 PRINT#4,S$
860 RETURN
1050 REM---DALSI BAND---
1051 CLOSE1
1055 PRINT"DALSI BAND: ";BA$
1060 INPUT":BBBBBBBBBB";BA$
1070 IFLEFT$(BA$,1)="N"THEN1100
1080 N=0:GOTO70
1100 REM ---TISK VYSLEDKU---
1105 GOSUB1300
1107 PRINT#4,SPC(20);-----"
1110 PRINT#4,CHR$(14)"      "NA$" "YE$" "MO$"
1112 PRINT#4,SPC(20);-----"CHR$(10)
1115 PRINT#4,"COUNTRY: "CHR$(14)"CZECHOSLOVAKIA"
1116 PRINT#4,"-----"CHR$(10)
1120 PRINT#4,"CALL: "CHR$(14)CS$"
1121 PRINT#4,"-----"CHR$(10)
1122 PRINT#4,"CATEGORY: "CHR$(14)CT$"
1123 PRINT#4,"-----"CHR$(10)CHR$(1
1130 PRINT#4,"NAME:      "NM$"

```

```

1140 PRINT#4,"ADDRESS: "AD$CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)
1141 PRINT#4,CHR$(14)"SCORE SUMMARY:"
1142 PRINT#4,"-----"CHR$(10)
1150 PRINT#4,"-----"
1160 PRINT#4," BAND QSO POINTS ZONES DXCC "
1170 PRINT#4,"-----"
1190 FORBA=1TO6
1202 GOSUB2000
1205 GOSUB300
1210 PRINT#4," BA$" "B$" "P$" "Z$" "X$" "
1215 QC=QC+0(BA):PC=PC+P(BA):DC=DC+D(BA):ZC=ZC+Z(BA)
1217 GOSUB2100
1220 NEXTBA
1230 PRINT#4,"-----"
1240 PRINT#4," TOTAL "Q$" "P*" "Z$" "X*" "
1250 PRINT#4,"-----"
1260 MU=DC+ZC:RE=PC*MU
1269 PRINT#4,CHR$(10)CHR$(10)
1270 PRINT#4,"TOTAL RESULT = "PC" X "MU" = "RE" POINTS".
1272 PRINT#4,"-----"
1274 PRINT#4,CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)
1280 PRINT#4,"ALL LOG DATA AND DUPES WAS CHECKED BY :"
1282 PRINT#4,"COMMODORE64 COMPUTER + PROGRAMS BY OK2FD"
1283 PRINT#4,CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)
1284 PRINT#4,"THIS IS TO CERTIFY THAT IN THIS CONTEST I HAVE OPERATED"
1285 PRINT#4,"MY TRANSMITTER WITHIN THE LIMITATION OF MY LICENSE AND "
1286 PRINT#4,"I HAVE OBSERVED FULLY THE RULES OF THE CONTEST."
1287 PRINT#4,CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)CHR$(10)
1288 PRINT#4,"-----"
1290 PRINT#4,"-----"DATE AND SIGNATURE "
1295 CLOSE4:END
1300 REM---INPUT ADR DATA---
1305 CT$="SINGLE OP ALL BAND"
1310 IFCS$<>"OK2FD"THEN1350
1320 NM$="KAREL KARMASIN"
1330 AD$="GEN. SVOBODY 636,67401 TREBIC,CZECHOSLOVAKIA"
1340 GOTO1370
1350 INPUT"NAME: ";NM$
1360 INPUT"ADDRESS: ";AD$
1370 PRINT"CATEGORY: ";CT$
1375 INPUT":#-----#";CT$
1380 RETURN
1500 REM---CHECKLIST---
1600 PRINT"***TICK CHECKLISTU***"
1620 PRINT#4,CHR$(14)"LIST OF MULTIPLIERS "CS$-----"CHR$()
1630 PRINT#4,"-----"
1700 PRINT#4,"BAND = "BA$" METERS"
1730 PRINT#4,"ZONE = "
1740 FORJ=1TO40
1750 IFZZ(J)<>0THENX$=STR$(ZZ(J)):GOSUB1900
1755 NEXTJ
1758 PRINT#4,S$:R=0
1760 PRINT#4,"DXCC :"
1765 FORJ=1TO100
1770 IFDD$(J)<>"*"THENX$=DD$(J):GOSUB1900
1775 NEXTJ
1780 PRINT#4,CHR$(12):R=0
1790 SYSS1712,V$,1,MAX,9,6,A
1800 I=1:PG=1
1810 PRINT#4,"DUPE CHECKLIST FOR "BA$" M = "CS$" PAGE:"PG
1811 PRINT#4,"-----";

```

```

1812 PRINT#4,"-----"
1815 IF I>MAXTHEN1045
1820 GOSUB1850
1821 I=I+60:GOSUB1850
1822 I=I+60:GOSUB1850
1823 I=I+60:GOSUB1850
1824 I=I+60:GOSUB1850:PRINT#4,CHR$(10)
1825 R=R+1
1830 I=I-240+1
1835 IFRK<60THEN1815
1840 PG=PG+1:R=0:PRINT#4,CHR$(12):GOTO1810
1845 IFR<60THENPRINT#4,CHR$(12)
1846 RETURN
1850 IF I>MAXTHENRETURN
1860 X$=MID$(V$(I),9)
1870 PRINT#4,X$S$S$S$;
1880 RETURN
1890 R=R+1
1910 IFR<11THENPRINT#4,"X$";:RETURN
1920 R=0:PRINT#4,"":GOTO1800
1930 RETURN
2000 Q$=STR$(Q(BA)):P$=STR$(P(BA)):Z$=STR$(Z(BA)):X$=STR$(D(BA))
2005 Q$=RIGHT$(Q$,4):P$=RIGHT$(P$,4):Z$=RIGHT$(Z$,3):X$=RIGHT$(X$,3)
2050 BL$=""
2060 Q$=LEFT$(BL$,4-LEN(Q$))+Q$
2070 P$=LEFT$(BL$,4-LEN(P$))+P$
2080 Z$=LEFT$(BL$,3-LEN(Z$))+Z$
2090 X$=LEFT$(BL$,3-LEN(X$))+X$
2095 RETURN
2100 Q$=STR$(QC):P$=STR$(PC):Z$=STR$(ZC):X$=STR$(DC)
2110 GOTO2005
2699 REM---DEKODOVANI---
2700 IF N>MAXTHENPRINT"CISLO NEEXISTUJE":RETURN
2740 D$=V$(N)
2750 NR$=STR$(N)
2760 T$=MID$(D$,1,2)
2765 SR$=MID$(D$,3,1)
2800 ZX$=MID$(D$,4,1)
2810 BD$=MID$(D$,5,1)
2820 DX$=MID$(D$,6,3)
2830 I$=MID$(D$,9)
2835 X$=LEFT$(T$,1):X=ASC(X$):IF X=255THENX=13
2836 T1$=STR$(X):T1$=RIGHT$(T1$,2)
2837 IF X<10THEN T1$="0"+RIGHT$(STR$(X),1)
2840 X$=RIGHT$(T$,1):X=ASC(X$):IF X=255THENX=13
2841 T2$=STR$(X):T2$=RIGHT$(T2$,2)
2842 IF X<10THEN T2$="0"+RIGHT$(STR$(X),1)
2843 TM$=T1$+T2$
2844 TM$=T1$+T2$+
2850 X=ASC(SR$):IF X=255THENX=13
2851 IF X>127THEN C=1:X=X-128
2852 JFX<16THEN E=59:GOTO2857
2853 Y=0:IF (XAND16) THEN Y=Y+1
2854 IF (XAND32) THEN Y=Y+2
2855 IF (XAND64) THEN Y=Y+4
2856 SE=59-Y:X=XAND15
2857 RE=59-X:SE$=STR$(SE):RC$=STR$(RE)
2858 AD$=$:IF C=1 THEN AD$="9"
2859 SE$=SE$+AD$:RC$=RC$+AD$
2860 X=ASC(BD$)

```

```
2861 MX$="" :MD=0:IF XAND32THENMX$="1":MD=1  
2862 MZ$="" :MZ=0:IF XAND16THENMZ$="1":MZ=1  
2863 X=XAND15:PT$=STR$(X):PT=X  
2870 X=ASC(ZX$):IF X=255THENX=13  
2871 IF X<9THENZX$="0"+RIGHT$(STR$(X),1):GOTO2890  
2875 ZX$=RIGHT$(STR$(X),2)  
2890 RETURN
```

READY.

Všeobecné podmínky krátkovlnných závodů a soutěží

Tyto podmínky platí při všech vnitrostátních i mezinárodních závodech, pokud podmínky jednotlivých závodů nestanoví jinak. Vnitrostátních závodů a soutěží se zúčastňují pouze československé stanice.

1. Soutěžní spojení navázaná před dobou konání závodu nebo po ukončení závodu jsou neplatná. Směrodatný je časový údaj čs. rozhlasu nebo televize. Čas v soutěžních denících musí být udáván v UTC i ve vnitrostátních závodech.
2. Ve všech závodech a soutěžích platí v plné míře ustanovení povolovacích podmínek.
3. Během závodů, které pořádá URK není dovoleno pracovat v úsecích pásem, kde závod probíhá a navazovat tam spojení mimo závod. Vnitrostátní závody mohou probíhat pouze v kmitočtovém rozmezí 1860 - 2000 kHz CW i SSB, 3540 - 3600 kHz CW a 3650 - 3750 kHz SSB provozem.
4. Údaje o spojeních se zapisují zásadně do stanicičního deníku. Výpis z něj, tzv. deník ze závodu, je nutno zaslat pro závody oficiálních národních organizací IARU a závody CQ nejdříji do 14 dnů po ukončení závodu na adresu : Ústřední radio klub, Vlnitá 33, 147 00 Praha 4 - Bránič. Pro závody vnitrostátní se zasílají přímo na adresu výhodnocovatele.
5. Deník ze závodu zasílejte doporučeně pro doklad o odeslání. Deník z každého závodu je třeba zaslat samostatně a na obálce poznámenat název závodu.
6. Každý list deníku ze závodu musí obsahovat tyto rubriky : datum, čas UTC, volací znak protistanic, odeslaný kód, přijatý kód, násobiče, body. Jednotlivé listy pak mají uveden součet násobič a bodu, v záhlaví pak značku soutěžící stanice, pásmo, případně pořadové číslo listu. Údaje o spojeních z každého pásmá se píší na zvláštní list. Tako sestavený deník musí být doplněn titulním listem, na který uvedeme přesný název závodu, značku soutěžící stanice, čitelně úplnou adresu, kategorii závodu, do které se přihlašujeme, počet bodů a násobič dle jednotlivých pásem. celkový výsledek závodu, čestné prohlížení, datum a podepis.

7. Titulní listy deníku ze závodu kolektivních stanic musí být podepsány vedoucím operátorem nebo jeho zástupcem.
8. Čestné prohlášení je třeba u vnitrostátních závodů psát v tomto doslovém znění : „Prohlašuji, že jsem dodržel podmínky závodu a povolovací podmínky, a že všechny údaje v deníku se zakládají na pravdě“. Pokud se používají titulní listy s předtiskem čestným prohlášením v angličtině, není třeba jeho text měnit.
P o z o r ! Posluchači píší toto čestné prohlášení : „Prohlašuji, že jsem dodržel podmínky závodu a nepoužil pomoc jiné osoby“.
9. U mezinárodních závodů je třeba psát čestné prohlášení v angličtině, obvykle v tomto znění : „I hereby certify to my honour that in this contest I have operated my transmitter within the limitation of my license and observed fully the rules and regulations of the contest“.
10. V žádném závodě není povoleno pracovat pod jednou volací značkou s více než jedním signálem současně, pokud stanice nepracuje v kategorii více operátorů - více vysílačů. Ve vnitrostátních závodech je možný přechod z jednoho pásmu na druhé nejdříve po deseti minutách provozu na jednom pásmu. Toto ustanovení platí i pro posluchače !
11. Správně navázané a oboustrojné zapsané spojení se hodnotí jedním bodem, při špatně zapsaném kódu či volacím znaku protistenice se spojení neohodnotí stanicí, která má nesprávný zápis. Posluchač si hodnotí správně zapsané spojení (tj. značky obou stanic, které korespondují a kód předávaný jedné stanici) jedním bodem. P o z o r - posluchači mohou každou stanicí v jedné etapě a na jednom pásmu zaznamenat pouze jednou !
12. Při nesprávně započtených bodech z opakových spojení, nebo při zápočtu stejného násobiče vícekrát se od výsledku odečítá trojnásobek tímto způsobem neoprávněně započítaných bodů. Při zápočtu 3% nebo více opakových spojení bude stanice diskvalifikována.
13. Stnice, které navázaly ve vnitrostátním závodě spojení s pěti nebo méně stanicemi, se v závodě neohodnotí a tato spojení se anulují i u protistanic.

14. Stanice na prvních třech místech v každé kategorii obdrží diplom, vyhodnocení každé kategorie však bude provedeno pouze tehdy, buď-li v příslušné kategorii hodnoceno alespoň 5 stanic.
  15. Nedodržení kteréhokoliv z uvedených bodů všeobecných podmínek má za následek diskvalifikaci v závodě. Rozhodnutí KV komise RR ÚV Svezarmu je konečné.

Přebor ČSR a SSSR v práci na KV pásmech

1. Přebor ČSK a SSR se vyhlašuje v kategoriích
    - a) jednotlivci
    - b) kolektivní stanice
    - c) OL stanice
    - d) posluchači
  2. Pro přebor se hodnotí prvních 10 stanic příslušné republiky každého ze čtyř dále uvedených závodů :
    - čs. telegrafní závod -
    - čs. SSR závod -
    - čs. závod míru - běžného roku s
    - OK - DX contest - z předchozího rokus to podle tohoto klíče :
stanice na 1. místě získává 15 bodů, na 2. místě 12 bodů, na 3. místě 10 bodů, za 4. místo 8 bodů, za 5. místo 6 bodů a dále sž za 10. místo 1 bod. V OK - DX contestu se započítává dvojnásobný počet bodů než je uvedeno. Vyhodnocovatel přeboru každé republiky si vypracuje z každého závodu toto pořadí u vlastních stanic. Uvedené počty bodů získávají stanice bez ohledu na počet stanic hodnocených v příslušné kategorii.
  3. Součet tří nejvyšších dosažených bodových výsledků dává konečný výsledek, při rovnosti bodů dvou či více stanic je rozhodující vzájemné pořadí v OK - DX contestu.
  4. Vyhlášení výsledků provádí na základě vyhodnocení národních KV Komisi RR ČUV a RR SÚV Svazarmu. O odměnách mimo diplomů prvým stanicím bude rozhodnuto každoročně zvlášť.

Mistrovství ČSSR v práci na KV pásmech

1. Mistrovství ČSSR je vyhlašováno :

a) v kategorii jednotlivců a v kategorii kolektivních stanic za výsledky v :

CQ WW WPX SSB, CQ WW WPX CW, CQ WW DX SSB, CQ WW CW WAEDC CW, WAEDC PHONE, HF WORLD IARU CHAMPIONSHIP, OK DX CONTEST, Přebor ČSR a SSR. Hodnotí se výsledky tří z uvedených soutěží, ve kterých závodník získá nejlepší umístění dle dále uvedeného systému. Přitom alespoň jeden z uvedených závodů musí být CQ WW WPX CW, nebo CQ WW DX CW nebo WAEDC CW.

b) v kategorii OL stanic a v kategorii posluchačů za výsledky ve třech z dále uvedených závodů :

- Čs. telegrafním závodě -
- Čs. SSB závodě -
- Čs. závodě míru - běžného roku a
- OK - DX contestu předchozího roku

2. Kategorie uvedené pod bodem a) se vyhodnotí za výsledky v mezinárodních závodech předchozího roku a přeboru ČSR nebo SSR běžného roku.

3. U závodů vyhodnocených i za jednotlivá pásmá či jednotlivými druhy provozu (HF World IARU Championship) se vyhodnotí samostatně pořadí dle dosaženého bodového zisku.

4. Hodnocení se provádí takto : v každé kategorii získává body prvních 20 stanic tak, že stanice na 1. místě získává 25 bodů, na 2. místě 22 bodů, na 3. místě 19 bodů, dále 17, 16, atd. až stanice na 20. místě získává 1 bod. Uvedené počty bodů získávají stanice na prvních místech bez ohledu na počet účastníků závodu.

5. Součet tří nejvyšších bodových zisků dává konečný výsledek. Při rovnosti bodů dvou či více stanic je rozhodující vzájemné umístění v OK - DX Contestu.

6. Vyhlašení výsledků provádí Ředitel radioamatérství ÚV Svazarmu, vítěz získává titul mistra ČSSR, další stanice diplomy; o udělení cen, medailí ap. bude rozhodnuto každý rok samostatně.

OK Maraton

Pro oživení činnosti kolektivních stanic a zvýšení provozní zručnosti mladých operátorů vyhlašuje RR ÚV Svazu rmu ČSSR každoročně dlouhodobou soutěž pro stanice OK, OL a posluchače.

Soutěží se v provozu a poslechu na všech KV i VKV pásmech v těchto kategorických :

- a) kolektivní stanice
- b) posluchači
- c) posluchači do 18 let
- d) posluchačky YL
- e) jednotlivci OL
- f) jednotlivci OK

Každoročně se hodnotí provoz v období od 1. ledna do 31. prosince podle dalek uvedených kritérií. Jednotliví účastníci jsou hodnoceni v každém kalendářním měsíci a celkově za rok. V soutěži bude hodnocena každá stanice, která zejména během roku hlášení alespoň za jeden měsíc. Body za jednotlivé měsíce se sčítají a vítězem celoroční soutěže je stanice, která získá nejvyšší součet bodů ze svých nejúspěšnějších sedmi měsíců v roce, které uvede v celoročním hlášení zasílaném na konci roku.

Bodování :

Každé spojení nebo odposlech telegrafním provozem se hodnotí třemi body, spojení nebo odposlech radiotelefonním provozem (AM, FM, SSB) se hodnotí jedním bodem, spojení nebo poslech RTTY případně SSTV pěti body. Soutěžící ve věku do 15 let si počítají dvojnásobný počet bodů, než je zde uvedeno.

Přídavné body: V každém ze sedmi hodnocených měsíců lze pro celoroční hodnocení zepočítat :

- 100 bodů za každou novou zemi DXCC
- 30 bodů za každý nový prefix bez ohledu na pásmo
- 30 bodů za každý nový okres v ČSSR

za spojení navázaná v průběhu celého roku.

Pro měsíční hodnocení lze v každém měsíci zpočítat 100 bodů za účast v závodech (v kategorii posluchačů pouze u těch závodů, které mají vypsánu kategorii posluchač v podmínkách). V závodech TEST 160 m a Provozní aktiv se hodnotí každé kolo jako samostatný závod. Dále 30 bodů za každého operátora, který na kolektivní stanici navázal nejméně 30 spojení (do tohoto počtu se počítají i spojení navázená v libovolných závodech).

Posluchači soutěží v těchto kategoriích :

RP nad 18 let a RP do 18 let věku.

Každý RP proto musí na svém prvém hlášení v roce uvést datum svého narození; RP, kteří dosáhnou věku 18 let během roku, soutěží v kategorii do 18 let po celý rok. Posluchači mohou každou stanicí zaznamenat v libovolném počtu spojené, posluchači nad 18 let mohou každou stanicí hodnotit pouze jednou denně. Posluchači musí mít u hodnocených spojení zapsánu též značku protistenice a report. Do soutěže se posluchačům započítávají i spojení, která během měsíce navázeli na kolektivní stanici, včetně přídatných bodů. Tyto údaje však musí mít potvrzeny od VO kolektivní stanice nebo jeho zástupce.

Stanice OL soutěží v samostatné kategorii, ale mohou se současně přihlásit i pod svým pracovním číslem do kategorie posluchačů.

Mohou si rovněž započítat body za spojení uskutečněná na kolektivní stanici.

Kontrola staničních deníků bude během roku prováděna namátkově a u 10 nejlepších účastníků na závěr soutěže. Hlášení za každý měsíc je nutno zasílat nejpozději do 15. dne následujícího měsíce na adresu :

Radioklub OK 2 KMB, Box 3, 676 16 Moravské Budějovice

Na stejně adrese si můžete vyžádat předepsané tiskopisy měsíčního hlášení, neopomeneť však uvést, pro kterou kategorii tiskopisy požadujete.

T E S T   1 6 0   m

Doba konání : Poslední pátek v každém měsíci, ve třech etapách :
20.00-20.20, 20.20-20.40, 20.40-21.00 UTC.

Kmitočty : 1860 - 2000 kHz pouze CW provozem.

Kategorie : Všechny zúčastněné stanice bez rozdílu.

Doplňující údaje: V každé etapě lze s jednou stanicí navázat jedno spojení.

Kód : RST a dvoumístné číslo spojení počína je 01.

Bodování : Viz všeobecné podmínky.

Násobiče : Jednotlivé prefixy OL 1 až OL 0 a OK 1 až OK 0 mimo vlastního v každé etapě zvlášť.

Deníky : Nejpozději ve středu následujícího týdne po závodech musí být odeslány (pošt. rezitko) na adresu vyhodnocovatele:

OK 2 BHV, Milan Prokop, Nová 781, 685 01 Bučovice.

Poznámka: Výsledky v těchto závodech budou zveřejňovány v RZ, za tyto závody se však nezesílájí diplomy.

Čs. telegrafní závod

Doba konání : Každoročně druhý pátek v lednu, ve třech etapách :
17.00-18.00, 18.00-19.00, 19.00-20.00 UTC.

Kmitočty : 1860-2000 a 3540-3600 kHz. Druh provozu : CW

Kategorie :
a) kolektivní stanice - obě pásma
b) jednotlivci - obě pásma
c) jednotlivci pásmo 160 m
d) posluchači

Doplňující údaje: V každé etapě je možno s každou stanicí navázat jen jedno spojení na každém pásmu. Posluchači viz všeobecné podmínky.

Kód : RST a pořadové číslo spojení počína je 001 a okresní znak (např. 579 001 HOS)

Bodování : Dle všeobecných podmínek.

Násobiče : Různé okresní znaky v každém pásmu zvlášť bez ohledu na etapy.

Deníky : Nejpozději do 14 dnů po závodě na adresu vyhodnocovatele:
Radioklub OMEGA, pošt. schr. 814 12, 814 12 Bratislava

Čs. SSB závod

Doba konání : Každoročně druhý pátek v únoru, ve třech etapách :
17.00-18.00, 18.00-19.00, 19.00-20.00 UTC.

Kmitočty : 1860-2000 a 3650-3750 kHz. Druh provozu: SSB

Kategorie :
a) kolektivní stanice obě pásmá
b) jednotlivci obě pásmá
c) jednotlivci pásmo 160 m
d) posluchači

Doplňující údaje : V každé etapě je možné navázat s každou stanicí jen jedno spojení na každém pásmu. Posluchači viz všeobecné podmínky.

Kód : RS a pořadové číslo spojení počínaje 001 a okresní znak.

Bodování : Dle všeobecných podmínek.

Násobiče : Různé okresní znaky na každém pásmu zvlášť bez ohledu na etapy.

Deníky : Nejpozději do 14 dnů po závodě na adresu vyhodnocovatele:
Václav Vomočil, Dukelská 977, 570 01 Litomyšl

OK QRP závod

Doba závodu : Každoročně poslední neděli v únoru jedna etapa od 07.00 do 08.30 UTC, pouze telegraficky.

Kategorie :
a) stanice s příkonem do 10 W
b) stanice s příkonem do 1 W
c) posluchači

Pásma : Závod probíhá v kmitočtovém rozmezí 3540 až 3600 kHz,
s doporučeným okolím kmitočtu 3560 kHz.

Výzva do závodu : CQ QRP

Kód: Vyměňuje se kód složený z RST a dvoumístného čísla udávajícího příkon ve wattech s okresní znak (např. 579 10 HOL).

Bodování: Každé navázané spojení se hodnotí jedním bodem

Násobiče: Okresní znaky stanic, se kterými bylo navázáno spojení, mimo vlastního okresu.

Doplňující údaje: S každou stanicí je možno navázat jen jedno platné spojení. V kategorii b) je nutno zařízení napájet jen z chemických zdrojů.

Deníkvi: Do 14 dnů po závodech se zasílají na adresu :

OK 1 AJ, Karel Běhounek, Požárníků 646, 537 01 Chrudim II.

Poznámka: Pořadatelem závodu je RRA OV Slezsko v Ostravě. V případě rovnosti bodů rozhoduje počet spojení v prvních 30 minutách závodu.

Čs. YL - OM závod

Doba konání: Každoročně pravou neděli v březnu, ve dvou etapách :
06.00-07.00, 07.00-08.00 UTC.

Kmitočty: 3540-3600 kHz, 3650-3750 kHz.

Druh provozu: V první etapě CW, ve druhé etapě SSB.

Kategorie:

- a) stanice obsluhované YL operátorkami - CW
- b) stanice obsluhované YL operátorkami - SSB
- c) stanice OM

Doplňující údaje: Operátorky třídy C soutěží pouze v první etapě, YL operátorky mohou soutěžit pod vlastní volací značkou nebo jako operátorky kolektivních stanic. OM stanice navazují spojení výhradně s YL stanicemi. Výzvu mohou volat výhradně YL stanice. YL stanice navazují spojení se všemi účastníky závodu.

Kód: YL stanice předávají RS nebo RST a zkratku YL. OM stanice předávají RS nebo RST a dvoumístné číslo udávající počet spojení počínaje 01.

Bodování: Dle všeobecných podmínek.

Násobiče : Pro YL stanice počet různých OM v každé etapě,
pro OM stanice počet různých YL bez ohledu na etapy.

Deníky : Do 14 dnů po skončení závodu na adresu vyhodnocovatele :
Kurt Kawesh, Okružná 768/61, 058 01 Poprad

Čs. závod míru

Doba konání : Každoročně třetí pátek a sobotu v květnu, ve třech
etapách : 22.00-23.00, 23.00-24.00, 00.00-01.00 UTC.

Kmitočty : 1860-2000 a 3540-3600 kHz.

Druh provozu : CW

- Kategorie :
- a) kolektivní stanice obě pásmá
  - b) jednotlivci obě pásmá
  - c) jednotlivci pásmo 160 m
  - d) posluchači

Doplňující údaje : V každé etapě lze navázat na každém pásmu jedno
spojení s každou stanicí. Posluchači viz
všeobecné podmínky.

Kód : RST a okresní znak

Bodování : Dle všeobecných podmínek

Násobiče : Různé okresní znaky na každém pásmu zvlášť,
bez ohledu na etapy.

Deníky : Do 14 dnů po závodech na adresu vyhodnocovatele :

Radio klub OK 2 KMB, Box 3, 676 16 Morevské Budějovice

Čs. krátkovlnný polní den

Doba konání : Vždy třetí neděli v červnu ve třech etapách
0400 - 0459 : 0500-0559 a 0600-0659 UTC v pásmu 80 m :
3540-3600 a 3650-3750 kHz.

Provoz : CW a SSB

Spojení se navazují pouze s OK stanicemi. V každé etapě
je možno navázat s každou stanicí i spojení CW a i spo-
jení SSB.

Kategorie : a) stanice z přechodného QTH a s výkonem do 5 W
 b) stanice z přechodného QTH a s výkonem do 100 W
 c) stanice ze stálých QTH (mohou navazovat spojené pouze ze stanicemi z přechodných QTH).

Kód : RS nebo RST a okresní znak

Bodování : Dle všeobecných podmínek.

Násobiče : Okresy 1x za závod bez ohledu na etapy a druh provozu.

Výsledek : Součet bodů za spojení vynásobený počtem okresů.

Deníky : Do 14 dnů po závodech na adresu :

OK 1 AJ, Karel Běhounek, Požárníků 646, 537 01 Chrudim II.

Čs. polní den mládeže 160 m

Doba konání : Každoročně první sobotu v červenci ve dvou etapách :
 19.00-20.00, 20.00-21.00 UTC.

Pásmo : 1860-2000 kHz

Druh provozu : CW

Kategorie : a) operátoři, jejichž věk v den závodu nepřekročil 19 let a pracují z přechodného QTH
 b) posluchači
 Ostatní stanice se mohou závodu zúčastnit, ale nebudou hodnoceny.

Doplňující údaje : Operátoři mohou pracovat pod vlastními značkami i pod značkami kolektivních stanic, soutěžící stanice navazují spojení mezi sebou i ostatními stanicemi pracujícími ze stálého či přechodného QTH, ale musí být od nich přijato RST a okresní znak. Soutěžní deník musí obsahovat údaj o datu narození operátora.

Kód : RST a pořadové číslo spojení počínaje 001 a okresní znak.

Bodování : Dle všeobecných podmínek.

Násobiče : Různé okresní znaky mimo vlastního bez ohledu na etapy.

Deníky : Do 14 dnů po závodě se zasílají na adresu :

Radioklub Svezarmu OK 1 OPT, 330 32 Kozolupy 33.

Poznámka : Závod se pořádá současně s VKV polním dnem, aby bylo umožněno mladým operátorům vysílat z přechodných QTH.

O K - D X C o n t e s t

1. Doba konání : Vždy druhou sobotu a neděli v listopadu.
od 12.00 do 12.00 UTC.

2. Druhy provozu : CW a SSB

3. Pásma : 1,8 - 3,5 - 7 - 14 - 21 - 28 MHz

4. Kategorie :
- A - jeden operátor všechna pásmata
  - B - jeden operátor jedno pásmo
  - C - více operátorů všechna pásmata 1 vysílač
  - D - více operátorů všechna pásmata více vysílačů
  - E - QRP (max. 5 W výkonu)
  - F - posluchači

Jakákoliv pomoc během závodu (pomočný poslech, vypisování deníku, vedení přehledu o spojeních ap.) od další osoby znamená, že se stanice musí přihlásit do kategorie C nebo D. Mimo kategorii D je povoleno používat pouze 1 vysílač (transceiver) na 1 pásmu (tzv. 10-minutové previdlo). To znamená, že pásmo lze změnit nejdříve po 10 minutách provozu na něm (čas poslechu se započítává). Totéž previdlo platí i pro změnu módu v jednom pásmu. Uvedená 10-minutová pravidla se nevztahují na kategorii D.

5. Soutěžní kód : report (RS nebo RST) a číslo ITU zóny.

6. Bodování : S toutéž stanicí lze navázat na každém pásmu pouze 1 platné spojení bez ohledu na druh provozu. Crossmode a crossband spojení neplatí.

OK/OL stanice : 1 bod za úplné spojení se stanicí v Evropě
3 body za úplné spojení mimo Evropu
0 bodů za spojení s OK/OL

EU/DX stanice : 1 bod za úplné spojení se stanicí vlastního kontinentu
2 body za úplné spojení se stanicí jiného kontinentu

4 body za spojení se stanicí OK/OL
0 bodů za spojení s vlastní zemí DXCC

7. Násobiče : ITU zóny na každém pásmu zvlášť
  8. Celkový výsledek : Součet bodů za spojení vynásobený součtem násobičů
  9. Deníky : Zpracované dle všeobecných podmínek se zasílájí do 15. prosince (poštovní razítka) na adresu :
- Ing. Karel Kermasin OK 2 FD, Gen. Svobody 636, 674 01 Třebíč
10. Diplomy : První stanice v každé zemi a každé kategorii získá diplom.

Poznámka :

Za spojení v tomto závodě lze na základě samostatné žádosti přiložení k deníku získat diplomy S6S, 100 OK, OK-SSB, ZMT, ZMT - 24, P - ZMT, P - ZMT - 24 a SLOVENSKO bez předkládání QSL lístků, pokud uvedená spojená budou uvedena v denících protistanic, případně je možné spojení navázaná v závodě doplnit potvrzeným seznamem QSL lístků.

11. Diskvalifikace : Porušení povolovacích podmínek, podmínek závodu, nesportovní provoz, manipulace s časy a výsledky, velký počet neověřitelných spojení. Rozhodnutí soutěžní komise je konečné.

Soutěž „Měsice čs. - sov. přátelství“

K oslavě Velké říjnové socialistické revoluce vyhlašuje RR ÚV Svazuarmu každoročně ve spolupráci s ÚV SČSP soutěž v navazování spojení mezi československými a sovětskými stanicemi na krátkých vlnách, symbolizující upřímné přátelství mezi našími národy a vyjadřující hlubokou vděčnost naší branné organizace všemu sovětskému lidu. Soutěž začíná každoročně 1. listopadu v 00.00 UTC a končí 15. listopadu ve 24.00 UTC. Navazují se spojení ve všech KV pásmech se stanicemi na území SSSR, všemi druhy provozu. Soutěžní kód se nevyměňuje, vyjma spojení v OK - DX contestu.

Mimo závod se nevazují normální spojení. S jednou stanicí je možno do soutěže navázat na každém pásmu jedno spojení mimo OK - DX contest a všechna spojení se stanicemi SSSR nevázána během OK - DX contestu. Každé spojení se hodnotí jedním bodem. Každý účastník předloží radě radioamatérství OV Svazarmu (podle stálého QTH) vypočtený výsledek soutěže a staniční deník ke kontrole, a to nejpozději do 22. listopadu. Toto hlášení musí být zpracováno podle dale uvedeného vzoru a RRÖV Svazarmu potvrzeno. Okresní rada vyhodnotí došlá hlášení na úrovni okresu a všechna došlá hlášení potvrdí; takto zpracované je odesle nejpozději do 30. listopadu na adresu : MĚV Svazarmu, Bašty 8, 657 43 Brno. Samostatně došlá hlášení, nepotvrzená okresní radou, nebudou do soutěže zařazena. Okresní rada zašle ve stejném termínu (30.11.) jeden opis okresního vyhodnocení na Krajský výbor Svazarmu ke krajskému vyhodnocení. Vyhodnoceny budou tyto kategorie :

- kolektivní stanice
- stanice jednotlivců
- posluchači

Posluchači pro tuto soutěž odposlouchávají všechna spojení sovětských radioamatérů, tj. nejen s OK stanicemi. Vítězné stanice jsou povinny na požádání KV komise RR ÚV Svazarmu předložit staniční deníky ke kontrole. Formuláře hlášení pro Soutěž MČSP musí být vyhotoveny dle tohoto vzoru :

=====
Hlášení o dosaženém výsledku v soutěži MČSP
=====

Značka stanice :
=====

Jméno :
=====

Adresa : Okres / kraj :
=====

Ve dnech 1. - 15. listopadu bylo dle podmínek soutěže nevázáno na pásmec 1,8 - 28 MHz se sov.radioamatéry celkem ..... spojení
z toho v OK - DX contestu ..... spojení
=====

=====

Čestné prohlášení :

Prohlašuji, že jsem dodržel pravidla soutěže a povolovací podmínky
a že všechny údaje v tomto hlášení jsou pravdivé.

Datum : Podpis :

Okresní rada radioamatérství potvrzuje, že uvedený výsledek
překontrolovala na základě předloženého staničního deníku.
Stanice se v rámci okresu umístila na ..... místě.

Datum : Razítka a podpis :

WORLD LIST OF TEN METERS BEACONS

Compiled by OK2TXJ since 1979. Chief monitor OK1FL.
News and data of OK-Propagation Study Group and from various JARU sources

Edition 16 - DEC 89 incl. 10 and 24 MHz

kHz	call	QTH	G.C. - loc.	V	ant.	m asl	mode	REM
18080	+ PY2ALI	Americana	22945 45W16	10	GP	600	A1	31
24901	+ PY2ANI	Americana	22845 45W16	10	GP	600	A1	31
24902	+ P6DJY	Paris						110
24915	+ IK6BAK		JN63KR				A1	111
28050	PY2GOB	Sao Paulo		15	vert.		A1	41
28125	QA4VHF							75
28175	+ V83TEN	Ottawa, ONT		10	GP		F1	1
28195	+ IY4M	Bologna	JN54QK	20	5/8 GP		A1	43
28200	+ GB8SX	Crowborough	J011BD	10	DP N-S	167	F1	2
28200	+ KP4MS	St.Petersburg, FL		75	GP		A1	76
28200	Cordoba						A1	122
28201	LUGED	Buenos Aires		5				63
282025	+ ZS5VHF	Durban	KG5JG	10	inv.V	678	A1	3
282025	+ DL1IGT	Mt.Predigtstuhl	J7M42 12B53	100	UP N-S	1650	F1	4
282075	WA1I0Z/B	Marlboro, MA		75	vert.		A1	45
282075	KE4NL	Sarasota	27N26 82W24	5	vert.	6	A1	88
282075	+ W6PKL/1	Venice, FL		10	vert.		A1	106
282075	+ LJ4X/BCN						A1	117
28210	3BGS/S	Signal Mount			GP			5
28210	VE2YOF			20				59
28210	K4IMZ	Elizabethtown, KY		20	vert.			77
28210	+ NC4DPC/BCN	Minneap., NC		10	3 el.Yagi beam.E.		A1	119
282125	+ EA6GI	Gough Isl.	JM21 JW52		GP		F1	6
28213	+ EA6CH	Palma de Mall.	JM19HO	3	GP		A1	58
28215	+ GB3HAL	Slough, Berkshire	EC04NL	14	vert.	30	F1	35
28215	LUD2						A1A	116
282175	VE2TEW	Chicoutimi, QU		4	GP		A1	7
282175	+ WB9VNY/D	Oklahoma City, OK	WB9S..	4	GP		A1	65
28220	+ 5B4CY	Sydi	GU14G	26	GP	20	F1	8
28220	+ E44KS		54352 65°7'44				A1	74
28225	+ NG2MA	Tapolca	IGN51 17B26	10	GP	200	F1	9
28225	+ W9UXO/2	Lake Bluff, IL		10	GP		A1	79
28225	VE3AA	Lake Ontario, NY					A1	10
28225	+ KI4TJ						A1	121
282275	EA6AU	Bluckmajor	39N39 JW83S5	10	GP 5/8	119	A1	11
28230	+ ZC6MF	Mt.Lima	RE7SDU	1	vert.DP	167	F1	13
28232	+ W7JII	Socorro, AZ		5	3Y HE		A1	93
28232	+ KD4DC/BCN	Jupiter, FL		5	vertikal		A1	94
28233	EA6VQ	Palma de Mall.	JM19HO				A1	57
28233	N4LMZ/B	Alabama					A1	70
28235	+ VP9BA	Southampton (Hamilton)		10	GP 27 MHz		F1	12
28235	+ EASTEN	nr.Oslo		20	omni		A1	14
28237	ZS3HL	Osunbet		6	5/8		F1	15
28240	CA4CK	Lima	PA17KWW	10			A1	16
28240	PY1CKW							57
28240	5Z4BRN	Nairobi (Kenya)	KI87UK			1360	A1	94
28240	+ NC1PC/BCN						A1	102

20295	VE3UPH/DCW	Cincinnati, OH		10	Ringo	100
+ WA4DJS	Ft.Lauderdale, FL	26M13 90W23	50	270 5/8 CP	A1	101
+ WCBP/BCN			20	0.25 lambda	A1	114
+ W3YL/BCN	Laurel, MD		10	DP vert.	A1	30
+ PY2AMI	Americana	GG67LG	10	CP	600	31
+ PY7ZCB					A1	32
20300	RA7AML	Pozadas	XX15a	10	DP	33
+ VE2LMO	Montreal, QC				A1	108
+ ZS1LA	Stilbaci	34023 21N24	2	DP N-S	15	34
+ VE2HOT/B					A1	109
20313	ZS6DW	Irene	25S44 28E12	4	vert.	1200
+ DE7THD	Darmstadt	JX4QH	4	GP	100	A2
20325	VK5AWI					92
20088	W6IRF	nr.Hollywood, CA	34N12116W26	7	GP omni	50
20094	ND2GON	Freeburg, IL			A1	55
20092.5	DL47F	Loritzberg	FJ47a	1	d.p. E-W 630	A1
						56

+ - active at present

REMARKS

- 1 - Expected QSY to 20275. Operated by VD3QB: 702 Dunloe Ave., Ottawa.
" DE VE3TEN VE3TEN VE3TEN (RTTY TEXT) RTTY TRANSMISSION FOLLOWING 110 AND 300 BAUD ASCII " (1976). Ceased operation (ca. 1980) and restarted in OCT 1983. First time in XXII, cycle on NOV 1987 with "DE VE3TEN".
- 2 - Rx 20215 before 20 DEC 1985. QSL via RSGB? DARC reported basic fq 20215 end on 20200 at 1005 and 1055. Another source presents QTH Potters Bar, Herts and SW, UK, ALE 230. Also call GB3SKH noted.
- 3 - Keeper ZS5TR - A.Godfrey, CG Springside Rd., Hillcrest Park, 3650 Natal
" VVV DE ZS5VIF BEACON POSITION 20D14M SOUTH 30D55M EAST NATAL, SOUTH AFRICA VVV DE ZS5VIF BEACON ON 20.2025 50.005 AND 144.025 VVV VVV DE ZS5VIF BEACON FREQUENCY QSL ZS5TR OR PHONIC #31753125 " (1981). After FEB 1984 not audible. Another info: 5", CP (1987). Heard again since MAR 1988 - "V DE ZS5VIF"
- 4 - Experimental stns of DARC and Max Planck Institut for Aeronomy. Operated by ICIIM. Every 100-05 and 100-05 on 20200 kHz.
- 5 - Grand Falls. Keepers: DC0DA, DC0DA, LARS, Box 12, Curepipe, Mauritius. Professional requirements site. Special reception study in G.
" DC0DA BEACON ". Reactivated since APR 1984.
- 6 - Sponsored by Cape Town Branch of SARL. After JUN 1983 not audible, but reported sig from S (MAR 1986).
- 7 - Via VE2PTE - Serge Proeve, 1505 Rue Martinets, Chicoutimi, QJM 5X0.
" VE2PTE CPT 4 WADS PROPAGATION STATION BEACON CHICOUTI MI QUINBEA RSR QSL QUA TO VE2PTE BXK " (1981). After OCT 1983 was not heard.
- 8 - Via SH4AL, Box 1207, Itzassol.
- 9 - Rx 1A5AIA, Budapest, using same fq. 2RJA was audible till DEC 1982 in G.
- 10 - Inactive. Civil Aviation facility. In G was heard during JUL 1981.
- 11 - Verified in NOV 1982 by Juan Antich, Box 12, Illescasor, Balearic Is'. Unofficial operation. In G heard NOV 1981 - JULY 1985.
- 12 - Rx 2.170, 50 W. RX 100 Hz ULL. Manager: MDCB Gavin F. Smith, Secretary of French Is', French Mtt (s/nr. 26 Sheridan Crescent, Upper Mtt), Se: 270533 and QSL 270533. On OCT 1983 noted a new text "MDCB 20.200 INT 1 WATT HRS ENERGY ATTITUDE 107 FREQMHz".
- 13 - Via VP0/BC. According to older info via VE2PTE, Box 72, Devonshire, Bermuda.
" VP0/BC BEACON ". After APR 1984 not audible in G. and on 10 OCT 1987 also.

- 14 - 6 W in MAY 1981. Keeper LA5PM. Verified by LA7EU (LA3F club stn.) " LASTEN QTH NW OSLO ". Since 1987 is not audible, agn in MAY 1980. From G rptd since DEC 87 already.
- 15 - OK1FL reports 28233.5 (1983).
- 16 - Hrd since NOV 1982 till FEB 1983.
- 17 - Ex A9XC. Verified by A9XW (1978). Off at present (lokation change, temp. problems). " A9XC BAHRAIN " (1981).
- 18 - Antenna is on the roof high building at C.Town City. After FEB 1985 not reported.
- 19 - ZE2JV - Ray Cracknell, 13 Rowland Square, Milton Park, PO Belvedere, Sa- lisbury, Zimbabwe. Another info: Z21AJ - Ray Pollock, Box 864, Bulawayo. Established by Matabeleland branch of Zimbabwe ARS. First time noted as ZE2JV on 28230 and/or 310, later on 29270 (1981), since 1982 as Z22JV and in SEP 1982 moved to 20250 with new call. " Z21ANB + 9 dots ". W info (1987): 15W, GP.
- 20 - Giving code DK0PE only.
- 21 - Operated by Wireless Institut of Australia, South Australian Division, Box 1224, GPO Adelaide. Verified by Jenny VK5ANE in SEP 1981. " DE VK5VI ADELAIDE ". Since FEB 1984 not audible in OK. W info (1987): 10W, CT.
- 22 - See 21, New South Wales Division, (25 km NW Sydney), Box 1066 Parramatta, NSW, 2150 Australia. Verification from SEP 1981. Ex VK2WI till DEC 1983. After APR 1984 was not noted in OK. Agn in 1983 as "AX2RSY AUSTRALIA BICENTENNIAL".
- 23 - Hrd since 18 MAR 1984. " VK6GWA PERTH ".
- 24 - Operated and verified by DL6TW.
- 25 - In 24 hrs interval beamed to Eu,W,VK. RC Venezolano, Av. Lima Cruce Con Av. La Calle, Urb.Los Coobos, Caracas 105, DF. After JUN 1983 not in OK.
- 26 - Adds to Henrietta, NY (?). " DE KA1YE/B SE CT " - hrd on 4 FEB 1983. QTH nr. Rochester, NY 43802 77W41 (info fm USA 1987). W info (1987): QTH Rochester, NY, 2W,EP. Hrd in G, NOV 87, 28236.
- 27 - Since MAY 1983. Ceased operation and reported agn in MAR 1986 in G. On OCT 1987 agn in OK - "VK5ADE ANTARC" (12L).
- 28 - Ex V56HH until APR 1982. MARTS, Box 541, Hong Kong. QTH:Cape d'Arguilar. After APR 1984 not sigs in OK. " DE VS5TEM ". Noted in OCT 1987 agn (1FL).
- 29 - c/o N.V.Chauhan, FARI, 38,Yourt Rd., Box 725, Madras 600006. Till OCT 1983 was regulrly audible in OK.
- 30 - Located at the John Hopkins University, Applied Physics Lab. APL, Laurel, MD. Custodian: J.S.King Jr.(WA3BOE/NRAE), 15720 Ashland Dr., Laurel, MD 20707. Also 50.062 MHz. " DE W3VE/BCH FM 19 APL " - NOV 1983. W info (1987): 1.5 W only.
- 31 - CB addr.: Box 21, 13470 Americana - Sao Paulo. Since 21 SEP 1982. // 1CCAC, 21901, 50075, 144050 (1987).
- 32 - Often QSY (28203.5 - 1984). Addr.: P.J.Piek, Gavienplaats 42, 3313 ET Amersfoort. Until JUN 1987 DMEZB, reported also 28210 MHz.
- 33 - Verified in NOV 1983. Joaquin Casado Bono, Fernandez de Santiago, 93 Posa-das (Cordoba). Hrd 20 NOV 1983 - " 10 dots EAVANL/EWACON ".
- 34 - Till MAY 1984 as ZS1ETB. // 50.00 MHz. Operated by ZS6PY - see rec. 43. In 1986 reported 20 W to 31 H-W.
- 35 - Hrd since 27 DEC 1985. Another info: 20 W, GP. Rutherford Appleton Laboratory (Space and Engineering Research Council), Chilton, Didcot, Oxfordshire OX11 7RL.
- 36 - Since 27 APR 1986. " EAVAN-PAUCLONA " Jose Ferrer Adressa, calle Inten- za 39, Barcelona 16.
- 37 - Verified via bureau from Calle 16, 1502, CT 6000, General Pico, La Plata. Operated by radio Club Lampeazo. First time noted in OCT 1987.

- 38 - Hrd 27 DEC 1981
- 39 - CB addr.: Philippe Delcroix, Box 231, Libreville, Gabon. 18 MAR 1984 -
- " TRDX TRDX -----".
- 40 - Monitored SEP to NOV 1982 in OK.
- 41 - Coordinated by G4OAA, report to G4ECT via RSGB (special QSL) or to 9L1SL,
Box 10, Freetown, Sierra Leone. Keyg 12 WNL w.20 s int. " DE 9L1PTN - H ".
FSK 350 Hz USB. Since 13 APR 1984. After 7 MAY 1984 not heard.
- 42 - Fred Anderson, 101 Van Niekerk Str., 0104 Meyers Park, Pretoria. // 50.03.
TE propagation project (during XXI.solar cycle maximum) - rem. 51 too.
- 43 - Since 1985, hrd 6/85 in OK. Robot ! Mgr.: IWWJ - Walter Drilli,
via Claudio 38, I-00122 Lido di Ostia RM.
- 44 - Since 27 MAR 1986 (OK1PL). Box 22, Sao Paulo. Alternative Call PY2AIS (?)
21 MAR 87 in G (PW).
- 45 - Following beacons was noted on 28207.5 kHz:
- WD4HBN C.Kennedy, FL (after 1972 ?)
- N4RD " N4RD FLORIDA BEACON USE TWO METERS " (1973 ?)
- WD4HES hrd since 18 OCT 1981 - " CQ CHRIST RETURNS CQ CQ DE FLORIDA BEACON
WD4HES PWR 20 W ANT IS VERT QTH ENGLEWOOD FLA 73 ", end on 28 OCT 1981
" CQ CQ ARIAGODDON SOON DE FLORIDA BEACON WD4HES 1930 NEPTUN DRIVE ENGLE-
WOOD FL 33533 MONITOR 21355 ".
- W4ESY hrd since 16 NOV 1981 until 1 DEC. George A.Sharpe, 720 Morningside
Dr., Englewood, FL 33533. " FLORIDA BEACON DE W4ESY FSE QSL 25 WATTS ".
And " FLORIDA BEACON/TAMIAH ARG DE W4ESY QRP QSL SASE FOR REPLY ".
Sponsored by Tamiami ARS (?).
- N4EMO hrd OCT 1982. " FLORIDA BEACON TAMIAH AMATEUR RADIO CLUB VENICE
FLORIDA QRP 5 WATTS ATTS PSE QSL QSA VIA N4EMO SASE FOR REPLY N4EMO ".
- WA1IOB/D since 4 FEB 1983. " DE WA1IOB/D QSL VIA BOX 446 MARLBORO MA 01752
BBBBBBBBBB ".
- W4PKL with 10W, vert.ant. W info from 1987. QTH Venice 27N2#, 82W24, A1A.
46 - QSL to SRAI, Box 10306, Helsinki 10 (OH2BAD). Reported since MAY 8, 1988.
47 - Hrd in Eu ??? Fq reserved.
48 - Ceased unofficial operation after FEB 1982.
49 - Unknown origin info.
50 - Unknown origin info.
51 - QSL via SARI. Info: ZS6PW (rem.42). Last sigs hrd on 1 SEP 1982.
Reported also 100-200 W to GP or 5Y or rhombic during the tests.
52 - Under care N44PT (1986), expected operation soon.
53 - From another source: QTH Tuckaseegee, NC, SW, GP, call W8OAV.
54 - JA2IGY ??
55 - Older info (1978). 1987 W info: in operation (?), code practice.
56 - Older info (1978). From German source (1987) power 20 W to delta loop N-S.
Rptd also as DL6AAN (PW 2/88) and as DL6AAN (DJ2RE).
57 - Hrd 20 SEP 1985 in G (PW 1/86)
58 - Hrd 26 APR 1984 (OK1FL)
59 - Hrd in JAN 1982 in OK.
60 - Ex EA2UZ, manager EA2MB, verified in DEC 1978. Ceased unofficial operat.
Since MAY 1988 activated again as EA2MB.
61 - Hrd in OK on 26 SEP 1981 + 01.1FL later, OCT 1987 again.
62 - Info from 1984.
63 - Hrd in G (PW). See note 87.
64 - Hrd on 9 MAY 1982.
65 - 10 sec solid carrier, // 50.355, Rptd from UK, "AR 3F, on OCT in OK.
66 - Hrd on 25 JAN 1986 and 28 APR 1984.
67 - Hrd in OK in 1983 (OK1FL).
68 - Hrd in MAR 1983 in G (PW).
69 - Hrd 15 NOV 1981

- 70 - Since 9 OCT 1983. CB addr.: Stephen B.Rohrer, 303 Melrose Ave., Decatur.
" VVV QTH DECATUR GA USA ALL QSL ANSWERED DE KA4RSZ BEACON ".
- 71 - Hrd JAN 1983 in G (P7)
- 72 - Hrd 24 JAN 1984 (OK1FPL)
- 73 - Hrd on 15 NOV 1981.
- 74 - Hrd in MAR 1986 in G (PW 6/26), QTH Puerto Desado. Also reported as LU4XII and QTH Cape Horn - both info ref.to fq 20210.
Since APR 24 1983 observed on 28220 in OK - "LC4XS GACW LAT 54
59S LON 6644W".
- 75-77, 79-81 Info according Electron (Dutch RA Magazine). OA4VHF also reported on 28285. 76 observed by OK1FPL, OCT 1988.
- 78 - Source: DJ2RE list, MAY 80. See 65.
- 79 - Reported from G, DEC 1987. Since SEP 1982 in OK.
- 82 - Rptd from G, DEC 1987. On OCT 89 here. Another info: QTH Durham, NC.
"TEST WB4JHS/B QSL EX 13167 RTPIG 27709".
- 83 - Hrd on 12 DEC 1986, 1730Z (short burst only). OK1FPL on 19 MAR 1988 and following days. "OH1AA TESTING IN KERO".
- 84 - Hrd on 2 NOV 1986, 1030Z. "5Z4ERR ... 5Z4ERR AT QTH CP 524PT 1.0.0.PX
14425 MALLORCA THL ... DE K4YVA BEACON 5Z4ERR ... ". Verified by OK1FPL.
After long silent period audible again on 17 OCT 1987.
- 85 - Since May 1987. "EACRCH JMK1900 - BOX 1000 PALMA DE MALLORCA -
- 47 ANT 5 EL 30' RGW". Operated by Vocal Radio del Palma Club
Cultural Mallorca - E46PC, ex. call EACVQ (see REL 57). Verified
by K4YVA. After silence time noted on OCT 1988 again -
?!, art. CT.
- 86 - Since May 1987. See 6 min cont.tone. Another source: IB, vert., AIA.
- 87 - Also reported on 28201, call EUCM or ED (?) .
- 88-89, 91- Info according IARU 1987 - older notes from KAT. sunspot cycle.
90 - W source: not in operat. 91 - Hrd in G, DEC 1987.
- 90 - Hrd on 4 OCT 89 in OK "VVV DE AL7AQ/b RS 5W".
- 92 - Hrd in JUL 4, 1988. "K4YVA DE K4YVA QTH JMK1900 ISE QSL"
- 93 - OK1FPL reported on OCT 1988. "VVV DE K4YVA/BOP JUPITER WORKED: VVV DE
ID4IG/BOP K4YVA KEPICA ----- + ".
- 94-95 - According K4YVA (call both).
- 94 - Received in JULY 1987. "VVV DE K4YVA/BOP JUPITER FLORIDA VVV
K4YVA KEPICA".
- 95-100 - According unknown info presented in 1987. 100 - Hrd in G, OCT 87.
- 101 - Received in JULY 1987. "DE K4YVA LOCATED NEAR LAURELDALE FLORIDA U.S.A.
26.13N 80.23W LONG ANNUAL IS A 250 FT LOOF TO FG 4. FT IN TALL
NETH 4 TO 1 HAMMON AMATEUR GROUP AND TERMINATED WITH 40% Q.L.F".
On SEP 1988 K4YVA CERTIFIED "DE K4YVA BEACON FROM LAURELDALE FLORIDA 50 MARS
ALTOONA 5/5 CIRCUIT PLAIN". On OCT 89 K4YVA TWENTIETH 25.19N 80W
ANTENNA 270 FT DEVELOPED".
- 102 - Hrd on OCT 1988 in OK "VVV VVV VVV HZ BOP K4YVA QSL JUN1988 IN OK 100
RSB QSL".
- 103 - Testing since SEP 1988, FSK 750 Hz, "ON/Off 10 WATTES". Since 17 OCT 1988
in regular operation. 103 via CY2WJ.
- 104 - Received on 18 MAR 1989 - "K4YVA". Since 17 OCT 1988 is in regular
operation.
- 105 - Reported since MAY 7, 1988 - "ELOHN KAMMA (40), K2LHZ ASHFORD, TEL AVIV
ISRAEL 11231". Irregular operation.
- 106 - K4YVA on OCT 1988.
- 107 - Hrd on MAY 09 in OK, on OCT 09 in OK.
- 108-109 - Info from PW, NOV 89.
- 110 - OK1FPL reports on 28 JUL 89, text: "ELOHN KAMMA LOCATION PARTS USA/OK
DE K4YVA LOCAL NEWS / 1710".

- 111 - OM1PL reports on 25 JUN 88, text: "VVV DE HIGBAK BEACON QTH LOCATOR JN63KRP".
 112 - OM1EL reports on 26 AUG 88, 12 UTC.
 113 - Reported from UK on 15 NOV 1986. Sending "DE RA4OGW MADRID".
 114 - Reported from UK on MAR 88, in OK brd on SEP 88. QSL KB4UBI.
 115 - Reported from UK on APR 16 1988 (FW).
 116 - Reported from UK on MAR 30 1988 (FW). LU4XI Cape Horn on s.fq. (DJ2RE).
 117 - Reported from OM1ZL on 7 SEP 1988.
 118 - Since OCT 88 audible in OK. "DE VE2HOT/B QTH MONTREAL AT 73 DEG 53 MIN WEST, 45 DEG 25 MIN NORTH PSE SEND SIG REPORTS TO 85 CELTIC DRIVE, BEACON'S FIELD QUEBEC CANADA H9W3M6 QSL OK DE VE2HOT/B ANT VERTICAL DIPOLE ATTITUDE 150 ASL SIT DE DOW (16 dashes) 12 DE DOWN (16 dashes)
 18 DE DOWN (16 dashes) 73 POWER 5 WATTS (16 dashes)".
 119 - Noted on 3 NOV 88. "KC1DPC/BCH (16 dashes) KC4DPC/BCH PO BOX 10 WINNADOP NC 28479 USA (12 dashes) TX UT 10 WATTS ANT 3'BL YAGI KC4DPC/BCH DPAHNG EAST PSE SEND SIG REPORTS TO KC1DPC/BCH".
 120 - Reported by OM1PL on 26 OCT 1988.
 121 - Noted on 27 NOV 1988, "DE KI4PJ BCH".
 122 - Noted on 4 DEC 1988, "VVV DE RA4OGW QRT PBOX 2047 CORDOBA".

28000 - common frequency
 28211 - reserved for VET
 28227 - reserved for OII
 28352 - reserved for OII (OM5AV)
 28382.5 - reserved for WO

REPEATER JP1YEE at Chichi-jima, Ogasawara Is. is in operation since 1 JUN 1986. Input frequency 20550, output 29650, tone burst system 60.5 Hz. (JARU Reg. III News 23/1986).

REPEATER (CONTINUED) on 28620 28610 28660 28680 kHz

SOURCES

IARU - International Amateur Radio Beacon Project.
 WOP - World Observation Project.

Alan Taylor, OM2LH, IARU Reg. I Beacon Coordinator, Alt. Sena, South View Rd., Crowsborough, Tunster, TYN 1EP.

Mister: OM1PT (IARU), OM2OEG (IARU), VE2HOT (WOP), OM2MM.

All corrections and reliable information would be always welcomed. Write to:
 OM1PT - Václav Šesták, Lomov 6, 35770 Kratice, Czechoslovakia.

TEN METERS BEACONS ON THE AIR - SEASONAL LIST - DECEMBER 1988 - OK2PXJ

kHz	call	QTH	G.C. - loc.	W	ant.	m asl	mode
18080	PY2AMI	Americana	GG67IG	10	GP	600	A1
24901	PY2AMI	Americana	GG67IG	10	GP	600	A1
24915	IK6BAK		JN63KR				A1
28175	VE3TEM	Ottawa,ONT		10	GP		F1
28195	IY4M	Bologna	JN54QK	30	5/8 GP		A1
28200	GB3SX	Crowborough	J001BB	10	DP N-S	167	F1
28200	KF4MS	St.Petersburg,FL		75	GP		A1
28205	ZS5VHF	Durban	KG50UG	10	inv.V	678	A1
28205	DL6IGI	Mt.Predigtstuhl	47N42 12E53	100	DP N-S	1650	F1
282075	IJ4X/DCN						A1
282075	WS7FL/4	Venice,FL		10	vert.		A1
28210	KC4DPC/DCN	Winnabop,WC		10	3Y beam East		A1
28213	EA6ROM	Palme de Mall.	JM19HQ	3	GP	20	F1
28215	GB3RAL	Slough, Berkshire	I091RL	14	vert.		F1
28217	WB0VWY/B	Oklahoma City	EK65..	4	GP		A1
28220	5C4CY	Zyil	Q914g	26	GP	20	F1
28225	VG2BLA	Napoles	46N51 17F26	10	GP	200	F1
28225	W0NUO/8	Lake Bluff,IL		10	GP		A1
28225	IJ4RJ						A1
28230	EL2ME	Mt.Clodie	RE7ZDU	1	vert.IV	867	F1
28232	KA4ZC/DCN	Jupiter,FL		5	vertical		A1
28232	W7JPI	Sonota,AD		5	3Y N-E		A1
28235	VT9BA	Southampton		10	GP 27 MHz		F1
282375	LA5TRH	nr.Oslo		28	omni		A1
28240	HA2CB/DCN						A1
28246	EA3JA	Barcelona					A1
282475	EA2ME	San Sebastian		3	GP 1/4		A1
28250	Z21ABD	Bulawayo		10	2 Quad N		F1
28252	WJ7A/DCN	Seattle,WA					A1
28255	OM3ETW			10	GP		A1
28255	LU1UG	Alal Picc	FP04LB	5	GP		A1
282575	DK7CBM	Konstanz	JN47QZ	25	DP vert.	440	F1
28258	WD4JUS/2	Greensboro,NC		7	vert.		A1
28259	VN5NT	Adelaide,SA		10	.5A vert.		A1
282615	AX2LST	Dural, NSW	23S42 151F23	25	1/2 vert.	220	A1
28266	VK6GOW	Albany,VA					A1
28267	VK6HWA	Perth,WA				200	A1
28267	HR4CHI/3	Birmingham,AL					A1
28270	VK4RBL	Townsville,QL					F1
28270	OM1CAA		KP41HO				F1
28273	ZS6GW	Tretoria		10	3Y West		A1
28275	AI7ZQ	Jackson, MS		0.5/1	brandside loop		A1
282775	VE7AAD	Houtjeherd	FM6ZHI	15	GP	160	F1
28281	VE1LNU	Newfoundland	FM65IX	5	W, LP		A1
28285	VE6NOT	Montreal,QU	15N25 73W50	5	vert.DP	150	A1
28285	OK7RC	Krodec Krylov4	J07FTR	10	DP E-N	210	F1
28291	KA1YD/3	Co Pe DR		4	DP vert.	212	A1
28295	VPCAKH	Adelaide Isl.	07S31 60E08	5	Ybeam to 4.1.5 m up		F1
28295	HR2DX/2		FM72				A1
28295	ZG0LP	Ascension Is.	I1A2MB				F1
28295	WA4JJC	Ft.Lauderdale,FL	26N12 07W23	25	5/8 GP		A1

28295	WC8E/BCN			20	0.25 lambda	A1	
28295	W3VD/BCN	Laurel, MD		10	DP vert.	A1	
28300	PY2AMI	Americana	GG67IG	10	GP	600	A1
28300	PI7ETE						A1
28300	VE2MO	Montreal, QU					A1
28301	ZS1LA	Stilbaai	34S23 21E24	2	DP N-S	15	P1
28325	DF9THD	Darmstadt	JN49HU	4	GP	100	A2

